

Handboek routetaal fiets snelwegen

Praktische gids voor
het uitrollen van bewegwijzing
op en naar fiets snelwegen

Inhoud

1	Aan de slag met routetaal voor fietssnelwegen.....	4
1.1	Inleiding.....	4
1.2	Doel van het handboek.....	5
1.3	Relatie tot de wegcode.....	7
1.4	Aan de slag: tips.....	7
a.	Welke fietssnelweg bewegwijzeren?.....	7
b.	Maak eerst een bestemmingenlijst op.....	7
c.	Bebordingsplan.....	8
d.	Feedback en afspraken.....	9
2	Huisstijl.....	10
3	Bouwstenen.....	12
3.1	BS1a Vloersticker F + nummer.....	12
3.2	BS1b Vloersticker F (zonder nummer).....	16
3.3	BS2 Richtingaanduidingsbord.....	19
3.4	BS3 Vooraankondigingsbord richtingsverandering.....	23
3.5	BS4 Vooraankondigingsbord splitsing fietssnelwegen.....	26
3.6	BS5 Vooraankondigingsbord afrit naar bestemming.....	27
3.7	BS6 Oprijbord.....	30
3.8	BS7 Wegwijzer naar fietssnelweg.....	32
3.9	BS8 Aankondigingsbord permanente omleiding bij regelmatige obstructie.....	36
3.10	Aankondigingsbord omleidingen.....	40
a.	BS9a. Aankondigingsbord tijdelijke omleiding (door werken).....	40
b.	BS9b. Aankondigingsbord langdurige omleiding omwille van ontbrekende schakel in de fietssnelweg.....	43
3.11	BS10 Multifunctioneel richtingaanduidingsbord op het traject van een omleidingsroute ..	45
3.12	BS11 Richtingaanduidingsbord tijdelijke omleiding.....	47
3.13	BS12 Hectometerbord.....	48
3.14	BS13 Routebord.....	50
3.15	BS14 Routezuil.....	55
4	Speciale situaties: samenlopende fietssnelwegen.....	60

4.1	BS15 Richtingaanduidingsbord in situaties waarin twee of meer fietssnelwegen samenlopen 60	
	a. BS15a: startpunt van de samenlopende fietssnelwegen (bv. station van een grote stad) ..	62
	b. BS15b: samenlopend - geen afsplitsing en verschillende eindbestemmingen.....	63
	c. BS15c: samenlopend - geen afsplitsing en dezelfde eindbestemming	65
	d. BS15d: samenlopend: afsplitsing en verschillende eindbestemmingen	66
	e. BS15e: samenlopend: afsplitsing en dezelfde eindbestemming.....	68
4.2	BS16 Vooraankondiging richtingsverandering in situaties waarin twee of meer fietssnelwegen samenlopen.....	70
	a. BS16a: samenlopend - verschillende eindbestemmingen (rijrichting: weg van het gezamenlijke startpunt)	71
	b. BS16b Samenlopend (rijrichting: naar het gemeenschappelijke startpunt toe).....	73
4.3	BS17 Oprijbord bij dubbellopende fietssnelwegen.....	75
4.4	BS18 Vooraankondigingsbord afrit naar bestemming bij dubbellopende fietssnelwegen...	76
5	Speciale situaties: kruispunt van fietssnelwegen.....	78
6	Speciale situaties: Bebording over de taalgrens	79
7	Speciale situaties: tijdelijk promotiebord fietssnelweg	81
8	Fietstelzuilen	82
9	Standaardopstellingen	87
9.1	Kruispuntopstellingen	87
9.2	Kruising Fietssnelweg met gewone weg	88
	a. Eenvoudig kruispunt.....	88
	b. Richtingsverandering op fietssnelweg	91
9.3	Kruising Fietssnelweg met BFF	96
	a. Eenvoudig kruispunt.....	96
	b. Richtingsverandering op Fietssnelweg.....	98
9.4	Splitsing van 2 fietssnelwegen	100
9.5	Alternatieve routes.....	102
	a. Obstructies: permanent, maar beperkt in tijd	102
	b. Wegwerkzaamheden.....	104
10	Plaatsing van de borden en wegmarkeringen.....	106
11	Toepassing van routetaal op niet-afgewerkte en deels afgewerkte fietssnelwegen en op geïsoleerde projecten: wat kan?.....	107
12	Figurenlijst	111
13	Colofon	114

1 Aan de slag met routetaal voor fietssnelwegen

1.1 Inleiding

Wat zijn fietssnelwegen?

Fietssnelwegen zijn hoogwaardige fietsverbindingen tussen steden, gemeenten en andere attractiepolen. Ze vormen een netwerk van fietsinfrastructuur die fietsers een directe, comfortabele, veilige en vlotte route wil geven. Ze maken de fiets concurrentieel als transportmiddel, niet enkel voor korte verplaatsingen maar ook voor middellange afstanden. Zo dragen ze bij aan een veiligere, gezondere en klimaatbestendigere wereld.

De fietssnelwegen in Vlaanderen kennen een lange geschiedenis. Vanuit de Vlaamse provincies ontstond in 2010 het idee van een netwerk van hoogwaardige fietsverbindingen. Vanaf 2015 kreeg het kind een naam: de term ‘fietssnelweg’ was geboren. In overleg met de gemeenten, het gewest en talrijke andere partners kwam een netwerk van fietssnelwegen tot stand.

Fietssnelwegen: work in progress

Sindsdien werken de verschillende bestuursniveaus aan de uitbouw van dit netwerk: nieuwe infrastructuur wordt gerealiseerd, bestaande infrastructuur wordt opgewaardeerd of heringericht. Afhankelijk van de context kunnen de fietssnelwegen dan ook verschillende verschijningsvormen hebben: vrijliggende fietswegen, fietsstraten, jaagpaden, fietspaden,

Het fietssnelwegennetwerk is een *work in progress*: op heel wat plaatsen maken fietssnelwegroutes tijdelijk nog gebruik van bestaande infrastructuur die niet altijd voldoet aan de normen voor een fietssnelweg. Op andere plaatsen moet, omwille van een missing link, voorlopig een omweg genomen worden. Dit zorgt ervoor dat het vandaag niet altijd duidelijk is hoe de fietssnelwegroute loopt. Bovendien is het niet steeds even gemakkelijk om je te oriënteren, of de kortste weg te vinden.

Nood aan leesbaarheid en volgbaarheid

Gebruik je een fietssnelweg dagelijks, dan ken je de route op je duimpje en geraak je je weg niet kwijt. Ben je een sporadische gebruiker, of gebruik je de route voor het eerst, dan kan wat hulp goed van pas komen bij het vinden van de juiste weg. Ook de weg naar en de ligging van de fietssnelweg moet duidelijk zijn, zowel voor fietsers als potentiële toekomstige gebruikers.

Om tegemoet te komen aan de noden van de (toekomstige) fietssnelweggebruikers werkten de provincies de fietssnelweg-routetaal uit – een systeem van signalisatie dat helpt om fietssnelwegen herkenbaar te maken als route maar ook als mobiliteitsproduct, maar dat er ook voor zorgt dat gebruikers de routes gemakkelijk kunnen volgen en er zich goed op kunnen oriënteren.

De basis van deze routetaal is het F-logo: het logo voor fietssnelwegen. De letter F in dit logo kan aangevuld worden met het specifieke nummer dat elke fietssnelweg toegekend kreeg.

Figuur 1: Fietssnelwegenlogo (F-logo)

De routetaal werd getest op enkele pilotroutes, vervolgens grondig geëvalueerd en waar nodig herwerkt. Dit handboek is het resultaat van deze oefening en wordt nog regelmatig geüpdatet.

1.2 Doel van het handboek

Handboek voor bouwheren die signalisatieplannen uitwerken voor fietssnelwegen

Dit handboek biedt een praktische gids voor het uitrollen van routetaal (bewegwijzering en markeringen) op en naar de fietssnelwegen. Het bevat:

- overzicht van alle bouwstenen, hun uiterlijk, gebruik en toepassingsgebied;
- technische fiches van de verschillende bouwstenen;
- voorbeelden voor toepassing op o.a. kruispuntsituaties – kruispunten of richtingveranderingen zijn vaak dé probleempunten voor fietsers bij het volgen van de route.

Studiebureaus (in opdracht van de provincies of andere partners) en andere overheden kunnen met dit handboek aan de slag om signalisatieplannen voor fietssnelwegen uit te werken.

Een uniforme bewegwijzering van fietssnelwegen door de verschillende partners draagt bij aan de eenvormigheid, de volgbaarheid en de bekendheid van fietssnelwegen voor de gebruikers.

Handboek evolueert

De vijf Vlaamse provincies blijven intussen in overleg en wisselen ervaringen uit rond signalisatieprojecten. Naarmate we meer ervaring krijgen met het toepassen van de routetaal, vullen we dit handboek aan met de nieuwe inzichten rond bouwstenen, hun design en hun toepassing.

Hulp nodig? Graag!

Wil je aan de slag met dit handboek? Neem dan zeker contact op met je provincie. We adviseren en begeleiden je graag.

- Provincie Vlaams-Brabant: 016/26.75.44; fiets@vlaamsbrabant.be
- Provincie Antwerpen: 03/240.66.25; fietsen@provincieantwerpen.be
- Provincie Oost-Vlaanderen: 09/267.75.09, mobiliteit@oost-vlaanderen.be
- Provincie West-Vlaanderen: 050/40 34 83, mobiliteit@west-vlaanderen.be
- Provincie Limburg: 011/23.83.40; mobiliteit@limburg.be

Heb je andere vragen of opmerkingen bij dit handboek? Neem dan contact op via info@fietsnelwegen.be.

1.3 Relatie tot de wegcode

De fietssnelwegroutetaal versterkt de identiteit van de fietssnelweg, is een hulpmiddel bij oriëntatie en het volgen van een route. Deze routetaal blijft vormelijk en inhoudelijk zoveel mogelijk uit het vaarwater van de wegcode, ze beconcurrereert of vervangt deze niet en heeft dus geen juridische waarde.

Anders uitgedrukt: de wegcode regelt het verkeersgedrag op fietssnelwegen en vormt de wettelijke basis. Fietssnelwegen zullen daarom ook steeds uitgerust worden met de daartoe voorziene borden en elementen uit de wegcode.

1.4 Aan de slag: tips

a. Welke fietssnelweg bewegwijzeren?

Start met het vastleggen van de fietssnelweg die je wil bewegwijzeren (of het fietssnelwegonderdeel).

Bewegwijzer alleen een betekenisvol geheel

Vaak is het niet nodig om te wachten met bewegwijzeren tot de volledige fietssnelweg tot in de puntjes afgewerkt is. Zorg wel voor een voldoende lang en zinvol routeonderdeel. Werk bijvoorbeeld tussen de kernen van 2 steden, of vanaf een kern tot een kruising van fietssnelwegen.

Zorg voor een voldoende kwaliteitsvolle route

Zorg voor een voldoende kwaliteitsvolle route. Door de fietssnelweg te voorzien van fietssnelweglogo's, en de route dus herkenbaar te maken, schep je verwachtingen. De gebruikers zullen een bepaald kwaliteitsniveau verwachten.

Bewegwijzer je een omleiding of voorlopige route, communiceer hier dan ook over, o.a. via fietssnelwegen.be en aangepaste signalisatie.

Branding (F-logo of routetaalelementen) toepassen op een realisatie op een route die nog geen verbinding geeft of die nog niet bewegwijzerd is?

Lees meer over de mogelijkheden in hoofdstuk 8 ([Toepassing van routetaal op niet-afgewerkte en deels afgewerkte fietssnelwegen en op geïsoleerde projecten: wat kan?](#))

b. Maak eerst een bestemmingenlijst op

Elk bewegwijzeringsproject start met de opmaak van een bebordingsplan.

Leg een goede basis voor je bebordingsplan door bij de start van je project een schematisch overzicht te maken van het fietssnelwegtraject met alle kruispunten en attractiepolen die op en dichtbij de fietssnelweg liggen.

Aan de hand van dit schematisch overzicht maak je een bestemmingenlijst op. Dit is een lijst van mogelijke bestemmingen die op de bewegwijzeringsborden worden aangegeven.

- bestemmingen op de fietssnelwegroute (dorp, Point of Interest (POI) zoals station, industriegebied, provinciedomein...)
- bestemmingen die vanaf de fietssnelwegroute via een aftakkende route kunnen bereikt worden (via route van het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk (BFF) of via een andere route)

Deze bestemmingen worden op een bestemmingenkaart aangeduid (GIS-puntenlaag) en aangevuld met volgende gegevens:

- Benaming van de bestemming
- Opschrift van de bestemming op het bewegwijzeringsbord
- Aard van de bestemming (gemeente/stad, station, toeristisch, luchthaven, industrieterrein)
- Gewicht van de bestemming (lokaal, bovenlokaal)
- Ligging op BFF-route of LFF-route¹
- Tussenafstand tot de volgende bestemming op de route, of afstand vanaf de fietssnelweg

Bepaal duidelijk hoe de tussenafstanden berekend worden: tot stations waar gepasseerd wordt, tot de F400 - kleine fietsring Gent, tot de FR2 - fietsring Antwerpen of tot het centrum of marktplein van een kleine gemeente.

Algemeen genomen adviseren wij om de afstanden niet tot in het stadscentrum te berekenen, maar de route te laten stoppen op een punt zoals een station, een (fietssnelweg)ring of een plaats waar meerdere fietssnelwegen samenkomen.

c. **Bebordingsplan**

Maak een overzicht van de signalisatie in de huidige terreinsituatie: je kan dit bijvoorbeeld doen door de route af te fietsen met een camera (go pro) en een beschrijving van de bordopstellingen op elk kruispunt te maken.

Vervolgens schets je de bewegwijzeringsborden voor zowel het fietsverkeer op de fietssnelweg zelf als het fietsverkeer naar de fietssnelweg toe.

Via het belang van de bestemming kan je bepalen welke bestemming aangegeven moet worden op de bewegwijzeringsborden. Lokale bestemmingen worden enkel aangegeven wanneer de fietser op de betrokken locatie de fietssnelweg dient te verlaten, bovenlokale bestemmingen worden op de fietssnelweg vanop grotere afstand aangegeven.

Aan de hand van de beschrijvingen van de bouwstenen, en de type-opstellingen, verfijn je je bewegwijzeringsplan.

Ten slotte bepaal je ter hoogte van welke bestemmingen routeborden of routezuilen geplaatst moeten worden die een overzicht geven van de fietssnelwegroute.

¹LFF: lokaal functioneel fietsroutenetwerk

d. Feedback en afspraken

Leg je bebordingsplan voor aan gebruikers en mensen die de route goed kennen. Zij hebben vaak extra info over belangrijke attractiepolen of routes, die een essentiële aanvulling zijn op je bebordingsplan. Ook de provincie, de stad of gemeente, en alle wegbeheerders moeten hun fiat geven.

Als je zelf geen wegbeheerder bent op het grondgebied waar de bewegwijzering zal komen, zorg er dan voor dat je bij de bevoegde wegbeheerder tijdig de nodige toelatingen voor plaatsing vraagt. Spreek af of het eigendom van de routetaalelementen overgedragen wordt aan de wegbeheerder, of niet.

Spreek ten slotte goed af wie na plaatsing aanspreekpunt is bij verdwenen of kapotte borden, en wie zal instaan voor het verder beheer en het onderhoud van de borden.

Bezorg na oplevering steeds de GIS-laag met alle borden aan je provincie (contactgegevens: zie [Inleiding](#)) en aan de wegbeheerder.

2 Huisstijl

Het fietssnelwegenlogo (F-logo) is opgebouwd uit de letter F in een blauwe driehoek. Dit logo werd gedeponereerd en mag enkel in functie van fietssnelwegen gebruikt worden, met het kleurgebruik en de verhoudingen zoals hieronder weergegeven.

Figuur 2: Fietssnelwegenlogo (F-logo)

De verschillende fietssnelwegen kregen een nummer toegekend, bestaande uit 1, 2 of 3 cijfers. Enkele grote steden kregen een ringfietssnelweg. Het logo van deze fietssnelwegen bestaat uit een F en een R in combinatie met 1 of 2 cijfers.

Figuur 3: Voorbeelden van fietssnelweglogo's met verschillende nummering

Alle logo's staan ter beschikking in png, eps en ai-formaat in de digitale map die hoort bij deze fiches (zie fietssnelwegen.be > voor partners). Ze kunnen gebruikt worden ten behoeve van de opmaak van bebordingsplannen en in communicatie over de fietssnelweg.

Specificaties logo

Lettertype

F-logo: VAG Rundschrift D Regular

Verhouding

91,75 op 100

Kleur

PMS: Blauw: 'pantone process blue C' & 'pantone process white'

CMYK: Blauw: C 100, M 28, Y 6, K 1 & Wit: C 0, M 0, Y 0, K 0

RAL: Hemelsblauw RAL 5015 & Verkeerswit RAL 9016

RGB: Blauw: R 0, G 129, B 198 & Wit: R 250, G 250, B 250

HEX/HTML: Blauw: 0085CA & Wit: #ffffff / #fff

Nota: Geen invers gebruik

Dit logo kan enkel gebruikt worden in de oorspronkelijke verhouding en mag niet invers (witte driehoek met blauwe tekst) gebruikt worden. In de routetaal fietssnelwegen wordt het F-logo toegepast in verschillende bouwstenen. Voor deze bouwstenen gelden enkele vaste afspraken met betrekking tot lettertype en kleurgebruik.

Specificaties overige elementen routetaal

Lettertype voor alle info rond F-logo

Font Snn D Regular

Kleurgebruik op bouwstenen

- Tekst: blauw (bestemming fietssnelweg), zwart (bestemming buiten fietssnelweg) of wit (bestemming fietssnelweg en buiten fietssnelweg in blauwe balk)
- Pijlen: blauw (fietssnelweg), zwart (geen fietssnelweg)
- Achtergrond: wit, blauw, oranje afhankelijk van de opbouw van de bouwsteen

RAL	5015 sky blue	RAL	9005 jet black
PANTONE	process blue c	PANTONE	process black
RGB	0 - 129 - 198	RGB	0 - 0 - 0
CMYK	100 - 28 - 6 - 1	CMYK	0 - 0 - 0 - 100
RAL	2000 orange yellow	RAL	9016 traffic white
PANTONE	152 PC	PANTONE	process white
RGB	218 - 110 - 0	RGB	255 - 255 - 255
CMYK	0 - 65 - 99 - 0	CMYK	0 - 0 - 0 - 0

Figuur 4: Kleurenkaart huisstijl

Nota: De opgegeven specificaties (fonts, afmetingen, kleuren, ...) in het handboek moeten gerespecteerd worden. Alle afbeeldingen in het handboek zijn indicatief.

3 Bouwstenen

3.1 BS1a Vloersticker F + nummer

Figuur 5: Toepassing vloersticker met 1 cijfer op fietssnelweg F3, ©Lander Loeckx

Functie/ omschrijving

- Identificatie
- Richting geven
- Bevestigen van de richting

Materiaal

Wegmarkering, voorgevormd, thermoplastisch, volgens actuele versie van standaardbestek 250

Toepassing

Op de fietssnelwegverharding te bevestigen, gecentreerd op het wegvak

- Aanduiden van richting: voor het kruispunt of de richtingsverandering, recht of 45° gedraaid
- Trekkend of bevestigend: na het kruispunt of de richtingsverandering, altijd recht, zichtbaar vanaf de andere zijde

Kenmerken

- Hemelsblauw RAL 5015 & Verkeerswit RAL 9016
- 734 mm op 800 mm
- Fx
 - letter en cijfer gecentreerd
 - lettergrootte F: 370 mm
 - cijfergrootte: 295 mm
- Fxx

- F centraal bovenaan
- 2 cijfers onderaan gecentreerd
- lettergrootte F: 305 mm
- cijfergrootte: 185 mm
- Fxxx
 - F centraal bovenaan
 - 3 letters/cijfers onderaan gecentreerd
 - lettergrootte F: 305mm
 - cijfergrootte: 185 mm

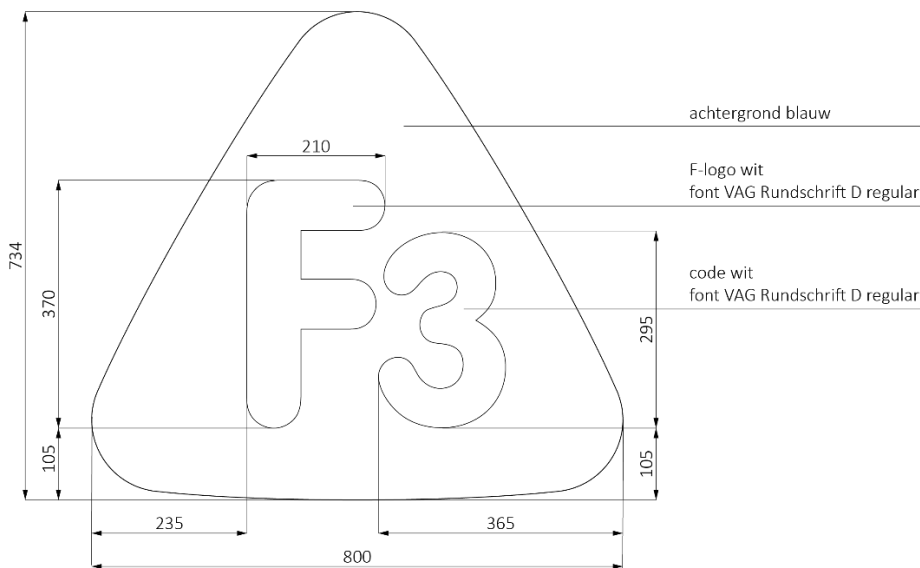
Figuur 6: Ontwerp van vloersticker voor fietssnelweg F6 (1 cijfer)

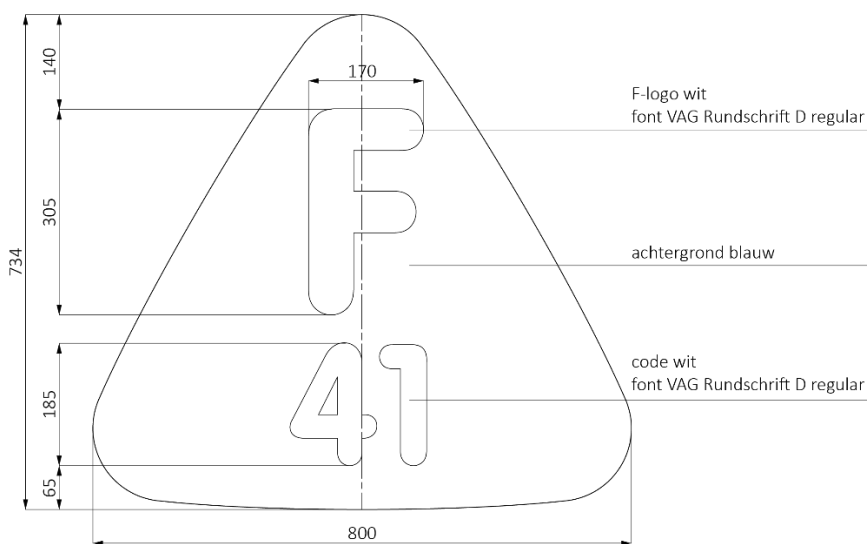
Figuur 7: Ontwerp van vloersticker voor fietssnelweg F12 (2 cijfers)

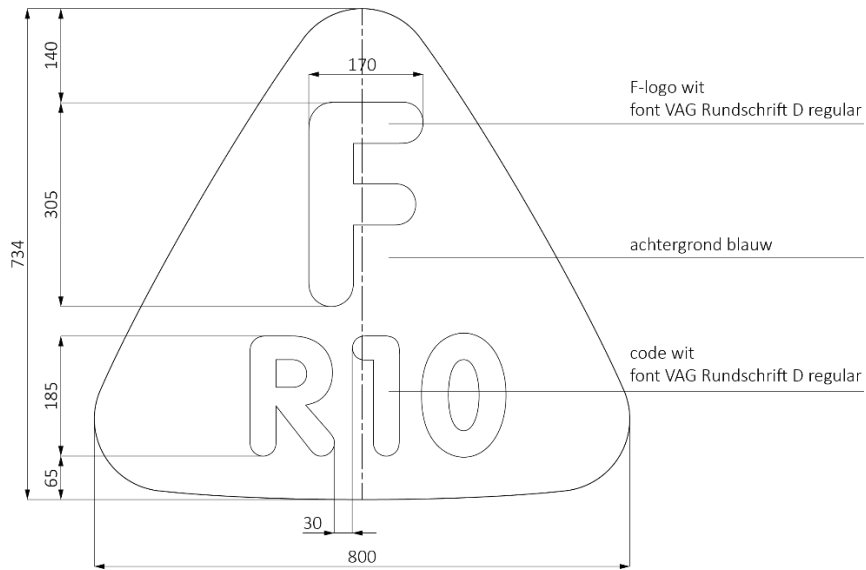
Figuur 8: Ontwerp van vloersticker voor fietssnelweg F221 (3 cijfers)

Figuur 9: Technische tekening van vloersticker voor fietssnelweg F3

Figuur 10: Technische tekening van vloersticker voor fietssnelweg F41

Figuur 11: Technische tekening van vloersticker voor fietssnelweg FR10

3.2 BS1b Vloersticker F (zonder nummer)

Figuur 12: Terreinvoorbeeld van vloersticker zonder nummer

Functie/ omschrijving

- Identificatie
- Richting geven
- Bevestigen van de richting

Materiaal

Wegmarkering, voorgevormd, thermoplastisch, volgens actuele versie van standaardbestek 250

Toepassing

Op de fietssnelwegverharding, gecentreerd op het wegvak, voor of na het kruispunt, bevestigend. Enkel te gebruiken op traject waar 2 of meer fietssnelwegen samenlopen om te vermijden dat er zo meerdere vloerstickers met nummer gebruikt dienen te worden, wat tot hogere kostprijs en groter oppervlakte met sticker zou leiden.

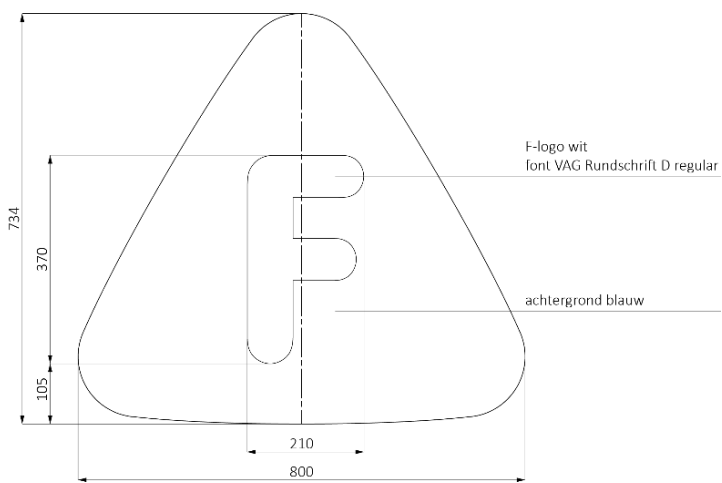
Zie [BS1a Vloersticker F + nummer](#) voor toepassing op gedeelte fietssnelweg waar slechts 1 fietssnelweg loopt.

Kenmerken

- Hemelsblauw RAL 5015 & Verkeerswit RAL 9016
- 734 mm op 800 mm
- Lettergrootte F: 370 mm, gecentreerd
- Aanduiden van richting: voor het kruispunt of de richtingsverandering, recht of 45° gedraaid
- Trekkend: na het kruispunt of de richtingsverandering, altijd recht, zichtbaar vanaf de andere zijde
- Opgelet! Enkel te gebruiken op trajecten waar 2 of meer fietssnelwegen samen lopen

Figuur 13: Ontwerp van vloersticker met F-logo zonder nummer

Figuur 14: Technische tekening van vloersticker met F-logo zonder nummer

Figuur 15: Toepassing vloersticker zonder nummer, 45°

3.3 BS2 Richtingaanduidingsbord

Figuur 16: Richtingaanduidingsbord

Functie/ omschrijving

- Identificatie
- Richting geven
- Oriënteren

Materiaal

Bord, afmetingen 400x600 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1

Toepassing

Net voor de richtingsverandering (aankondigend)

Net na de richtingsverandering (bevestigend)

Gebruik [BS3 Vooraankondigingsbord richtingsverandering](#) om de richtingsverandering 50 meter (of meer) op voorhand aan te kondigen.

Op plaatsen waar twee of meer fietssnelwegen samenlopen: gebruik de aangepaste bebording voor samenlopende fietssnelwegen: [BS 15 Richtingaanduidingsbord in situaties waarin twee of meer fietssnelwegen samenlopen](#)

Kenmerken

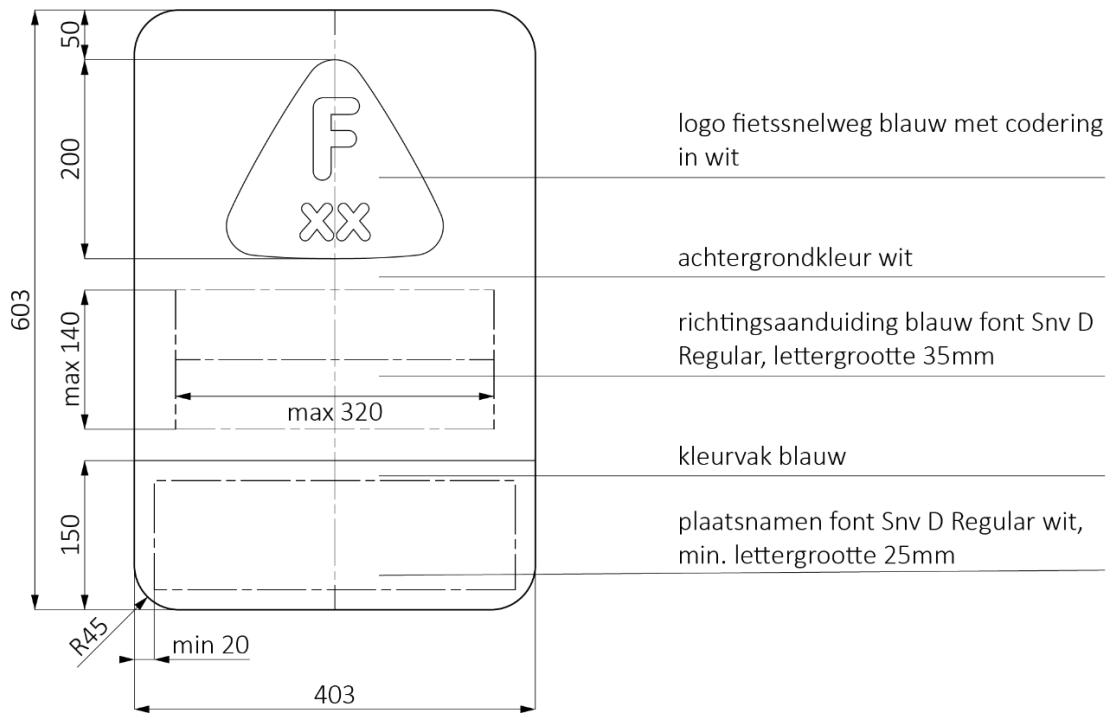
- Opbouw: witte achtergrond met blauw opschrift, blauwe balk met wit opschrift (kleur: zie hoofdstuk 2 Huisstijl)
- F-logo met nummer: Fx, Fxx of Fxxx
- Pijl voor richtingaanduiding

- Blauw vlak met twee plaatsnamen + afstanden
- Lettertype: volgens algemene omzendbrief van de wegsignalisatie (SNV of Zwitsers Normschrift Regular)
- Logogrootte: 200 mm hoog
- Pijldikte: 17 mm
- Lettergrootte² bestemmingen: 35 mm (min. 25 mm bij lange bestemmingen)
- Bestemmingen: steden, gemeentes, deelgemeentes en stations op de fietssnelwegroute, volgens bestemmingslijst, eerstvolgende bestemming bovenaan en daaronder eindbestemming. Bij einde van de route: enkel eindbestemming.
 - **Opmerking:** Tussenbestemmingen kunnen in specifieke situaties als eindbestemming opgenomen worden op de richtingaanduidingsborden. Dit is bijvoorbeeld het geval voor (lange) routes die meerdere belangrijke polen aandoen, waarbij de deeltrajecten door gebruikers als aparte trajecten gevoeld worden. Bijvoorbeeld F1 Antwerpen-Mechelen-Brussel -> op de borden op het traject Antwerpen-Mechelen kan Mechelen als eindbestemming opgenomen worden.
- Afstands aanduiding: in kilometers, <10 km: tot op decimaal, >10 km: tot op geheel getal, zonder vermelding 'km'
- Berekening km: zie Aan de slag
- Uitlijning plaatsnamen: links
- Uitlijning kilometers: rechts (op zelfde regel als overeenkomstige plaatsnaam)

²We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

Figuur 17: Ontwerpen van richtingaanduidingsborden in verschillende richtingen

Figuur 18: Technische tekening van richtingsaanduidingsbord

3.4 BS3 Vooraankondigingsbord richtingsverandering

Functie/ omschrijving

- Identificatie
- Aankondiging richtingsverandering

Materiaal

Bord, afmetingen 400x600 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1

Toepassing

Standaard 50 meter voor de richtingsverandering

Kenmerken

- Opbouw: witte achtergrond met blauw opschrift, blauwe balk met wit opschrift (kleur: zie hoofdstuk 2 Huisstijl)
- F-logo met nummer: Fx, Fxx of Fxxx
- Afstand + pijl richtingaanduiding
- Blauw vlak met 2 plaatsnamen
- Lettertype: volgens algemene omzendbrief van de wegsignalisatie (SNV of Zwitsers Normschrift Regular)
- Logogrootte: 200 mm hoog
- Lettergrootte³ 50-meteraanduiding : 35 mm
- Cijfergrootte 50-meteraanduiding (x-hoogte): 45 mm
- Pijl: 21mm dik
- Lettergrootte⁴ bestemmingen(x-hoogte): 30 mm, (min. 25 mm bij lange bestemmingen), gecentreerd
- Bestemmingen: steden, gemeentes, deelgemeentes en stations op de fietssnelwegroute, volgens bestemmingenlijst, eerstvolgende bestemming bovenaan en daaronder eindbestemming. Bij einde van de route: enkel eindbestemming
 - **Opmerking:** Tussenbestemmingen kunnen in specifieke situaties als eindbestemming opgenomen worden op de richtingaanduidingsborden. Dit is bijvoorbeeld het geval voor (lange) routes die meerdere belangrijke polen aandoen, waarbij de deeltrajecten door gebruikers als aparte trajecten aangevoeld worden. Bijvoorbeeld F1 Antwerpen-Mechelen-Brussel -> op de borden op het traject Antwerpen-Mechelen kan Mechelen als eindbestemming opgenomen worden.
- Afstands-aanduiding: geen

Opmerkingen:

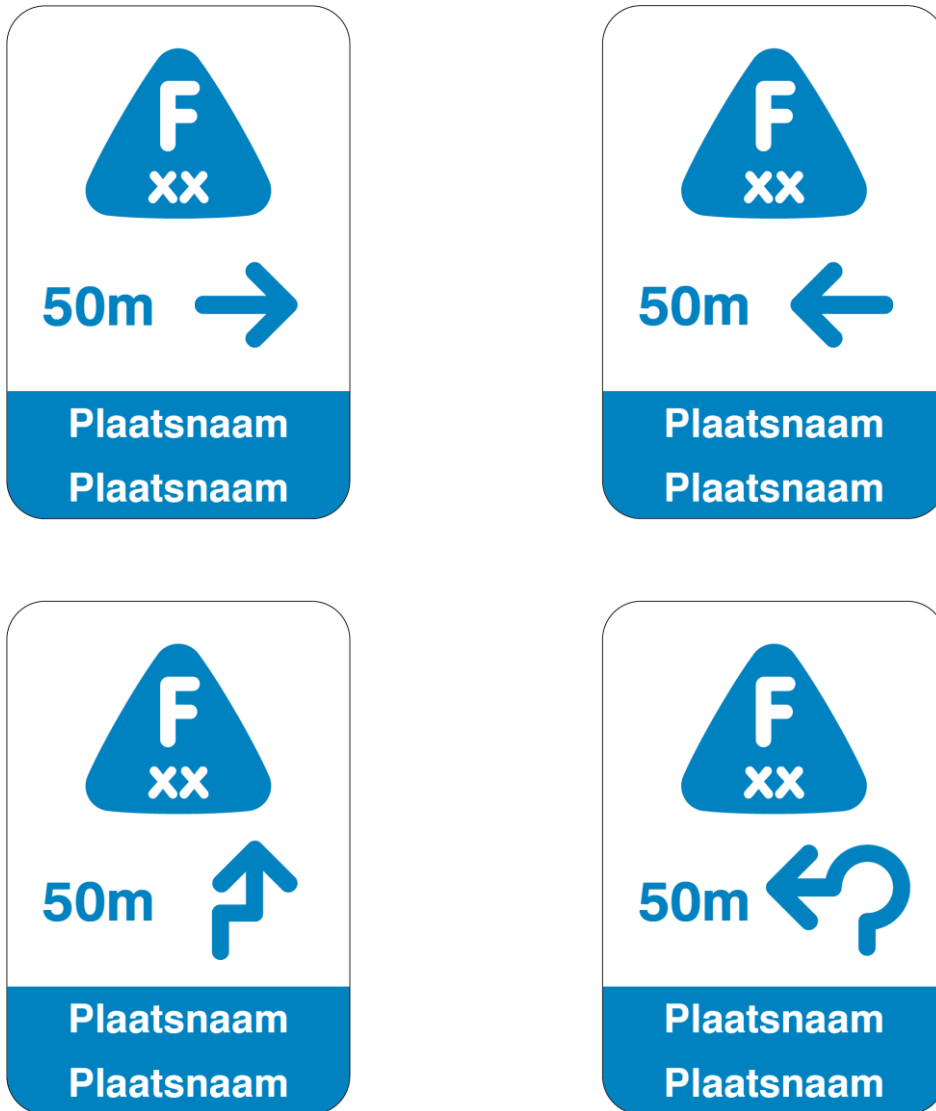
- Gebruik [BS2 Richtingaanduidingsbord](#) op de plaats van de richtingsverandering zelf.

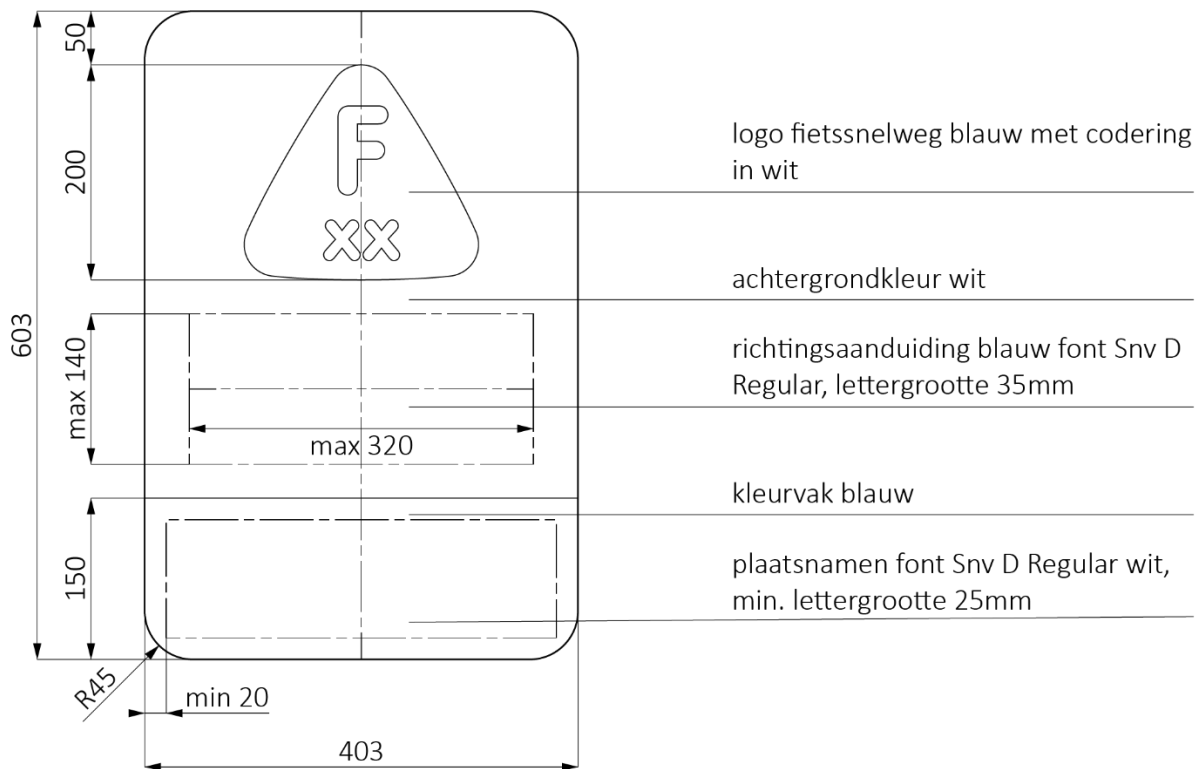
³ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

⁴ Zie 3.

- Op plaatsen waar twee of meer fietssnelwegen samenlopen: gebruik de aangepaste bebording voor samenlopende fietssnelwegen: [BS 16 Vooraankondiging richtingsverandering in situaties waarin twee of meer fietssnelwegen samenlopen](#)

Figuur 19: Ontwerpen vooraankondigingsborden richtingsverandering in verschillende richtingen

Figuur 20: Technische tekening van vooraankondigingsbord richtingsverandering

3.5 BS4 Vooraankondigingsbord splitsing fietssnelwegen

Dit bord is geschrapt. Kijk voor de toepassing van routetaal in situaties bij twee of meer samenlopende fietssnelwegen bij:

- [BS 15 Richtingaanduidingsbord in situaties waarin twee of meer fietssnelwegen samenlopen](#)
- [BS 16 Vooraankondiging richtingsverandering in situaties waarin twee of meer fietssnelwegen samenlopen](#)
- Wil je aanduiden dat je een kruispunt (kruising) van fietssnelwegen nadert? Gebruik ook hier [BS15 a en BS16a](#).

3.6 BS5 Vooraankondigingsbord afrit naar bestemming

Je gebruikt dit bord om 50 meter voor een kruispunt aan te duiden dat de fietssnelweg een bepaalde richting uitgaat, maar dat er ook een afslag is naar een bestemming (centrum, bedrijventerrein, POI, ...).

Functie/ omschrijving

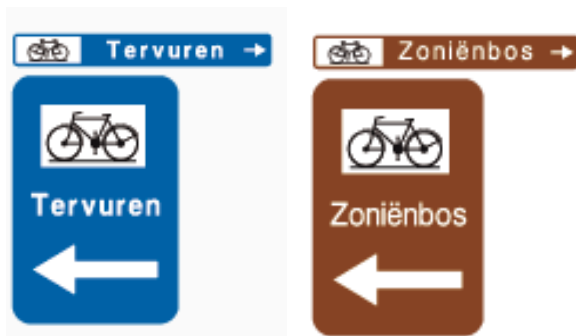
- Identificatie
- Aankondiging afrit naar bestemming

Materiaal

Bord, afmetingen 400x600 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1

Toepassing

- Standaard 50 m voor de splitsing
- Opmerking: op het kruispunt zelf wordt de fietssnelweg met [een BS2 Richtingaanduidingsbord](#) aangegeven. De bestemming wordt aangeduid met een verkeersbord F34b1, F34b2, F34c1 of F34c2.

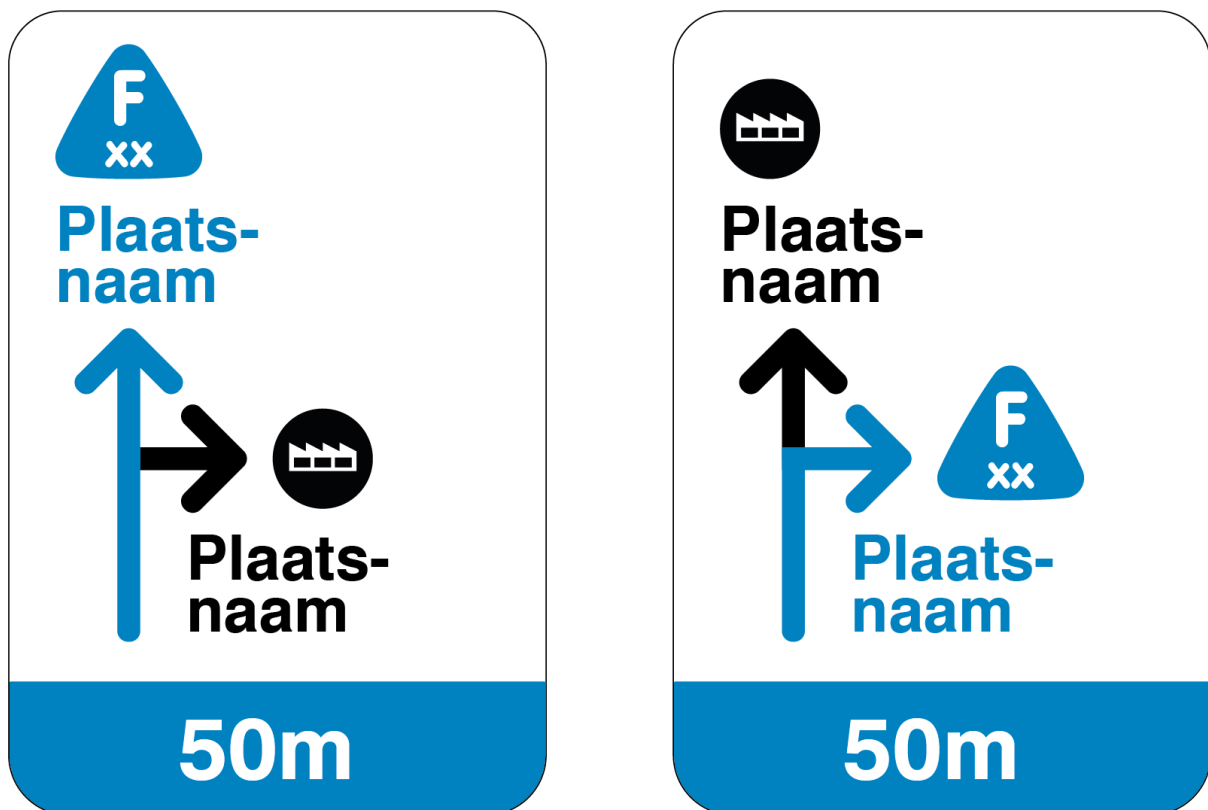

Figuur 21: Wegwijzer wegcode F34 aanbevolen reisweg voor fietsers - links: functionele bestemming (F34b), rechts - recreatief/toeristische POI (F34c)

Kenmerken

- Opbouw:
 - Blauwe en zwarte karakters op witte achtergrond, witte karakters in blauwe balk (kleur: zie Huisstijl)
 - Blauwe pijl met richting fietssnelweg + F-logo met nummer met daaronder eindbestemming van de fietssnelweg
 - Zwarte afslagpijl richting attractiepool, logo attractiepool met daaronder naam attractiepool
 - Blauw vlak: afstand tot afrit
 - Standaard 50m voor locatie waar fietser fietssnelweg moet verlaten
- Lettertype: volgens algemene omzendbrief van de wegsignalisatie (SNV of Zwitsers Normschrift Regular), gecentreerd

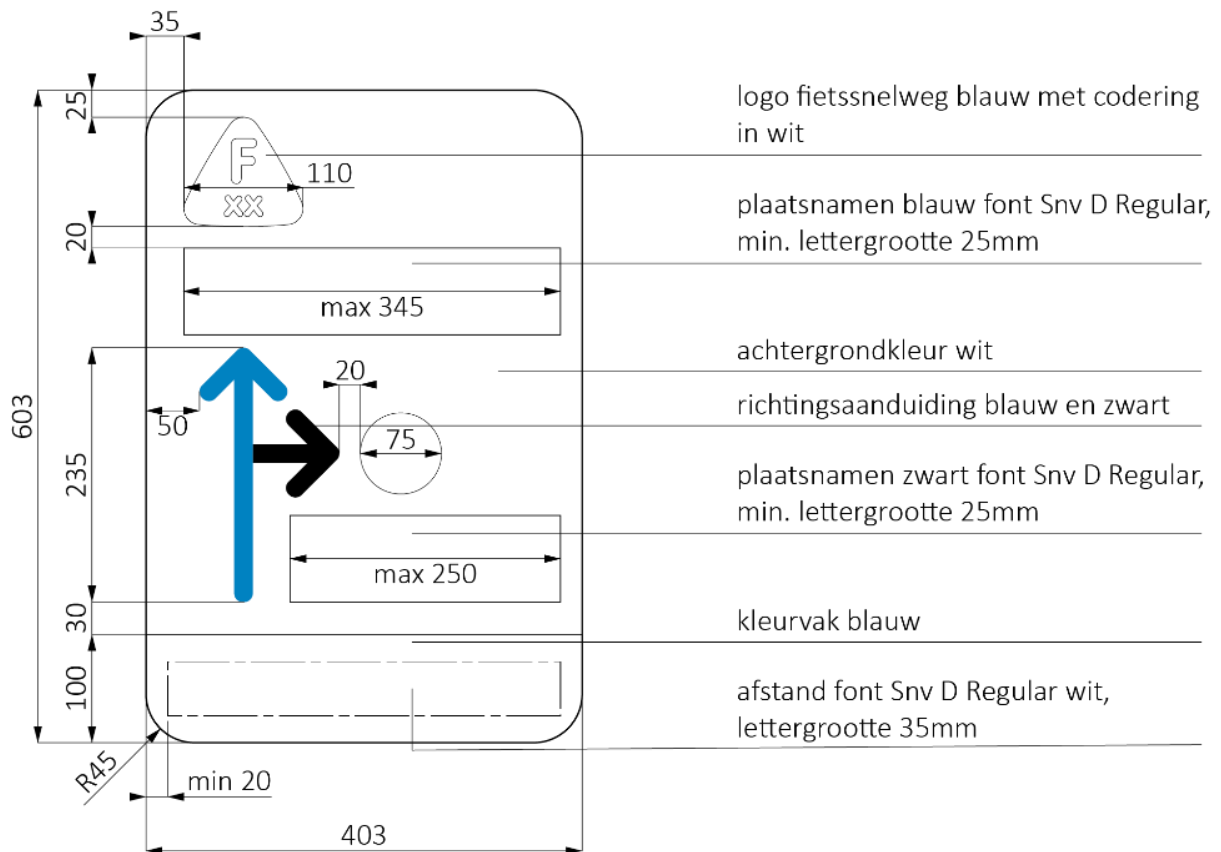
- Lettergrootte⁵ bestemmingen: 35 mm (min. 25 mm bij lange bestemmingen)
- Logogrootte: 110 mm breed
- Pijl:
 - 17 mm dik
 - Pijl 45° of 90° volgens reële situatie, pijl moet zoveel mogelijk wijzen naar logo
 - Pijl richting fietssnelweg: blauw + F-logo + eindbestemming
 - Pijl richting attractiepool: zwart + logo attractiepool + naam bestemming
 - Pijl rechtdoor: tekst en logo boven de pijl
 - Pijl van richtingsverandering: wijst naar F-logo in kwestie
 - Blauwe balk: enkel 50-meteraanduiding, geen plaatsnamen, geen afstands aanduiding
- Lettergrootte⁶ 50-meteraanduiding: 35 mm
- Cijfergrootte 50-meteraanduiding: 45mm

Figuur 22: Ontwerpen van vooraankondigingsborden afrit naar bestemming

⁵ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

⁶ Zie 5.

Figuur 23: Technische tekening van vooraankondigingsbord afrit naar bestemming

3.7 BS6 Oprijbord

Functie/ omschrijving:

- Identificatie
- Aankondiging oprit van fietssnelweg
- Richting geven

Materiaal:

Bord, afmetingen 400x600 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1

Toepassing

- Plaatsing voor kruising
- Bij T-kruispunt: aan overzijde

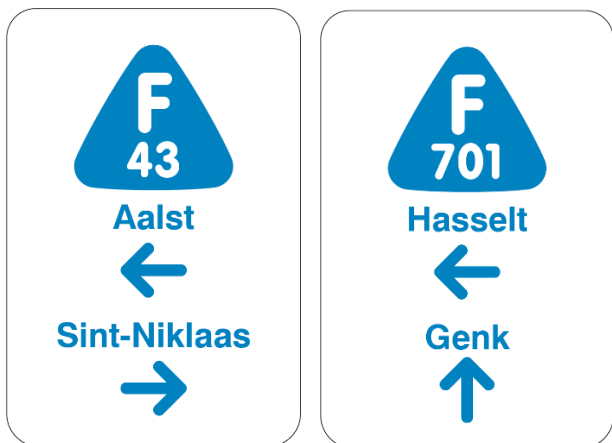
Wil je een oprijbord plaatsen op een plaats waar meerdere fietssnelwegen samenlopen, maak dan gebruik van

[BS17 Oprijbord bij dubbelopende](#) fietssnelwegen.

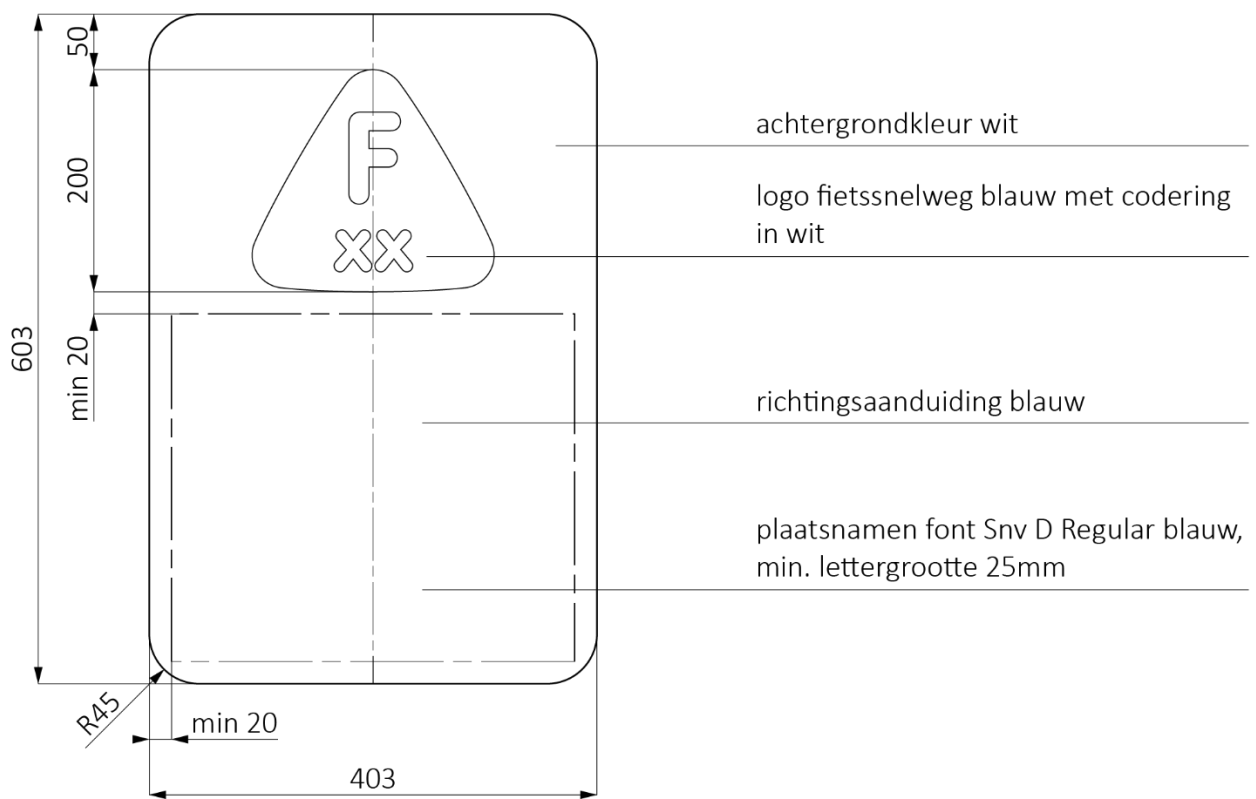
Kenmerken:

- Opbouw:
 - Blauwe karakters op witte achtergrond (kleur: zie Huisstijl)
 - F-logo met nummer
 - eindbestemming 1
 - pijl
 - eindbestemming 2
 - pijl
- Lettertype: volgens algemene omzendbrief van de wegsignalisatie (SNV of Zwitsers Normschrift Regular), gecentreerd
- Logogrootte: 200 mm hoog
- Lettergrootte⁷ bestemmingen: 35 mm (min. 25 mm bij lange bestemmingen)
- Pijlgrootte: 90 mm lang, 75 mm hoog, 16 mm dik
- Geen afstands aanduiding
- Geen blauwe balk

⁷ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

Figuur 24: Ontwerpen oprijborden in verschillende richtingen voor fietssnelwegen F43 en F701

Figuur 25: Technische tekening van oprijbord

3.8 BS7 Wegwijzer naar fietssnelweg

Functie/ omschrijving

- Identificatie
- Richting geven
- Begeleiden van fietsers naar fietssnelweg
- Kenbaar maken alternatieve weg aan niet-fietsers

Materiaal

Bord, afmetingen 700x200 mm OF 900x150 mm OF 1300x300 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1

Toepassing

Op BFF, andere belangrijke aanvoerroutes en attractiepolen (stations, ...) richting fietssnelweg

Vaak in combinatie met F34b1 of F29

Kenmerken:

- Opbouw: blauwe karakters op witte achtergrond (kleur: zie Huisstijl)
 - Pijl
 - 1 of 2 (eind)bestemming(en)
 - 'via'
 - F-logo + nummer
 - OF
 - 1 of 2 (eind)bestemming(en)
 - 'via'
 - F-logo + nummer
 - Pijl
- Lettertype: volgens algemene omzendbrief van de wegsignalisatie (SNV of Zwitsers Normschrift Regular), gecentreerd
- Groottes aan te passen aan locatie en combinatie met andere borden: standaard 700x200 mm
- Lettergrootte⁸ bestemmingen: 35 mm
- Lettergrootte⁹ 'via': 25 mm
- Logogrootte F-logo: 100 mm hoog
- Pijlgrootte: 120 mm lang, 100 mm hoog, 21 mm dik
- In combinatie met wegcodebord F34b1 'fietsbord': 900x150 mm
- Lettergrootte¹⁰ bestemmingen: 35 mm Of 75mm als er maar één bestemming op het bord staat

⁸ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

⁹ Zie 8.

- Lettergrootte¹¹ 'via': 25 mm
- Logogrootte F-logo: 100 mm hoog
- Pijlgrootte: 120 mm lang, 100mm hoog, 21mm dik
- In combinatie met autoborden F29: 1300x300 mm
- Lettergrootte bestemmingen: 60 mm Of 160mm als er maar één bestemming op het bord staat
- Lettergrootte¹² 'via': 50 mm
- Logogrootte F-logo: 150 mm hoog
- Pijlgrootte: 180 mm lang, 150mm hoog, 31,5mm dik

Opmerking: Tussenbestemmingen kunnen in specifieke situaties als eindbestemming opgenomen worden op de deze borden. Dit is bijvoorbeeld het geval voor (lange) routes die meerdere belangrijke polen aandoen, waarbij de deeltrajecten door gebruikers als aparte trajecten aangevoeld worden. Bijvoorbeeld F1 Antwerpen-Mechelen-Brussel -> op de borden op het traject Antwerpen-Mechelen kan Mechelen als eindbestemming opgenomen worden.

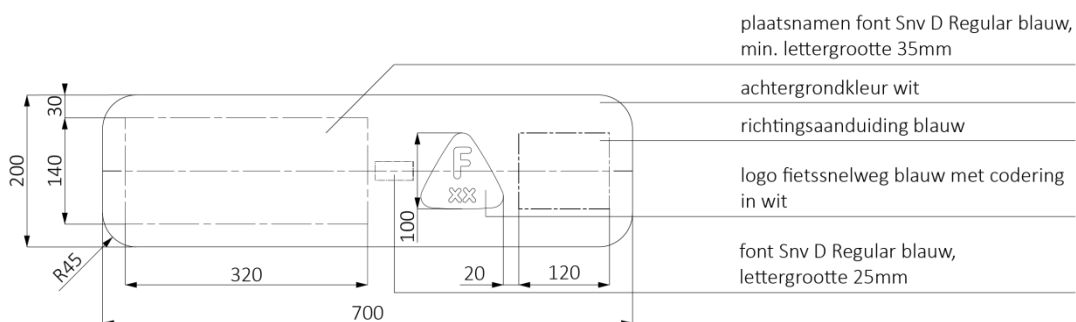
¹⁰ Zie 8.

¹¹ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

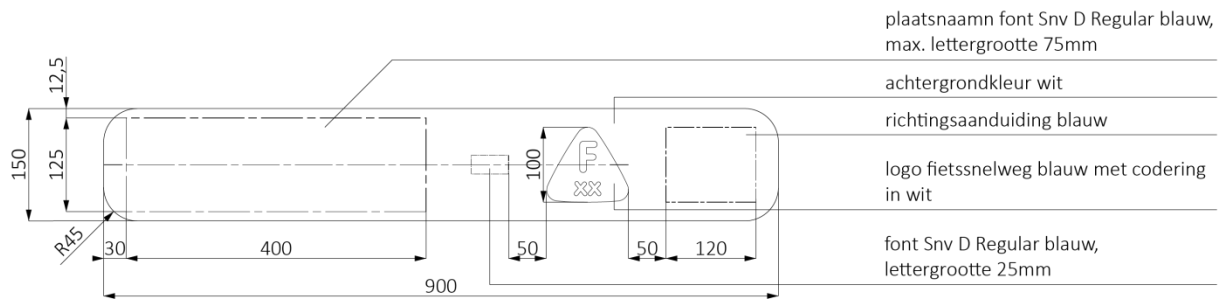
¹² Zie 11.

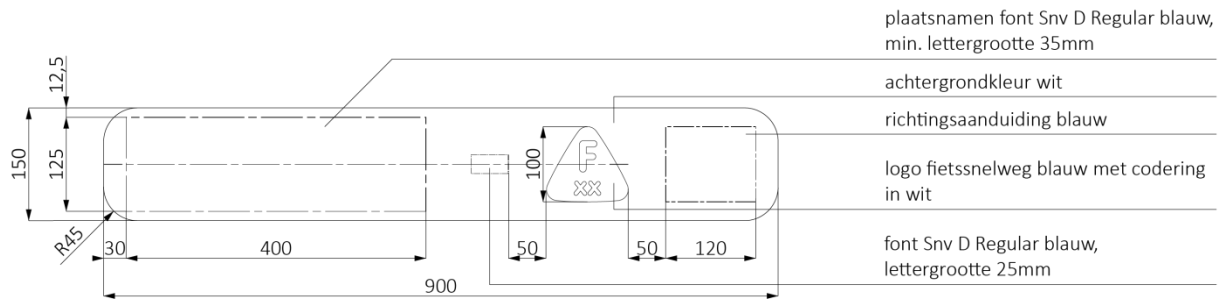
Figuur 26: Ontwerpen wegwijzers naar fietssnelweg

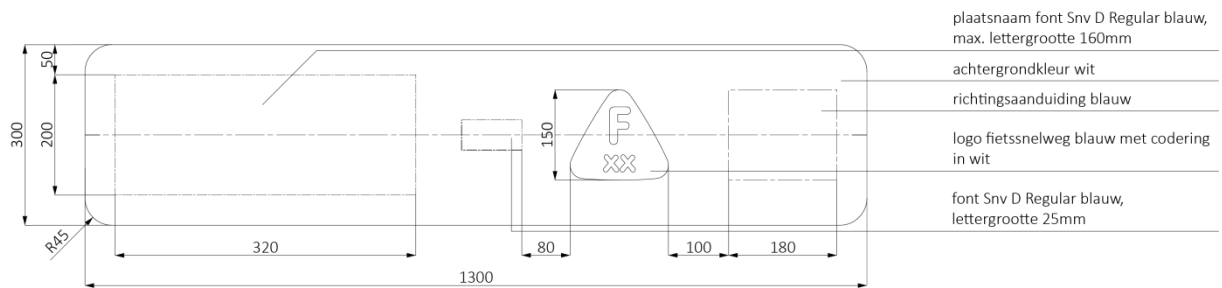
Figuur 27: Technische fiche wegwijzer naar fietssnelweg 200mm x 700mm

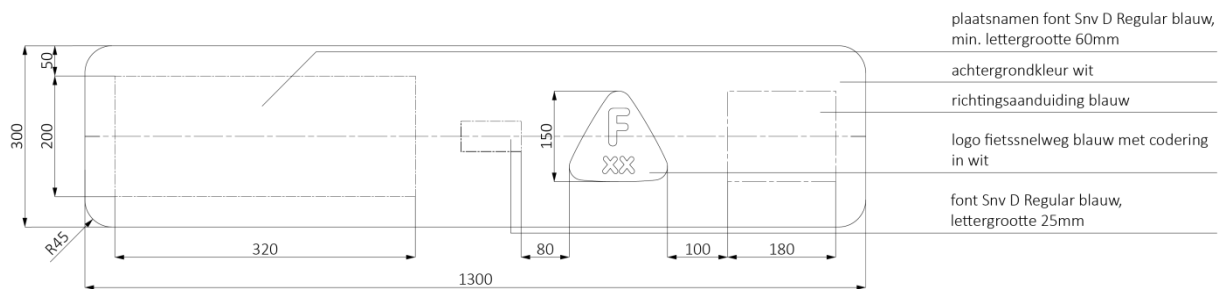
Figuur 28: Technische fiche wegwijzer naar fietssnelweg 150mm x 900mm, enkele bestemming

Figuur 29: Technische fiche wegwijzer naar fietssnelweg 150mm x 900mm, dubbele bestemming

Figuur 30: Technische fiche wegwijzer naar fietssnelweg 300mm x 1300mm, enkele bestemming

Figuur 31: Technische fiche wegwijzer nr fietssnelweg 300mm x 1300mm, dubbele bestemming

3.9 BS8 Aankondigingsbord permanente omleiding bij regelmatige obstructie

Dit bord gebruik je op plaatsen waar de fietssnelweg geregeld afgesloten wordt omwille van activiteiten die geen fietsverkeer toelaten en waar een alternatieve omleiding voorzien is om fietsers toch hun weg te laten verderzetten.

Bijvoorbeeld:

- een brug gaat open om scheepvaart door te laten en onderbreekt zo de fietssnelweg;
- door kadewerken of laden/lossen moet de fietssnelweg tijdelijk onderbroken worden.

Functie/omschrijving:

- Identificatie
- Richting geven

Materiaal:

Bord, afmetingen 400x600 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1

Toepassing

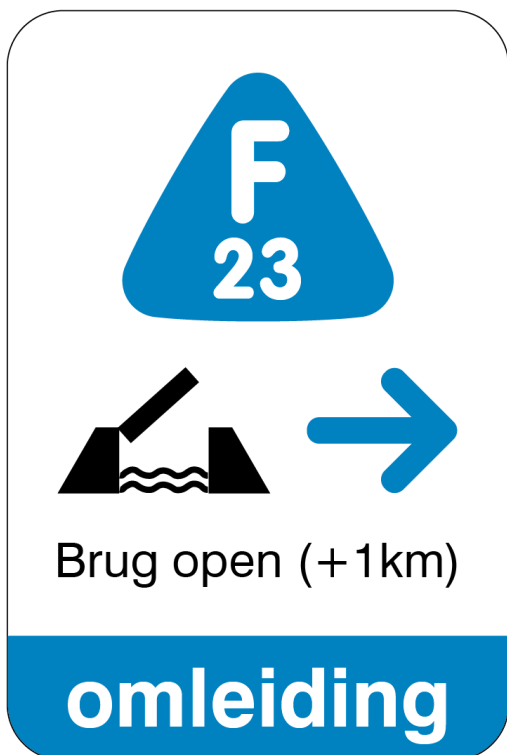
- Richting geven op permanente alternatieve route bij regelmatige obstructies op de fietssnelweg, beperkt in de tijd (laad- en loswerken op de kade, open brug, ...)
- Altijd in combinatie met [BS2 Richtingaanduidingsbord](#) + route aangeduid met omleidingsborden

Kenmerken:

- Opbouw:
 - Blauwe en zwarte karakters met witte achtergrond
 - Witte karakters in blauwe balk (kleur: zie Huisstijl)
 - F-logo met nummer
 - Pijl blauw links + logo 'type obstructie' zwart OF logo 'type obstructie' zwart + pijl blauw rechts
 - Tekstvak 'type obstructie' + extra afstand zwart
 - Blauwe balk met in het wit 'omleiding'
 - Lettertype: volgens algemene omzendbrief van de wegsignalisatie (SNV of Zwitsers Normschrift Regular), gecentreerd
 - Logogrootte F: 200 mm hoog
 - Pijlgrootte: 120 mm lang, 100 mm hoog, 21 mm dik
 - Logogrootte 'type obstructie': 100 mm
 - Lettergrootte¹³ 'type obstructie': 20 mm
 - Lettergrootte¹⁴ 'omleiding': 35 mm

¹³ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

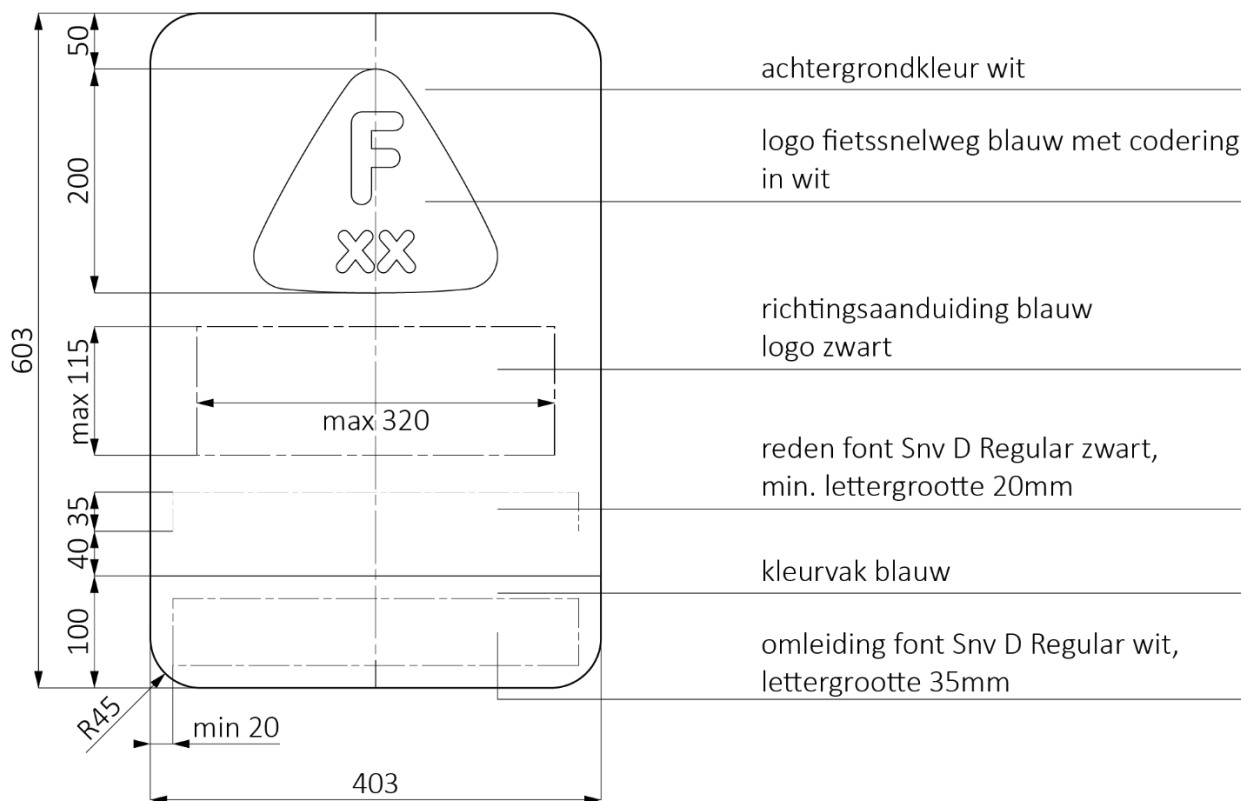
¹⁴ Zie 13.

Figuur 32: Ontwerpen aankondigingsborden omleiding alternatieve route brug of kadewerken

Figuur 33: Ontwerp aankondigingsbord omleiding alternatieve route laden en lossen op de fietssnelweg

Figuur 34: Technische fiche van aankondigingsborden omleiding alternatieve route

3.10 Aankondigingsbord omleidingen

a. BS9a. Aankondigingsbord tijdelijke omleiding (door werken)

Dit bord gebruik je op plaatsen waar een tijdelijke omleiding in voege is door werken aan de toekomstige fietssnelweg.

Functie/omschrijving

- Identificatie
- Richting geven

Materiaal

Bord, afmetingen 400x600 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1 of tijdelijk alternatief in forex.

Toepassing

- Richting geven op tijdelijke alternatieve route bij eenmalige obstructies op de fietssnelweg, (wegenwerken, ...)
- Altijd in combinatie met [BS2 Richtingaanduidingsbord](#) + werfbord + route aangeduid met omleidingsborden
- Het BS9a-bord wordt minimaal geplaatst op de plek waar de fietser de tijdelijke omleiding aanvat.
- Op de alternatieve route zelf kan ofwel het BS9a-bord worden aangehouden. Als alternatief kan ook het [BS11 Richtingaanduidingsbord tijdelijke omleiding](#) gebruikt worden.

Kenmerken

- Opbouw
 - Blauwe en zwarte karakters op oranje achtergrond, witte karakters in blauwe balk (kleur: zie hoofdstuk 2 Huisstijl)
 - F-logo met nummer
 - Pijl zwart links + logo 'werken' zwart OF logo 'werken' zwart + pijl zwart rechts
 - Tekstvak 'werken' + extra afstand zwart
 - Blauwe balk met in het wit 'omleiding'
 - Achtergrond oranje
- Lettertype: volgens algemene omzendbrief van de wegsignalisatie (SNV of Zwitsers Normschrift Regular), centreren
- Logogrootte F: 200 mm hoog
- Pijlgrootte: 120 mm lang, 100 mm hoog, 21 mm dik
- Logogrootte 'werken': 20 mm

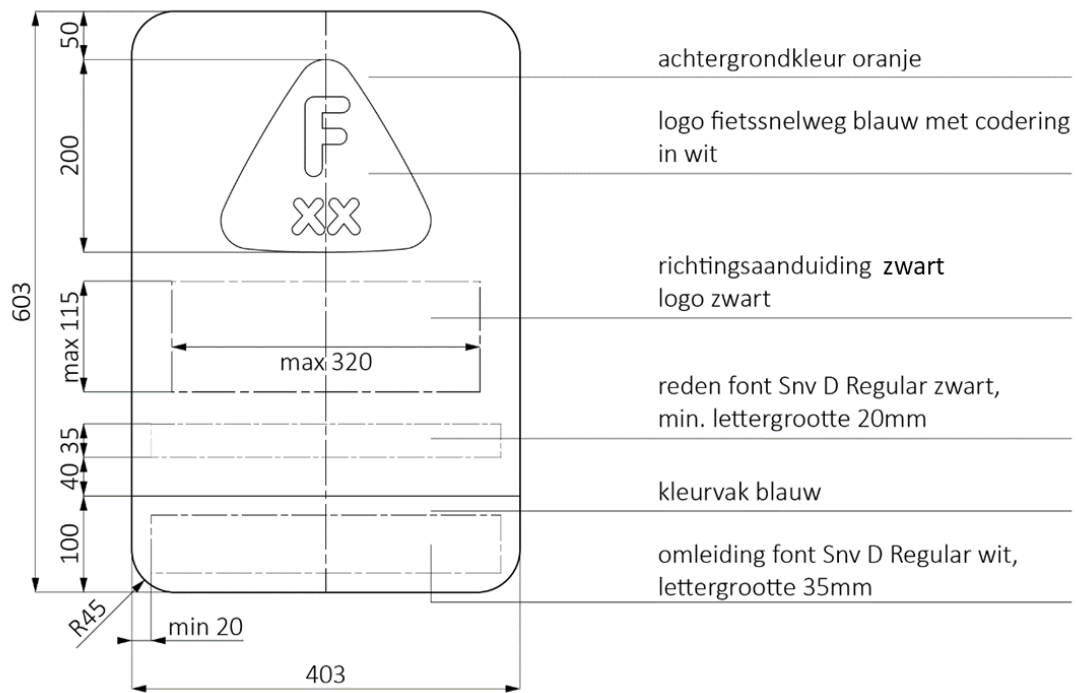
- Lettergrootte¹⁵: 25 mm
- Lettergrootte¹⁶ 'omleiding': 35 mm

Figuur 35: Ontwerpen van aankondigingsborden tijdelijke omleidingsroute

¹⁵ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

¹⁶ Zie 15.

Figuur 36: Technische fiche van aankondigingsbord tijdelijke omleidingsroute

b. **BS9b. Aankondigingsbord langdurige omleiding omwille van ontbrekende schakel in de fietssnelweg**

Dit bord gebruik je op plaatsen waar een tijdelijke alternatieve route in voege is omdat de toekomstige fietssnelweg nog niet gerealiseerd is (ontbrekende schakel).

Als de omleiding van zeer lange duur is en als de omleiding voldoende kwaliteit biedt, kan er ook voor geadviseerd worden om de standaard routetaal te gebruiken. Je bewegwijzert de omleiding dan alsof deze de 'echte' fietssnelweg is.

Wil je echter duidelijk aangeven dat het om een tijdelijke route gaat die afwijkt van het toekomstig gewenste traject, dan kan je het bord BS9b gebruiken. Zeker wanneer de omleiding onvoldoende kwaliteit biedt, is dat belangrijk om aan te geven.

Functie/omschrijving

- Identificatie
- Richting geven
- Aanduiden dat je van de gewenste fietssnelweglijn afwijkt en dat eventuele kwaliteitsverschillen van daaruit dus te verklaren zijn.

Materiaal

Bord, afmetingen 400x600 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1.

Toepassing

- Richting geven op tijdelijke alternatieve route bij langdurige omleiding op de fietssnelweg, (fietssnelweg is nog niet gerealiseerd)
- Het BS9b-bord wordt minimaal geplaatst op de plek waar de fietser de alternatieve route aanvat.
- Op de alternatieve route zelf kan ofwel het BS9b-bord worden aangehouden. Als alternatief kan ook het [BS10 Multifunctioneel richtingaanduidingsbord](#) gebruikt worden.

Alternatief:

- Als de omleiding van zeer lange duur is en als de omleiding voldoende kwaliteit biedt, kan er ook voor geadviseerd worden om de standaard routetaal te gebruiken. Je bewegwijzert de omleiding alsof deze de 'echte' fietssnelweg is. Kijk daarvoor bij: [BS2 Richtingaanduidingsbord](#).

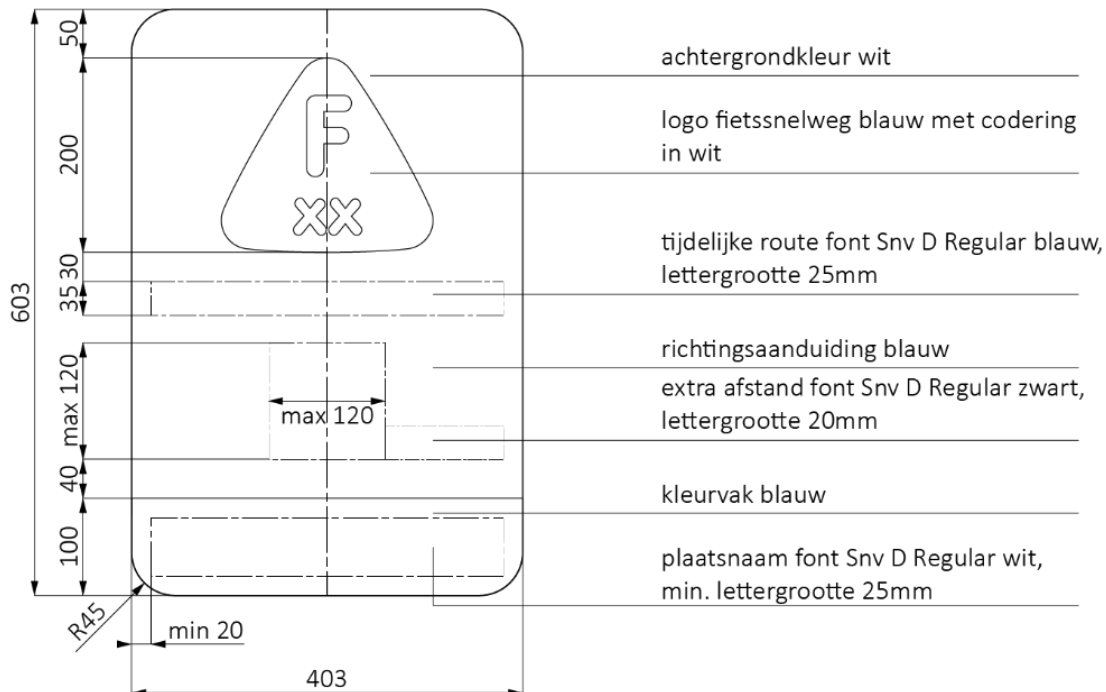
Kenmerken

- Opbouw:
 - Blauwe karakters op witte achtergrond, witte karakters in blauwe balk (kleur: zie Huisstijl)
 - Achtergrond: wit
 - F-logo met nummer

- Pijl blauw
- Blauwe balk met in het wit de eindbestemming van de fietssnelweg
- Lettertype: volgens algemene omzendbrief van de wegsignalisatie (SNV of Zwitsers Normschrift Regular), gecentreerd
- Logogrootte: 100 mm hoog
- Pijlgrootte: 60 mm lang, 50 mm hoog, 10,5 mm dik
- Lettergrootte¹⁷ 'tijdelijke route': 20 mm

Figuur 37: Ontwerp aankondigingsbord bij tijdelijke omleiding omwille van ontbrekende schakel in de fietssnelweg

Figuur 38: Technische fiche BS9b tijdelijke omleiding omwille van ontbrekende schakel in de fietssnelweg

¹⁷ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

3.11 BS10 Multifunctioneel richtingaanduidingsbord op het traject van een omleidingsroute

Dit bord kan je inzetten op het traject van een omleiding.

Je kan het bord laten maken als een traditioneel metalen wegbord (SB250), maar je kan het ook laten maken in een herbruikbaar en flexibel materiaal zoals Forex.

Indien je opteert voor een materiaal als Forex (kunststof), kan je het bord gemakkelijk hergebruiken, zeker als je het F-logo zonder nummer hanteert en de pijl als een sticker kan toevoegen.

Functie/ omschrijving

- Identificatie
- Richting geven

Materiaal:

Naar keuze:

- Bord, afmetingen 210-270 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1
- Forex of dibond, of alternatief.

Indien je het bord wil hergebruiken op verschillende locaties, kies voor het F-logo zonder toevoeging van nummer en laat de pijl niet op het bordje drukken, maar voorzie dit als een aparte sticker. Dit laat je toe de pijl naar wens te positioneren. Voorzie twee boorgaatjes bovenaan en twee boorgaatjes onderaan, zo kan het bord gemakkelijk opgehangen worden met behulp van strips/tie-wraps.

Toepassing

Richting geven op omleidingsroutes.

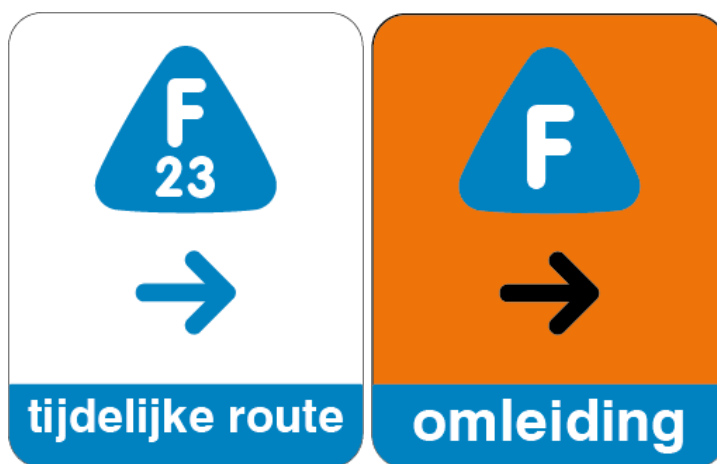
Bij de start van de omleiding (op het punt waar de route afwijkt van de officiële route), maak je gebruik van een aankondigingsbord:

- [BS8 Aankondigingsbord permanente omleiding bij regelmatige obstructie](#)
- [BS9a. Aankondigingsbord tijdelijke omleiding \(door werken\)](#)
- [BS9b. Aankondigingsbord langdurige omleiding omwille van ontbrekende schakel in de fietssnelweg](#)

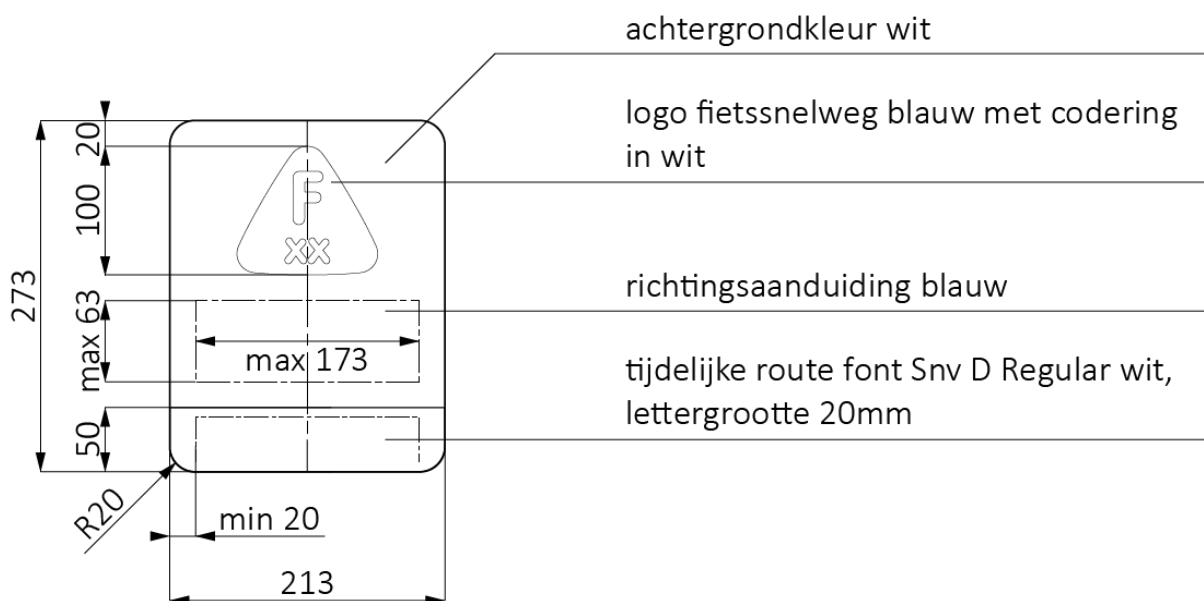
Kenmerken:

- Opbouw:
 - Blauwe karakters op witte achtergrond, witte karakters in blauwe balk (kleur: zie Huisstijl)
 - Achtergrond: wit bij tijdelijke omleiding (missing link), oranje bij werken (kleur: zie Huisstijl)
 - F-logo (eventueel met nummer)

- Pijl blauw (eventueel als sticker)
- **Nota:** bij het aankondingsbord **tijdelijke omleiding** wordt een **zwarte pijl** gebruikt voor betere leesbaarheid.
- Blauwe balk met in het wit 'omleiding' (bij werken) of 'tijdelijke route' (bij missing link)
- Lettertype: volgens algemene omzendbrief van de wegsignalisatie (SNV of Zwitsers Normschrift Regular), gecentreerd
- Logogrootte: 100 mm hoog
- Pijlgrootte: 60 mm lang, 50 mm hoog, 10,5 mm dik
- Lettergrootte¹⁸ 'omleiding': 20 mm

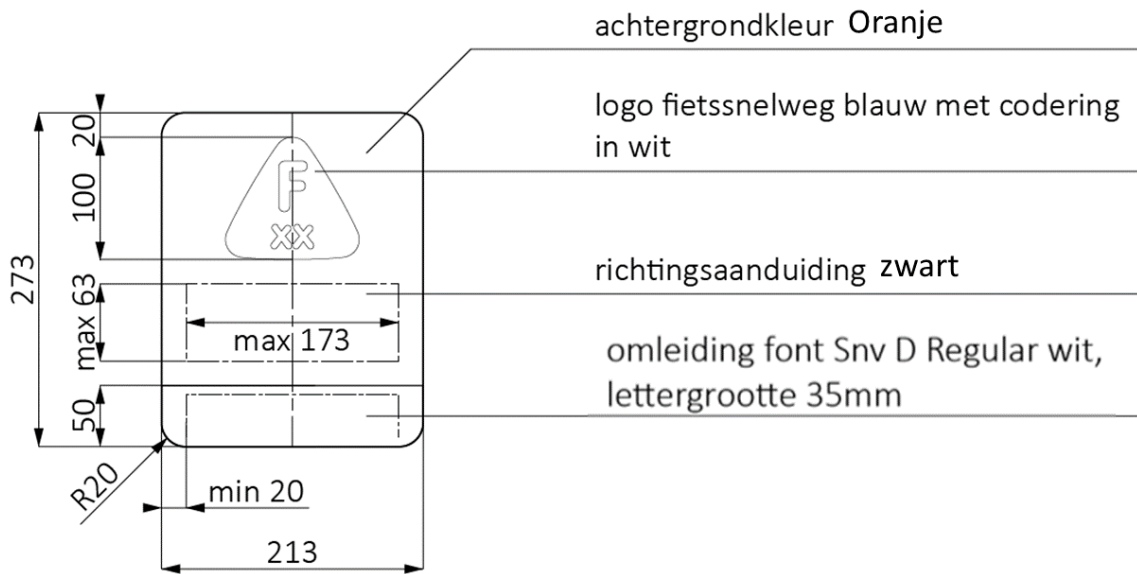

Figuur 39: Ontwerp van richtingaanduidingsbord omleiding/tijdelijke route met pijl en logo

¹⁸ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

Figuur 40: Technische fiche van richtingaanduidingsbord permanente omleiding

Figuur 41: Technische fiche richtingaanduidingsbord tijdelijke omleiding/route

3.12 BS11 Richtingaanduidingsbord tijdelijke omleiding

Verwijderd, en toegevoegd aan BS10.

3.13 BS12 Hectometerbord

Functie/ omschrijving

- Identificatie
- Oriëntatie
- Aangeven exacte locatie op de fietssnelweg, voor melding aan hulp- en onderhoudsdiensten

Materiaal

Bord, afmetingen 400x400 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1

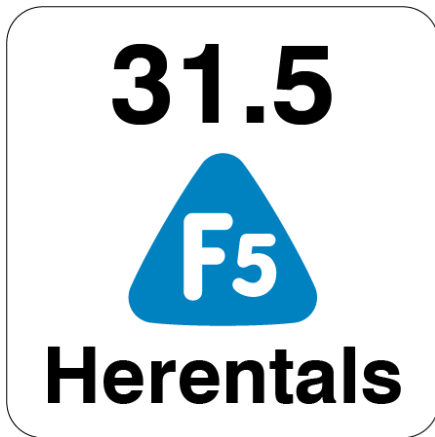
Toepassing

Bij extra nood aan lokalisatie ten behoeve van hulpdiensten, onderhoud, ...

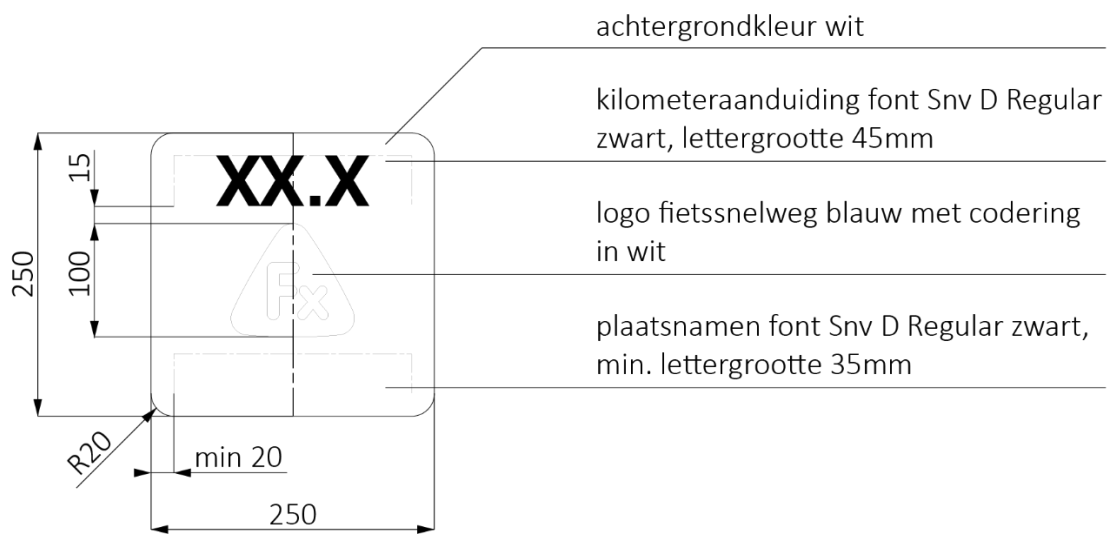
Kenmerken

- Opbouw:
 - Blauwe en zwarte karakters op witte achtergrond (kleur: zie hoofdstuk 2 Huisstijl)
 - Hectometeraanduiding in zwart
 - F-logo + nummer
 - Locatie in zwart
 - Locatie: (deel)gemeente
- Lettertype: volgens algemene omzendbrief van de wegsignalisatie (SNV of Zwitsers Normschrift Regular)
- Cijfergrootte: 45 mm
- Logogrootte: 100 mm hoog
- Lettergrootte¹⁹: 35 mm
- x/y sticker op achterzijde

¹⁹ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

Figuur 42: Ontwerp hectometerbord

Figuur 43: Technische tekening hectometerbord

3.14 BS13 Routebord

Functie/ omschrijving

- Identificatie
- Promotie
- Informatie verstrekken over relevant onderdeel van de fietssnelweg
- Ondersteunend in oriëntatie. Hoofdlijnen al fietsend te lezen.

Materiaal

Bord, afmetingen 330x1103 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1

Toepassing

- Inhoud: scope en attractiepolen moeten per locatie worden bepaald
- Locatie: kruisingen met BFF, stations en stopplaatsen, belangrijke opritten
- Plaatsing: voorzien op een punt waar de fietser kan halhouden
- Richting: twee opties om de borden toe te passen
 - Sandwich: één paal met aan beide zijden een bord of een bord en paal per rijrichting
 - Enkel: één bord voor beide rijrichtingen

Kenmerken

- Opbouw: blauwe en zwarte karakters op witte achtergrond, witte karakters in blauwe balk (kleur: zie hoofdstuk Huisstijl)
- F-logo met nummer
- Onderschrift 'fietssnelweg', tekengrootte²⁰ 70pt, regelafstand 80pt, tekenspatie 50pt
- Onderschrift 2 eindbestemmingen, tekengrootte²¹ 90pt, regelafstand 80pt, tekenspatie 0pt
- Lijn fietssnelwegtraject: blauwe volle lijn, links uitgelijnd, eindbestemming bovenaan, achterliggende eindbestemming onderaan, huidige bestemming centraal, eindbestemmingen worden weergegeven aan de uitkanten van de metrolijn en via stippenlijn verbonden met het middenstuk.
- Bestemmingen op fietssnelweg: maximum van 9 tot 12 bestemmingen (incl. eindbestemmingen), zwart logo in blauwe bol, naam bestemming rechts
- Bestemmingen worden gelijkmatig verdeeld over de lijn. Er wordt geen rekening gehouden met effectieve afstand.
- Bestemming buiten de fietssnelweg: extra horizontaal lijntje met bolletje voor logo, naam bestemming rechts, eerstvolgende bestemming wordt eerst vermeld, meerdere bestemmingen bij éénzelfde aftakking worden aangeduid door twee bollen onder elkaar met slechts één horizontaal lijntje,
- Huidige bestemming: zwarte brede pijl met witte tekst 'je bent hier', links
- Kilometeraanduiding vanaf huidige bestemming: links

²⁰ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

²¹ Zie 20.

- Kilometeraanduiding wordt gemeten tot aan de aftakking van de bestemming en niet tot de bestemming zelf.
- Kruisingen/aantakkingen met andere fietssnelwegen:
 - In combinatie met een POI: naast de POI komt het F-logo met start- en eindpuntvermelding onder het logo.
 - Niet in combinatie met een POI: klein blauw bolletje op de lijn in combinatie met het F-logo aan de rechterzijde en het start- en eindpunt onder het logo.
- Blauwe balk met fietssnelwegen.be met blauw fietsje en logo provincie
- Lijndikte: 5mm
- Logogrootte F: 160 mm breed
- Lettertype: volgens algemene omzendbrief van de wegsignalisatie (SNV of Zwitsers Normschrift Regular), gecentreerd
- Logogrootte 'type bestemming':
 - Begin- en eindpunt = cirkel heeft diameter van 35mm en zwart logo is 20mm hoog of breed, afhankelijk of het een landscape of portrait pictogram is
 - Tussenliggende punten
 - dorp, stad, station, bedrijventerrein, luchthaven = cirkel heeft diameter van 25mm en zwart logo is 15mm hoog of breed, afhankelijk of het een landscape of portrait pictogram is
 - andere dan bovengenoemde = cirkel heeft diameter van 22,5mm en zwart logo is 12mm hoog of breed, afhankelijk of het een landscape of portrait pictogram is
- Lettergrootte²² naam fietssnelweg: 70pt
- Lettergrootte²³ eindbestemmingen: 90pt
- Lettergrootte²⁴ bestemming: 65pt
- Lettergrootte²⁵ kilometer: 36pt
- Lettergrootte²⁶ fietssnelwegen.be: 48pt
- Lettergrootte aansluitende fietssnelwegen: 22pt
- Lettergrootte 'je bent hier': 34pt
- Lijn en cirkels bestemming: 40 op 40mm, lijndikte 15pt
- Kleine F-bordjes op de route: 38,5 op 35mm

Bijzonderheden

- Toepassing enkel routebord:
 - De 'je bent hier' aanduiding staat ongeveer in het midden in het bord. De bestemmingen worden voor en na dit punt opgenomen, alsook de kilometeraanduiding in beide richtingen.

²² We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

²³ Zie 22.

²⁴ Zie 22.

²⁵ Zie 22.

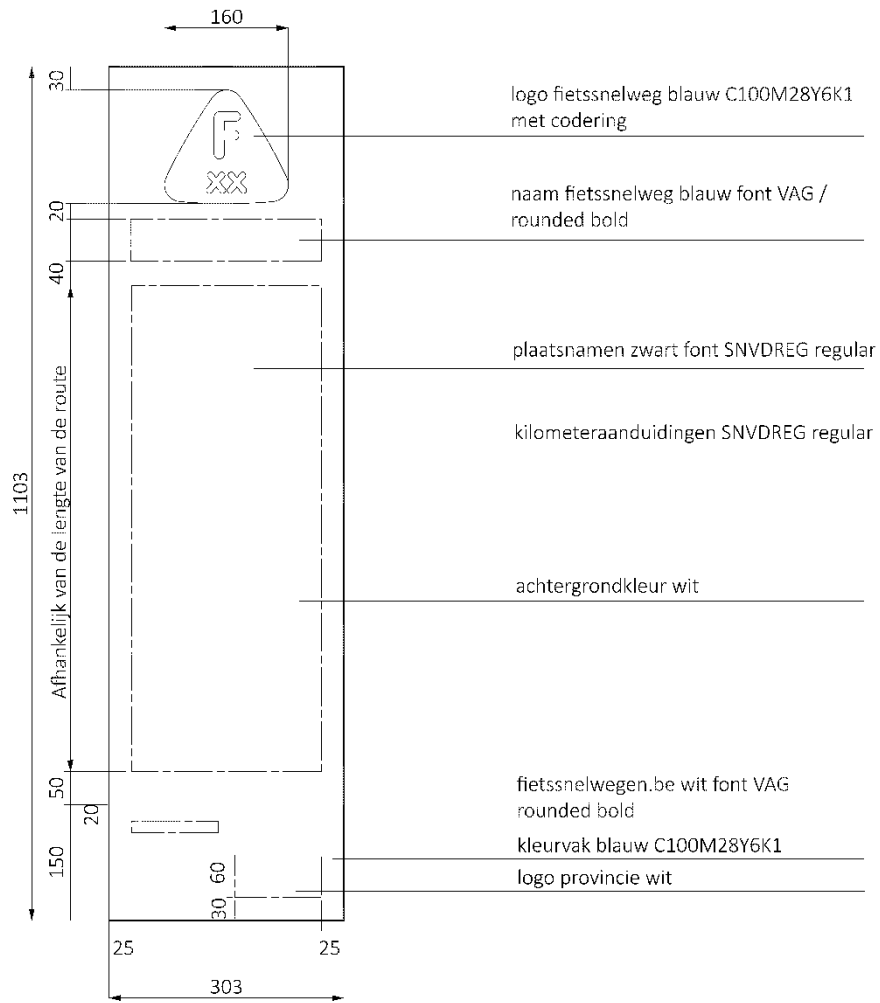
²⁶ Zie 22.

- Optioneel richtingaanduiding plaatsen naast de naam van de fietssnelweg adhv pijlen indien de fietsrichting niet duidelijk is.
- Het voorbije gedeelte is transparant/uitgegrisd.
- Toepassing sandwich routebord²⁷:
 - De 'je bent hier' aanduiding staat onderaan het bord. De bestemmingen onder dit punt krijgen geen kilometeraanduiding mee, tenzij het startpunt.
 - Elke rijrichting krijgt een aangepaste lijn zodat de eindbestemming van die rijrichting steeds bovenaan staat.
 - Het voorbije gedeelte is in gewone kleuren, dus niet transparant.
- Weergave befietsbaarheid: niet gerealiseerde delen van de fietssnelweg worden aangeduid met een rode gearceerde lijn.
- Routenaam van een fietssnelweg (vb. Demerroute) kan toegevoegd worden op de blauwe balk in het VAG lettertype en in witte kleur.
- Hoppinpunten kunnen toegevoegd worden achter bestemmingen. Logo in grijswaarden.

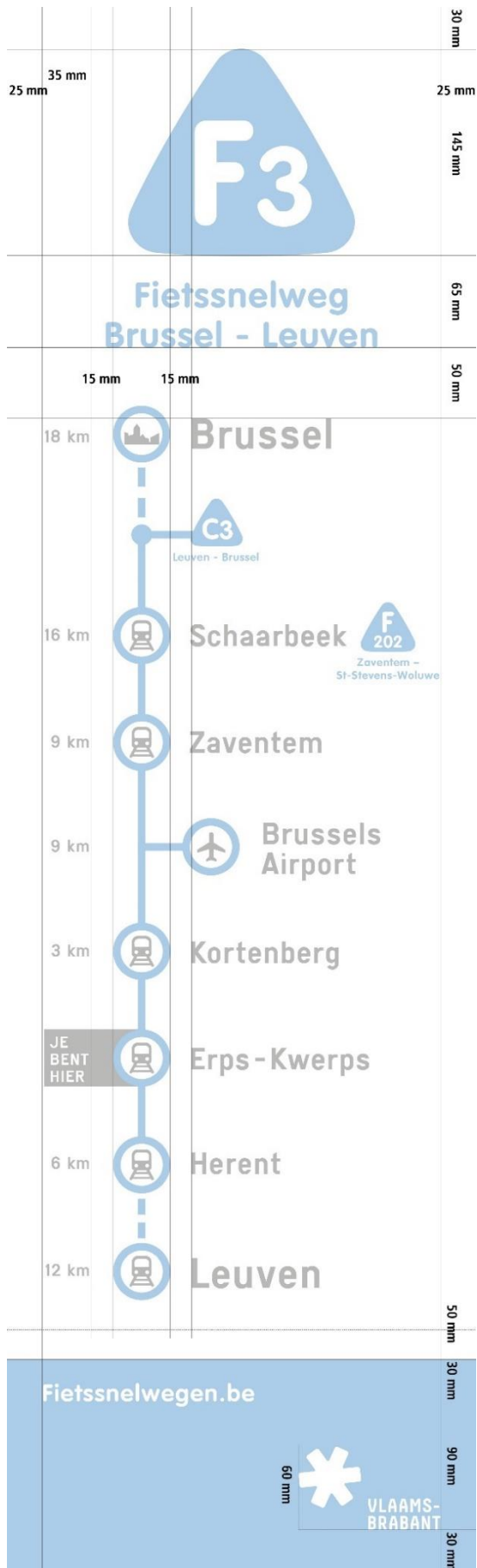

Figuur 44: Ontwerp routebord

²⁷ Sandwichbord: twee routeborden aan dezelfde paal. Elk routebord geeft een andere rijrichting van de fietssnelweg aan. Bijvoorbeeld: Bord 1: Leuven – Brussel en bord 2: Brussel – Leuven.

Figuur 45: Technische tekening van routebord

Figuur 46: Afmetingen routebord

3.15 BS14 Routezuil

Functie/ omschrijving

- Identificatie
- Promotie
- Informatie verstrekken over volledige route van de fietssnelweg
- Beleving
- Sensibilisering

Materiaal

Bord, afmetingen 800x2500 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250 of aangepast, reflectietype 1

Toepassing

- Inhoud: scope en attractiepolen moeten per locatie worden bepaald, samenvatting van de lijst bestemmingen die op het routebord aan bod komen
- Locatie: begin en eindpunt, belangrijkste attractiepolen of kruisingen op de fietssnelweg
- Plaatsing: voorzien op een punt waar de fietser kan halhouden

Kenmerken

- Opbouw: blauwe en zwarte karakters op witte achtergrond, witte karakters in grijze balk (kleur: zie Huisstijl)
- F-logo met nummer
- Onderschrift 'fietssnelweg', tekengrootte²⁸ 160pt
- Onderschrift 2 eindbestemmingen, tekengrootte²⁹ 220pt
- Lijn fietssnelwegtraject: blauw, links uitgelijnd, eindbestemming bovenaan, achterliggende eindbestemming onderaan, huidige bestemming centraal
- Bestemmingen op fietssnelweg: 7 – 10 bestemmingen (max. 15) inclusief eindbestemmingen, zwart logo in blauwe bol, naam bestemming rechts
- Bestemming buiten de fietssnelweg: extra horizontaal lijntje voor logo, naam bestemming rechts
- Bestemmingen worden gelijkmatig verdeeld over de lijn. Er wordt geen rekening gehouden met effectieve afstand.
- Huidige bestemming: zwarte pijl met witte tekst 'je bent hier', links
- Kilometeraanduiding vanaf huidige bestemming: links
- Optioneel: tijdsaanduiding uitgaand van gemiddelde snelheid van 15km/u: verticaal, links, tussen de bestemmingen
- Kruisingen/aantakkingen met andere fietssnelwegen:

²⁸ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

²⁹ Zie 28.

- In combinatie met een POI: naast de POI komt het F-logo met start- en eindpuntvermelding onder het logo.
- Niet in combinatie met een POI: klein blauw bolletje op de lijn in combinatie met het F-logo aan de rechterzijde en het start- en eindpunt onder het logo.
- Grijs balk met fietssnelwegen.be met grijs fietsje en logo provincie
- Lijndikte: 25pt
- Logogrootte F: 160 mm hoog
- Lettertype: volgens algemene omzendbrief van de wegsignalisatie (SNV of Zwitsers Normschrift Regular), gecentreerd
- Logogrootte 'type bestemming':
 - Begin- en eindpunt = cirkel heeft diameter van 70mm en zwart logo is 40mm hoog of breed, afhankelijk of het een landscape of portrait pictogram is
 - Tussenliggende punten
 - dorp, stad, station, bedrijventerrein, luchthaven = cirkel heeft diameter van 50mm en zwart logo is 30mm hoog of breed, afhankelijk of het een landscape of portrait pictogram is
 - andere dan bovengenoemde = cirkel heeft diameter van 45mm en zwart logo is 24mm hoog of breed, afhankelijk of het een landscape of portrait pictogram is
- Lettergrootte³⁰ naam fietssnelweg: 160pt
- Lettergrootte³¹ eindbestemmingen: 220pt
- Lettergrootte³² bestemming: 165pt
- Lettergrootte³³ kilometer: 82pt
- Lettergrootte³⁴ fietssnelwegen.be: 120pt
- Lettergrootte aansluitende fietssnelwegen: 44pt
- Lettergrootte 'je bent hier': 64pt
- Lijn en cirkels: 80 op 80mm, lijndikte: 25pt
- Kleine F-bordjes op de route: 75 op 71mm

Bijzonderheden

- Enkel of dubbelzijdig: afhankelijk van de situatie. Voorzijde kan gebruikt worden voor route en achterzijde voor informatie/promotie.
- Weergave befietsbaarheid: niet gerealiseerde delen van de fietssnelweg worden aangeduid met een rode gearceerde lijn.
- QR-code: optioneel op zwarte balk (met witte achtergrond) of op achterzijde van de routezuil.

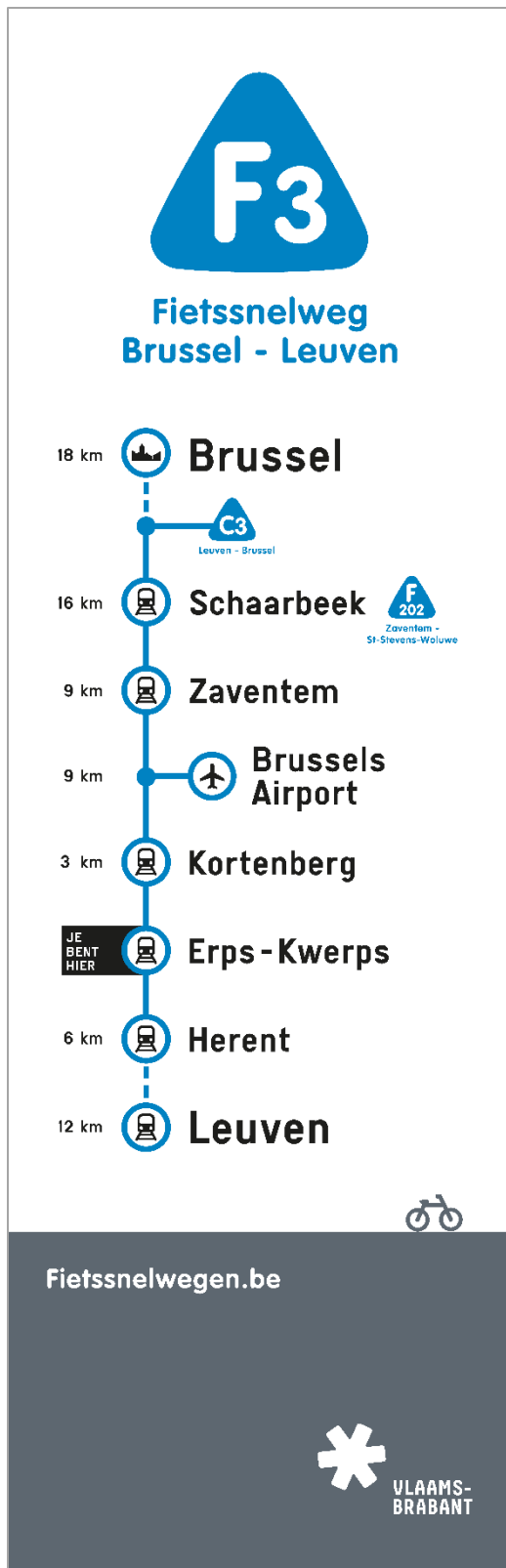
³⁰ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

³¹ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

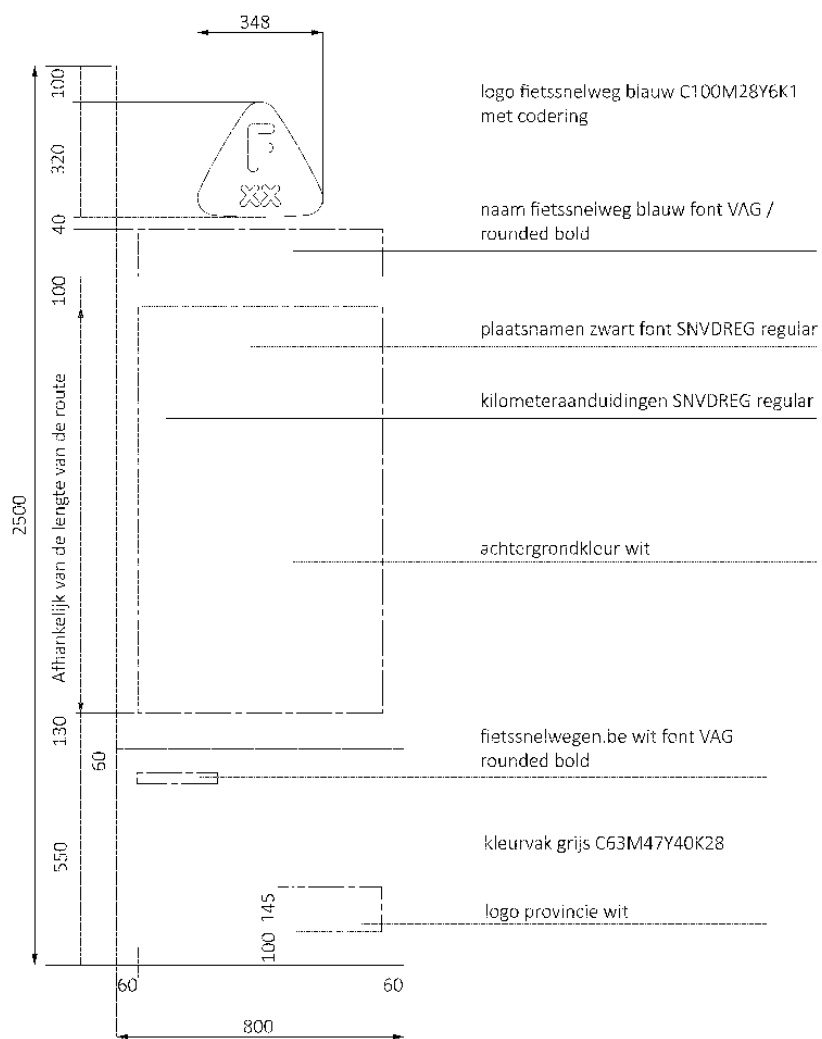
³² We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

³³ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

³⁴ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

Figuur 47: Ontwerp routezuil

Figuur 48: Technische tekening van routezuil

Figuur 49: afmetingen routezuil

4 Speciale situaties: samenlopende fietssnelwegen

4.1 BS15 Richtingaanduidingsbord in situaties waarin twee of meer fietssnelwegen samenlopen

Functie/ omschrijving

- Identificatie
- Richting geven
- Oriënteren

Materiaal

Afhankelijk van het ontwerp:

- Bord, afmetingen 400x600 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1
- Of: afmetingen 400x900 volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1

Toepassing

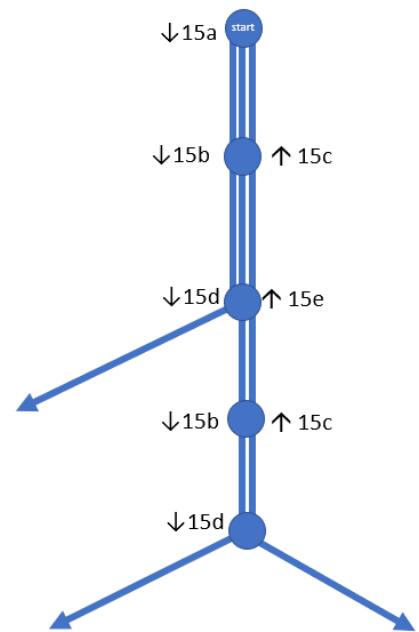
- Op het punt van de richtingsverandering (aankondigend)
- Net na de richtingsverandering (bevestigend)
- Gebruik [BS16 Vooraankondiging richtingsverandering in situaties waarin twee of meer fietssnelwegen samenlopen](#) om de richtingsverandering 50 meter (of meer) op voorhand aan te kondigen.

Op plaatsen waar slechts 1 fietssnelweg loopt: gebruik de normale bebording voor fietssnelwegen: [BS2 Richtingaanduidingsbord](#).

Kenmerken

- Zie technische fiche
- Soorten borden: De grootte en de layout van de borden hangt samen met de specifieke situatie. Hoeveel fietssnelwegen lopen er samen? Lopen ze allemaal dezelfde richting uit of is er één (of meerdere) fietssnelwegen die afsplitsen van de andere routes? Welke rijrichting ben je aan het beborden: lopen de samenlopende routes naar dezelfde eindbestemming of waaieren ze uit naar een eigen eindbestemming?
- We onderscheiden volgende situaties:

- a) **BS15a** Het te beborden punt is het startpunt van de samenlopende fietssnelwegen (bv. station van een grote stad)
- b) **BS15b** De samenlopende fietssnelwegen gaan op het te beborden punt **dezelfde** richting uit (geen afsplitsing) en hebben verschillende eindbestemmingen (rijrichting: weg van de gezamenlijke startplaats)
- c) **BS15c** De samenlopende fietssnelwegen gaan op het te beborden punt **dezelfde** richting uit (geen afsplitsing) en hebben dezelfde eindbestemming (rijrichting: naar de gemeenschappelijke eindbestemming toe)
- d) **BS15d** De samenlopende fietssnelwegen gaan op het te beborden punt een **verschillende** richting uit (er is een afsplitsing) en ze hebben verschillende eindbestemmingen (rijrichting: weg van de gezamenlijke startplaats)
- e) **BS15e** De samenlopende fietssnelwegen gaan op het te beborden punt een **verschillende** richting uit (er is een afsplitsing) en ze hebben dezelfde eindbestemming (rijrichting: naar de gemeenschappelijke eindbestemming toe)

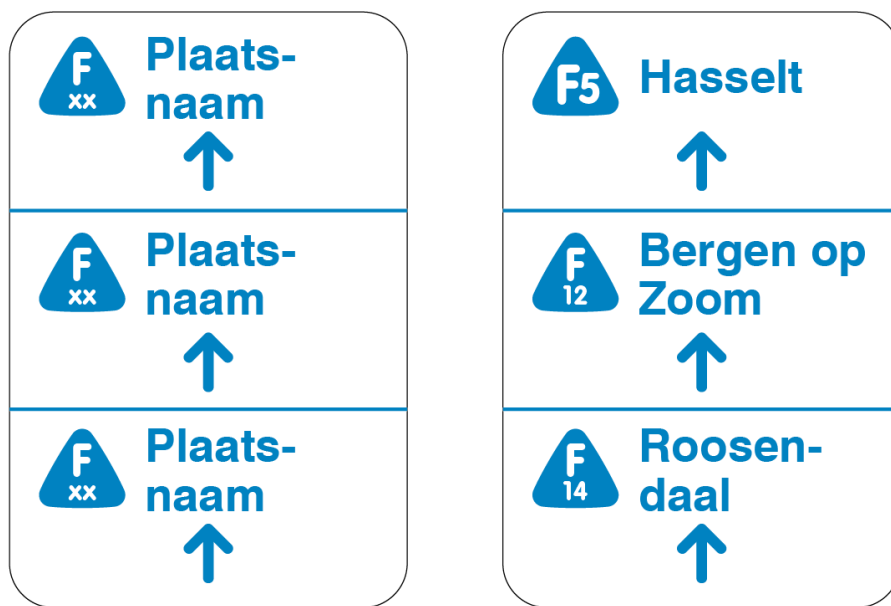

Figuur 50: BS15-situaties schematisch voorgesteld.

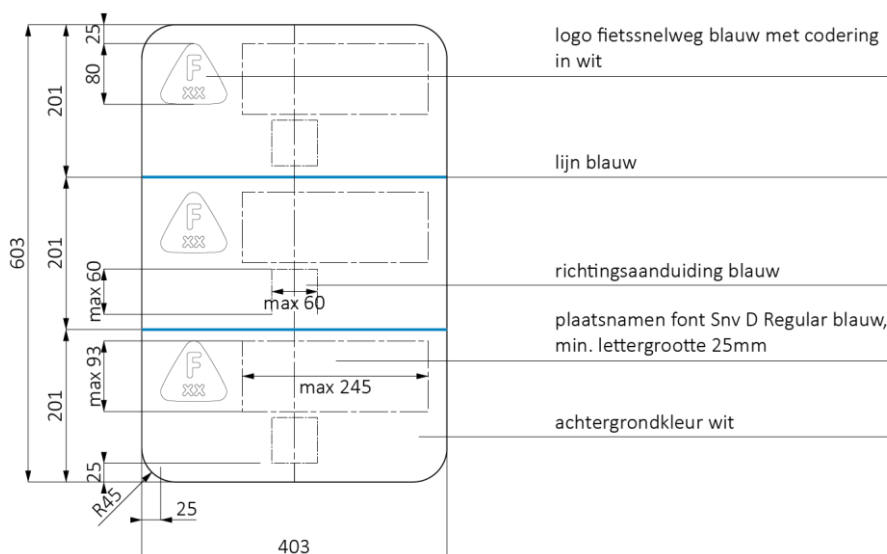
a. **BS15a: startpunt van de samenlopende fietssnelwegen (bv. station van een grote stad)**

Kenmerken:

- Vermeld voor elke fietssnelweg het specifieke F-logo met nummer en de eindbestemming in één 'blok'.
- De blokken worden gescheiden door een blauwe lijn. De pijl onder de eindbestemming geeft de richting aan.

Figuur 51: Ontwerp BS15a: startpunt

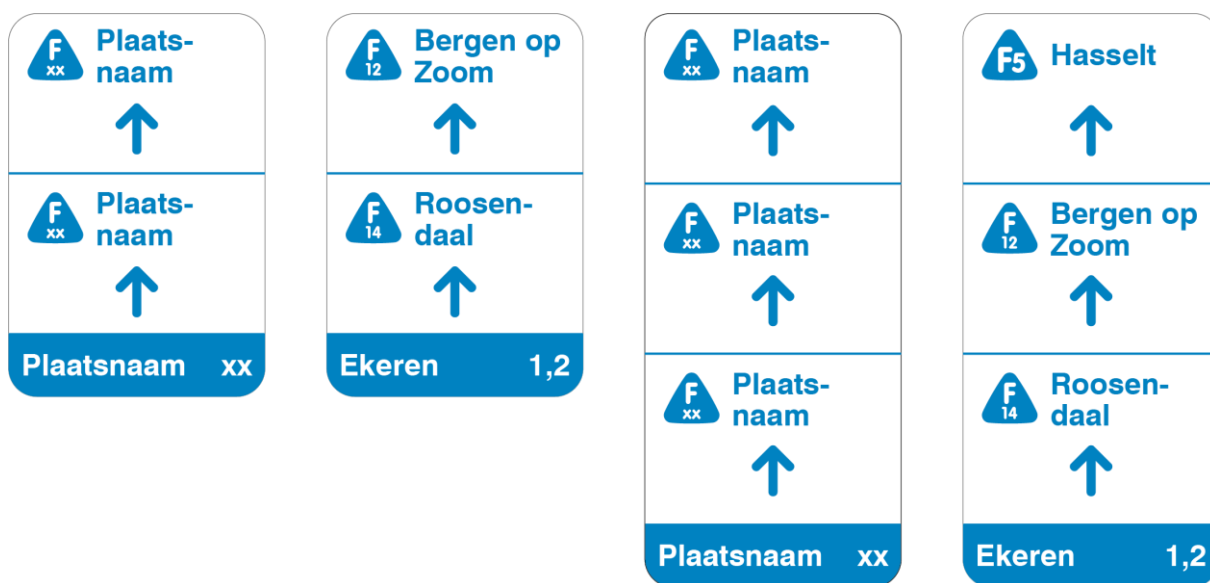

Figuur 52: Technische specificaties BS15a

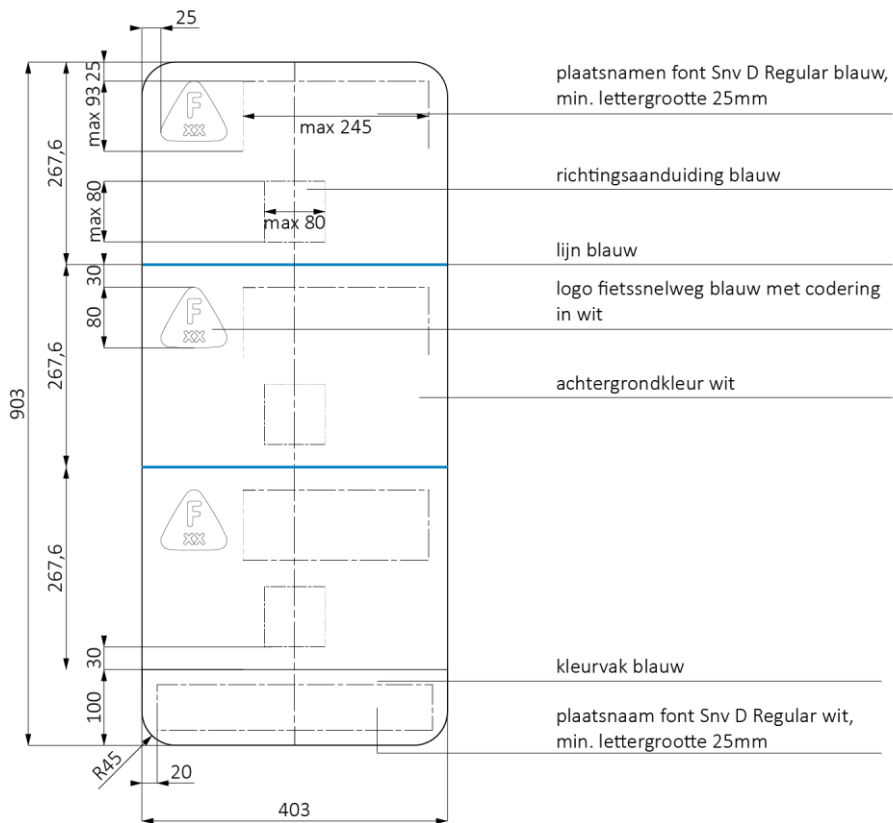
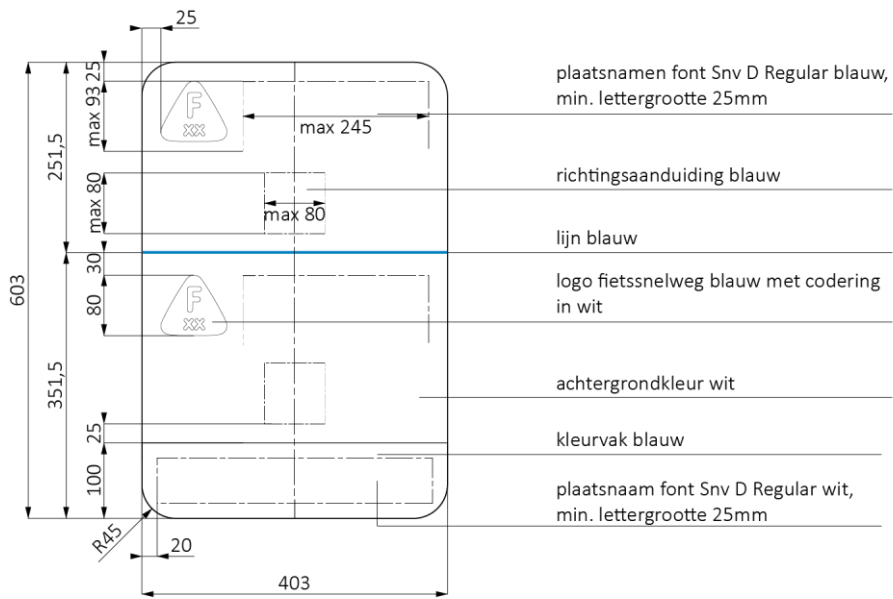
b. BS15b: samenlopend - geen afsplitsing en verschillende eindbestemmingen

Kenmerken:

- Vermeld voor elke fiets snelweg het specifieke F-logo met nummer en de eindbestemming in één 'blok'.
- De blokken worden gescheiden door een blauwe lijn. De pijl onder de eindbestemming geeft de richting aan.
- De blauwe balk onderaan kan indien gewenst de eerstvolgende bestemming bevatten die in de rijrichting ligt, maar is facultatief. Indien je geen eerstvolgende bestemming wenst op te nemen, blijft de blauwe balk behouden, maar bevat hij geen tekst.

Figuur 53: Ontwerp BS15b

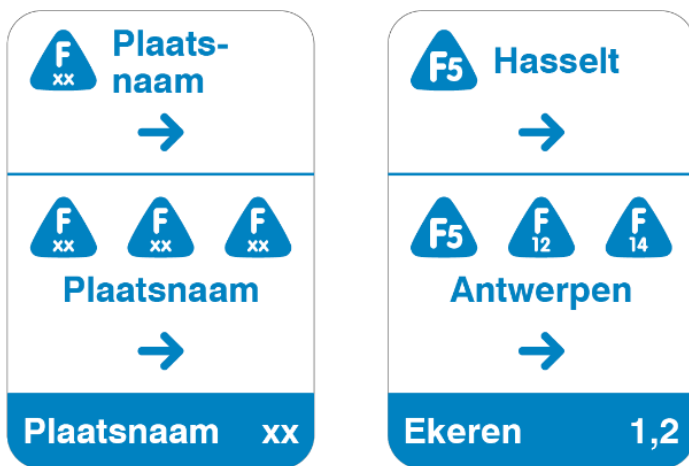

Figuur 54: Technische specificaties BS15b

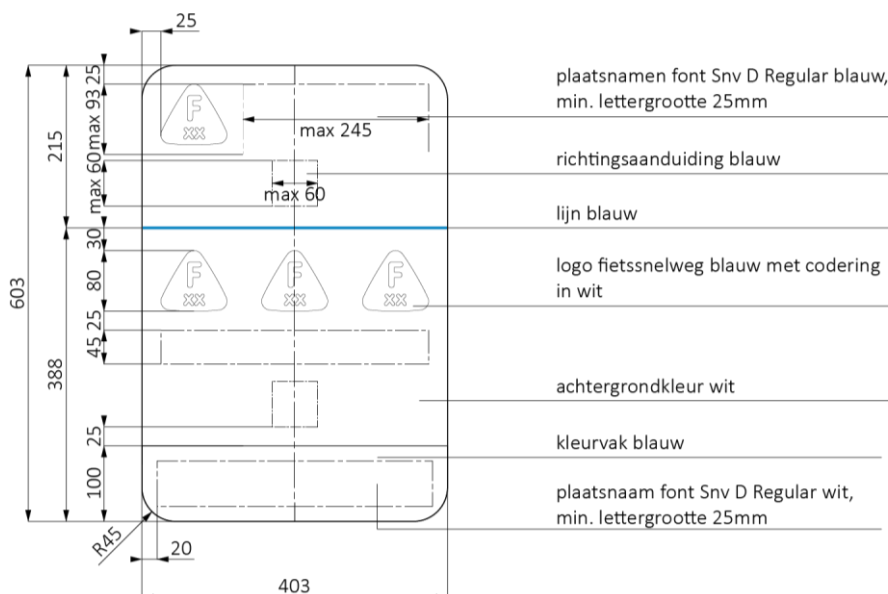
c. BS15c: samenlopend - geen afsplitsing en dezelfde eindbestemming

Kenmerken:

- Vermeld voor elke fietssnelweg het specifieke F-logo met nummer en de eindbestemming in één 'blok'.
- Indien meerdere fietssnelwegen dezelfde eindbestemming hebben, worden de logo's in één blok verzameld.
- De blokken worden gescheiden door een blauwe lijn.
- De pijl onder de eindbestemming geeft de richting aan.
- De blauwe balk onderaan kan indien gewenst de eerstvolgende bestemming bevatten die in de rijrichting ligt, maar is facultatief. Indien je geen eerstvolgende bestemming wenst op te nemen, blijft de blauwe balk behouden, maar bevat hij geen tekst.

Figuur 55: Ontwerp BS15c

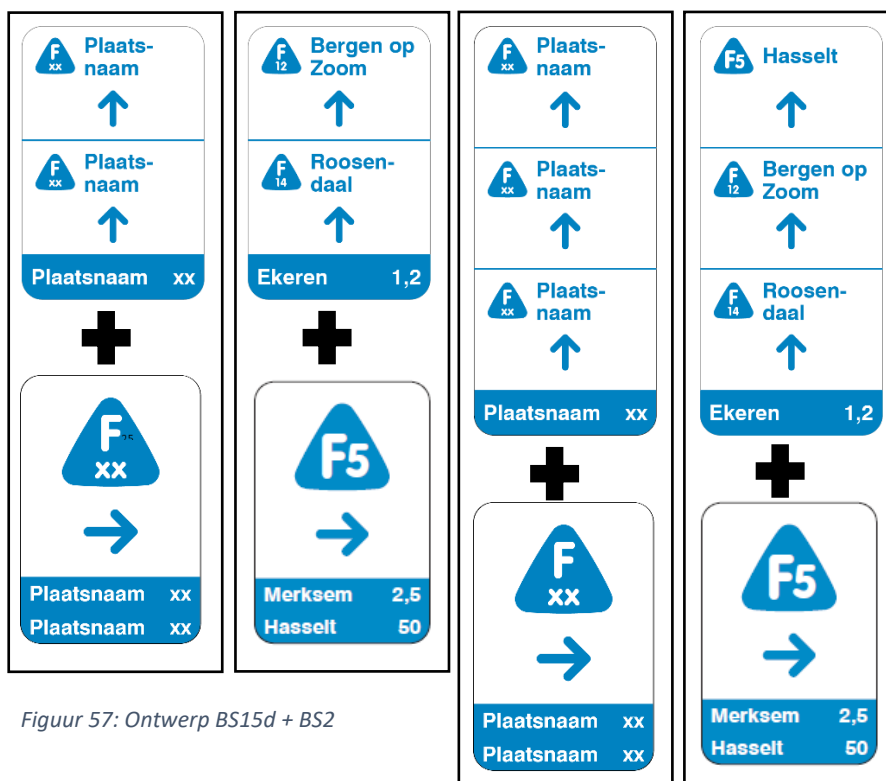

Figuur 56: Technische specs BS15c

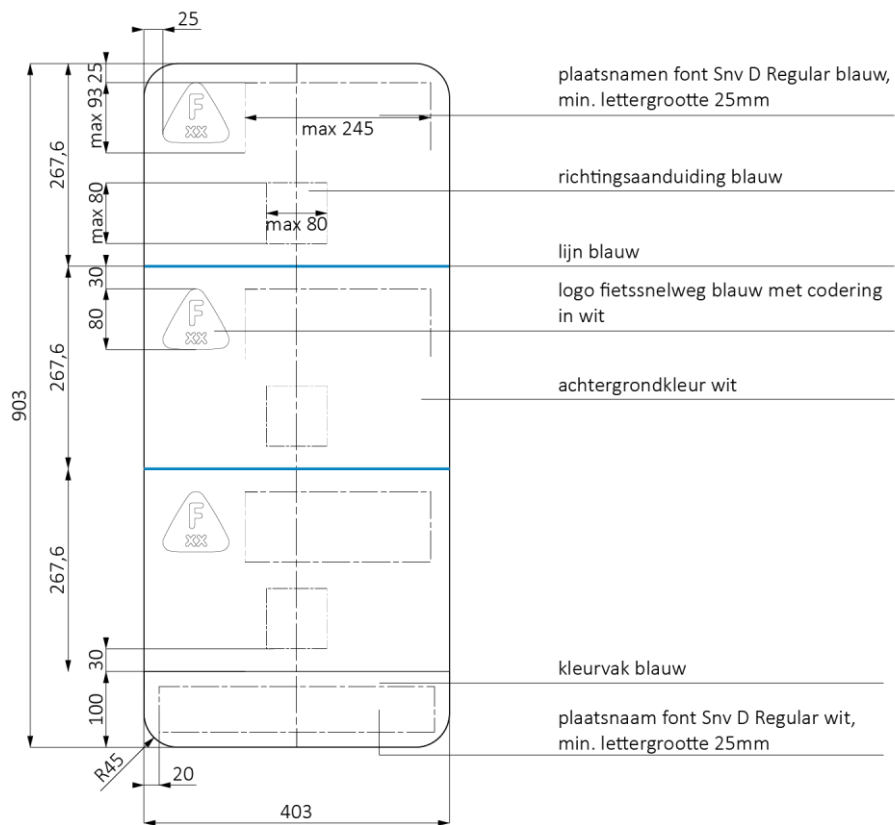
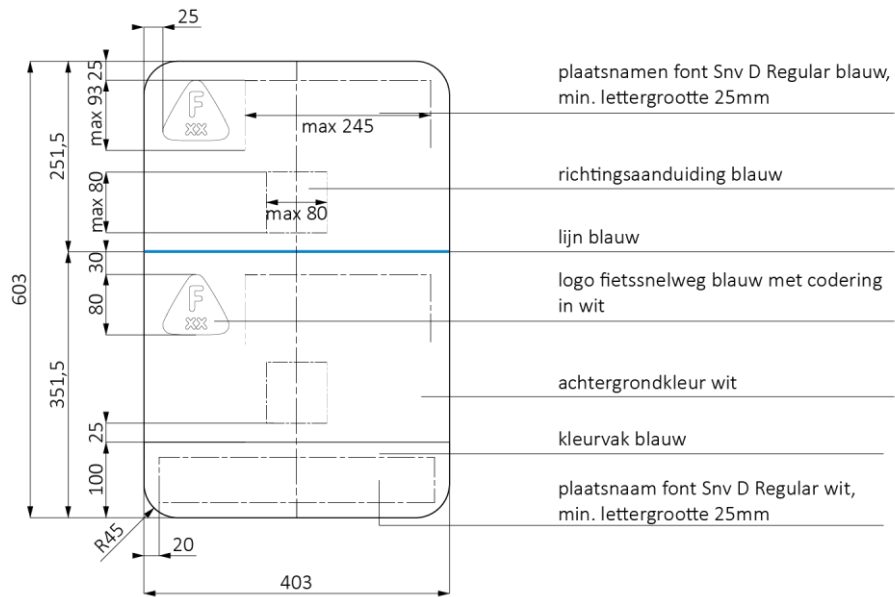
d. BS15d: samenlopend: afsplitsing en verschillende eindbestemmingen

Kenmerken:

- Vermeld voor elke fietssnelweg die blijft samenlopen, het specifieke F-logo met nummer en de eindbestemming in één 'blok'.
- De blokken worden gescheiden door een blauwe lijn.
- De pijl onder de eindbestemming geeft de richting aan.
- De blauwe balk onderaan kan indien gewenst de eerstvolgende bestemming bevatten die in de rijrichting ligt, maar is facultatief. Indien je geen eerstvolgende bestemming wenst op te nemen, blijft de blauwe balk behouden, maar bevat hij geen tekst.
- De fietssnelweg die aftakt/afsplijst, wordt aangeduid met het standaard bord BS2.

Figuur 57: Ontwerp BS15d + BS2

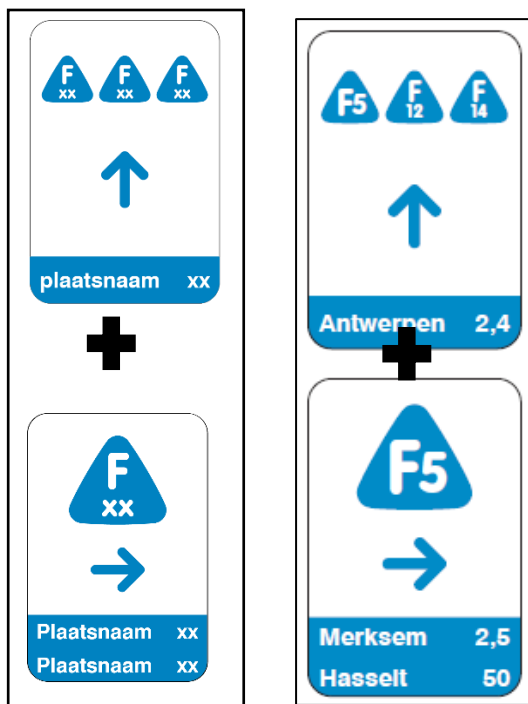

Figuur 58: Technische specs BS15d. Voor specs BS2: zie eerder in dit handboek.

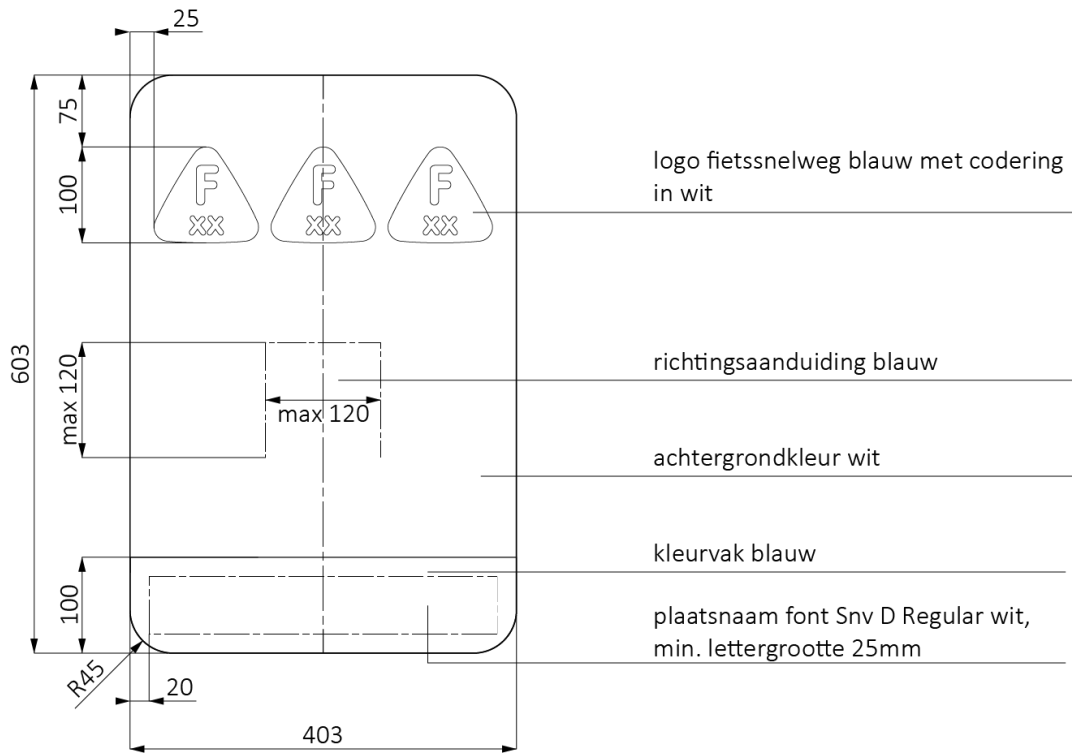
e. BS15e: samenlopend: afsplitsing en dezelfde eindbestemming

Kenmerken:

- Vermeld de samenlopende fietssnelwegen met hun specifieke F-logo met nummer en de eindbestemming op één gezamenlijk bord.
- De pijl onder de logo's geeft de richting aan.
- De blauwe balk duidt de eindbestemming aan.
- De fietssnelweg die aftakt/afsplitst, wordt aangeduid met het standaard bord BS2.

Figuur 59: Ontwerp BS15e + BS2

Figuur 60: Technische specs BS15e. Voor de specs van BS2: zie elders in dit handboek.

4.2 BS16 Vooraankondiging richtingsverandering in situaties waarin twee of meer fietssnelwegen samenlopen

Functie/ omschrijving

- Identificatie
- Aankondiging richtingsverandering

Materiaal

Afhankelijk van het ontwerp:

Bord, afmetingen 400x600 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1

Of: afmetingen 400x900 volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1

Toepassing

Standaard 50 meter voor de richtingsverandering

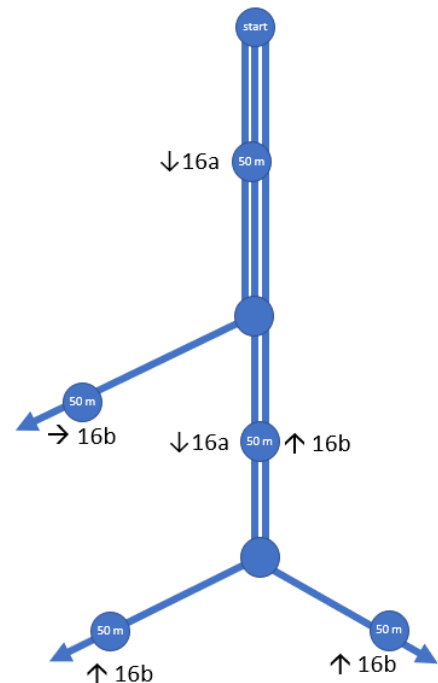
Op plaatsen waar slechts 1 fietssnelweg loopt: gebruik de normale bebording voor fietssnelwegen: [BS3 Vooraankondigingsbord richtingsverandering](#).

Kenmerken

- Zie technische fiche
- Soorten borden: De grootte en de layout van de borden hangt samen met de specifieke situatie. Hoeveel fietssnelwegen lopen er samen? Lopen ze allemaal dezelfde richting uit of is er één (of meerdere) fietssnelwegen die afsplitsen van de andere routes? Welke rijrichting ben je aan het beborden: lopen de samenlopende routes naar dezelfde eindbestemming of waaieren ze uit naar een eigen eindbestemming?

We onderscheiden volgende situaties:

- a) **BS16a** De samenlopende fietssnelwegen hebben verschillende eindbestemmingen (rijrichting: weg van het gezamenlijke startpunt)
- b) **BS16b** De samenlopende fietssnelwegen hebben dezelfde eindbestemming (rijrichting: naar de gezamenlijke eindbestemming toe)

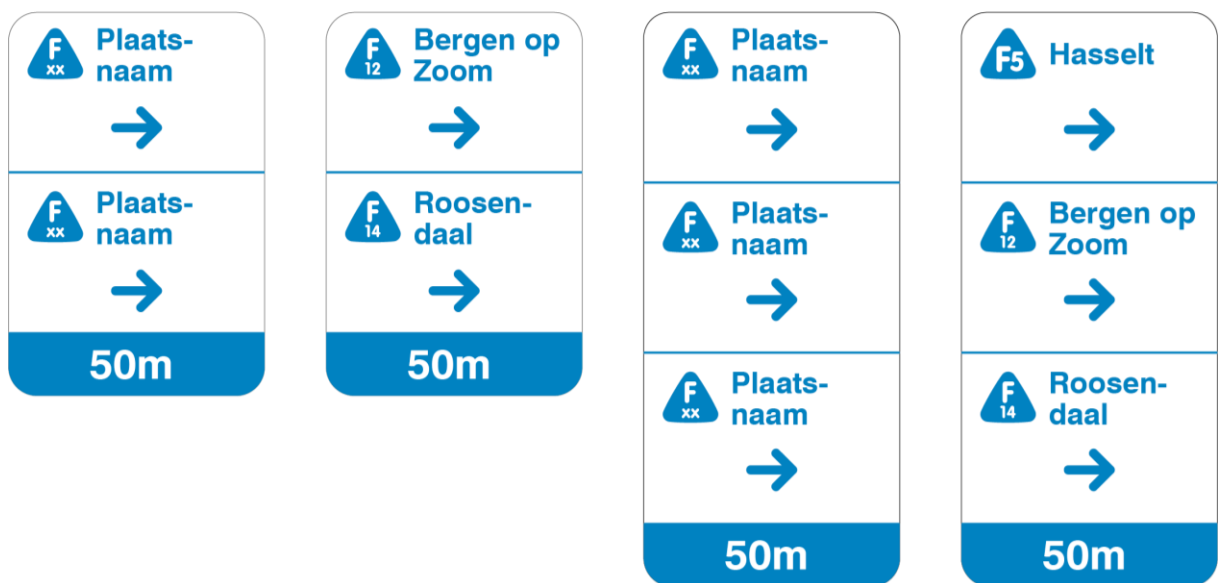

Figuur 61: BS15-situaties schematisch voorgesteld.

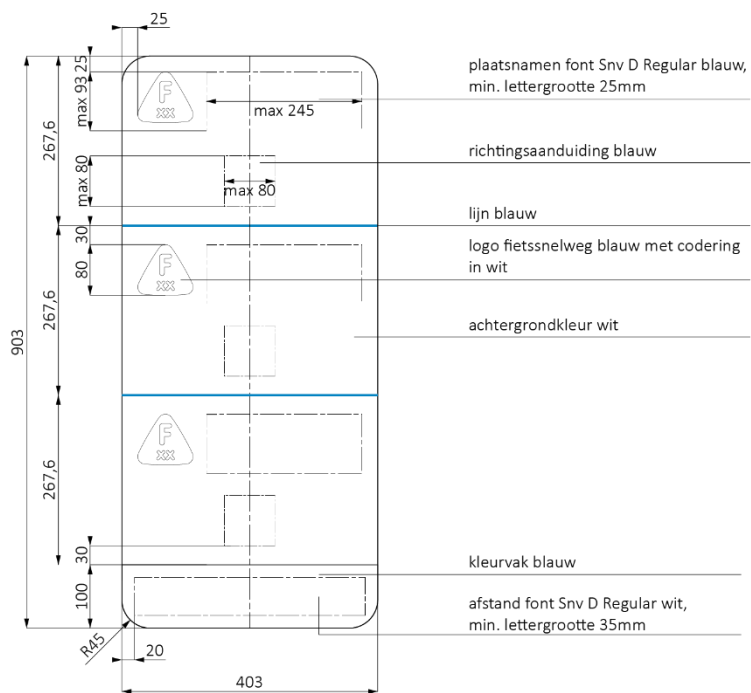
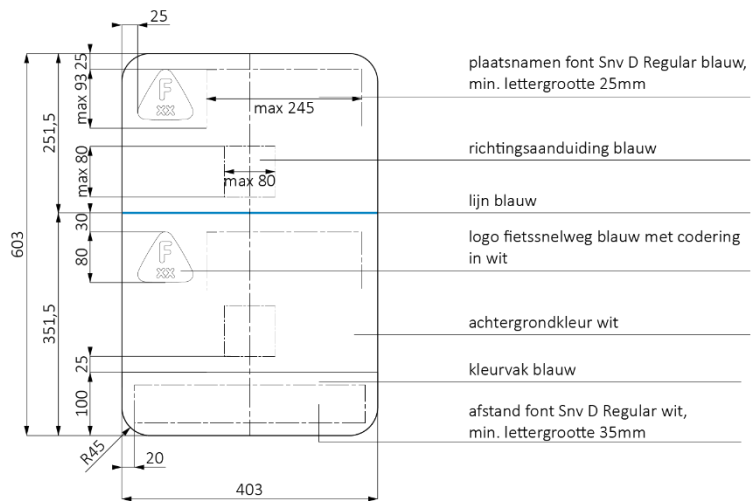
a. **BS16a: samenlopend - verschillende eindbestemmingen (rijrichting: weg van het gezamenlijke startpunt)**

Kenmerken:

- Vermeld voor elke fietssnelweg het specifieke F-logo met nummer en de eindbestemming in één 'blok'.
- De blokken worden gescheiden door een blauwe lijn. De pijl onder de eindbestemming geeft de richting aan.
- De blauwe balk onderaan bevat de afstand tot de plaats waar de richtingsverandering moet gebeuren. Standaard is dit 50 meter.

Figuur 62: Ontwerp BS16a

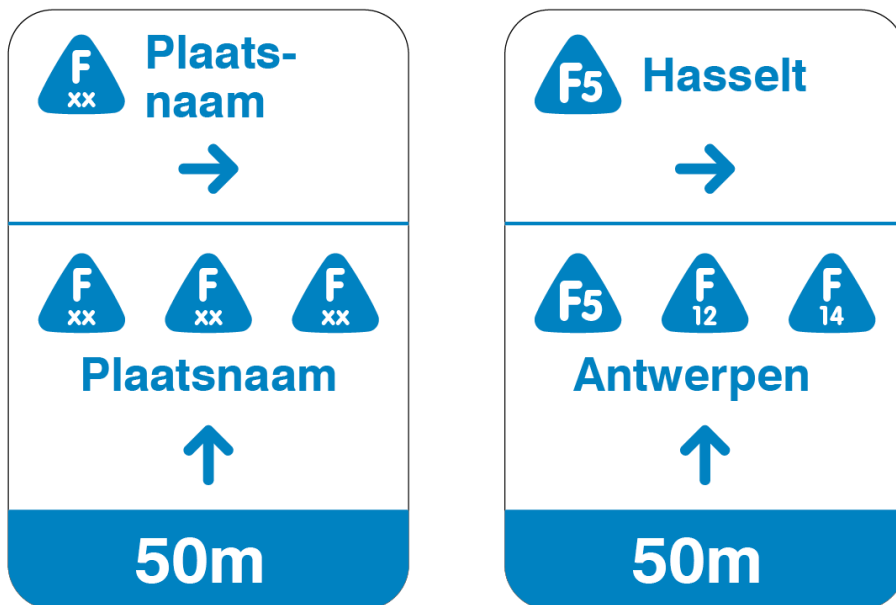

Figuur 63: Technische fiche BS16a

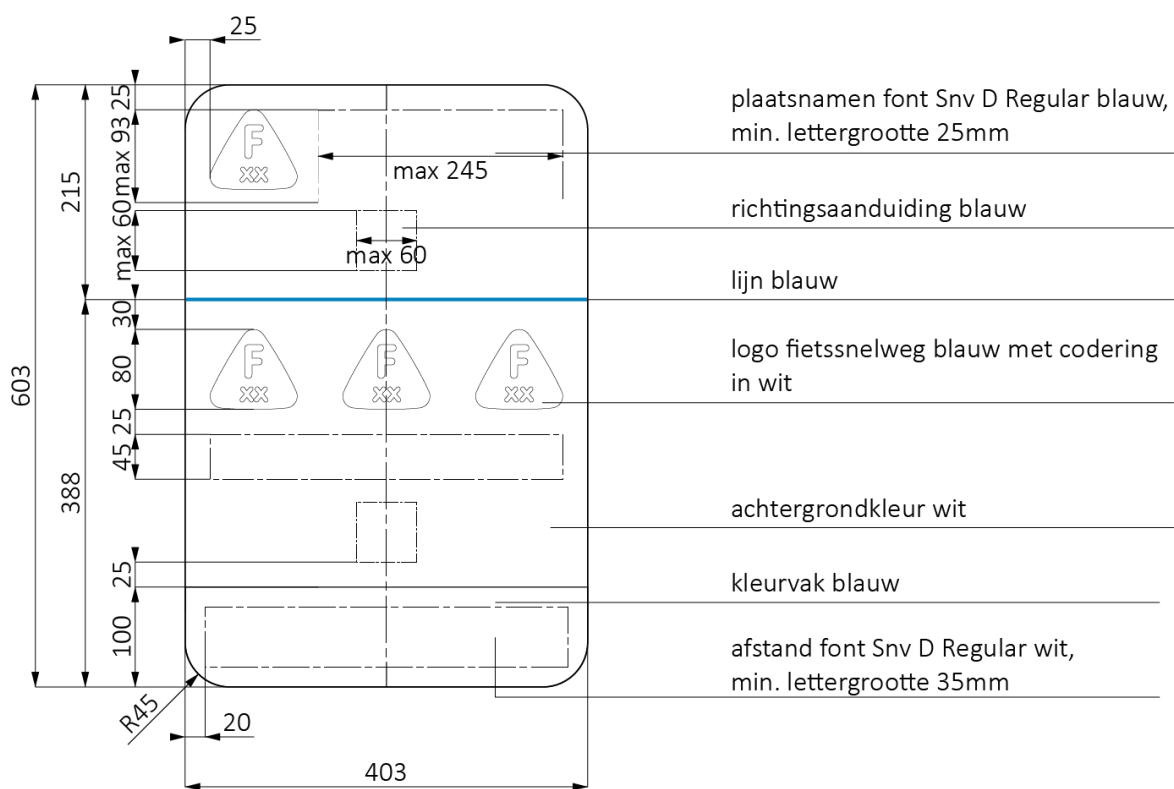
b. BS16b Samenlopend (rijrichting: naar het gemeenschappelijke startpunt toe)

Kenmerken:

- Vermeld voor elke fietssnelweg het specifieke F-logo met nummer en de eindbestemming in één 'blok'.
- Indien meerdere fietssnelwegen dezelfde eindbestemming hebben, worden de logo's in één blok verzameld.
- De blokken worden gescheiden door een blauwe lijn.
- De pijl onder de eindbestemming geeft de richting aan.
- De blauwe balk onderaan bevat de afstand tot de plaats waar de richtingsverandering moet gebeuren. Standaard is dit 50 meter.

Figuur 64: Ontwerp BS16b

Figuur 65: Technische specs BS16b

4.3 BS17 Oprijbord bij dubbelopende fietssnelwegen

Functie/ omschrijving:

- Identificatie
- Aankondiging oprit van fietssnelweg
- Richting geven

Materiaal:

Bord, afmetingen 400x600 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1

Toepassing

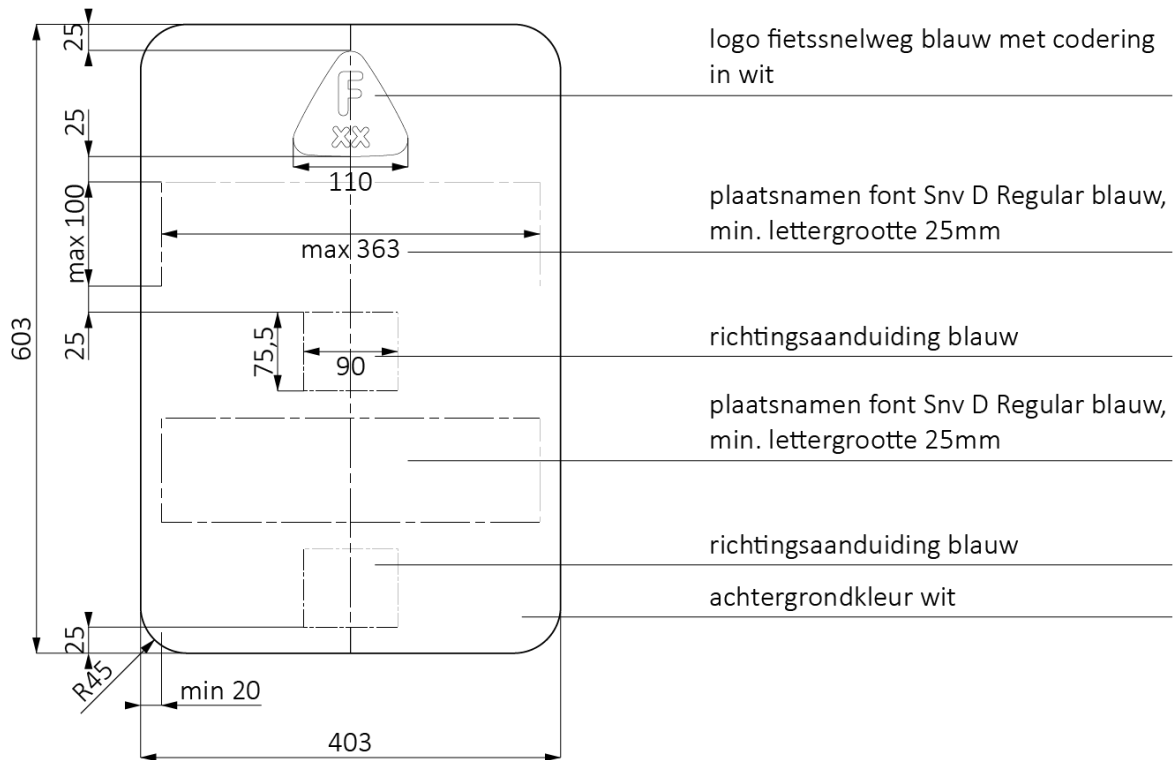
- Plaatsing voor kruising
- Bij T-kruispunt: aan overzijde

Kenmerken:

- Opbouw:
 - Blauwe karakters op witte achtergrond (kleur: zie Huisstijl)
 - F-logo met nummer
 - eindbestemmingen van de fietssnelwegen in richting 1
 - pijl
 - eindbestemmingen van fietssnelwegen in richting 2
 - pijl
- Lettertype: volgens algemene omzendbrief van de wegsignalisatie (SNV of Zwitsers Normschrift Regular), gecentreerd
- Geen afstands aanduiding
- Geen blauwe balk

Figuur 66: Ontwerp oprijbord bij dubbelopende fietssnelwegen

Figuur 67: Specs BS17 Oprijbord bij dubbelopende fietssnelwegen

4.4 BS18 Vooraankondigingsbord afrit naar bestemming bij dubbelopende fietssnelwegen

Functie/ omschrijving

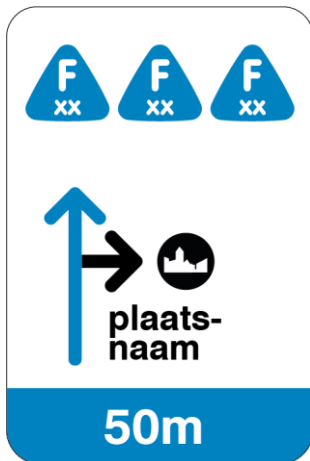
- Identificatie
- Aankondiging afrit naar bestemming

Materiaal

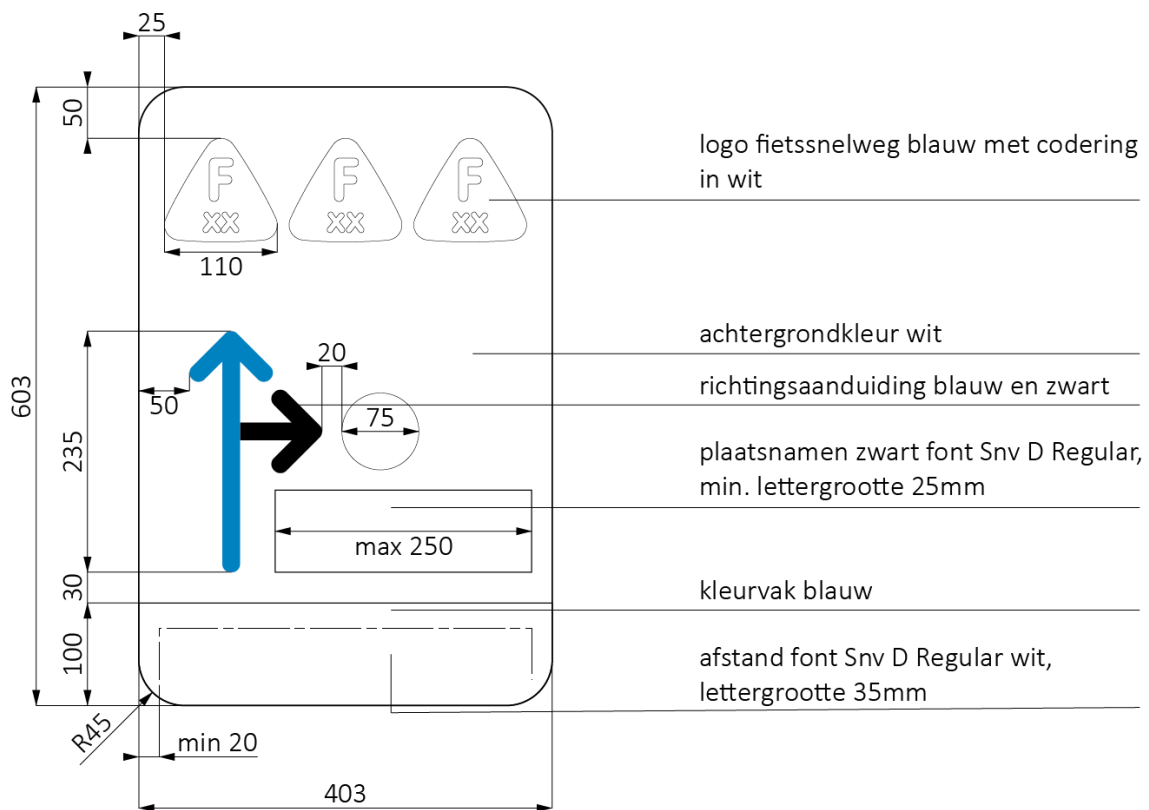
Bord, afmetingen 400x600 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1

Toepassing

- Standaard 50 m voor de splitsing
- Opmerking: op het kruispunt zelf wordt de fietssnelweg met [een BS15 Richtingsaanduidingsbord in situaties waarin twee of meer fietssnelwegen samenlopen](#) aangegeven. De bestemming wordt aangeduid met een verkeersbord F34b1, F34b2, F34c1 of F34c2.

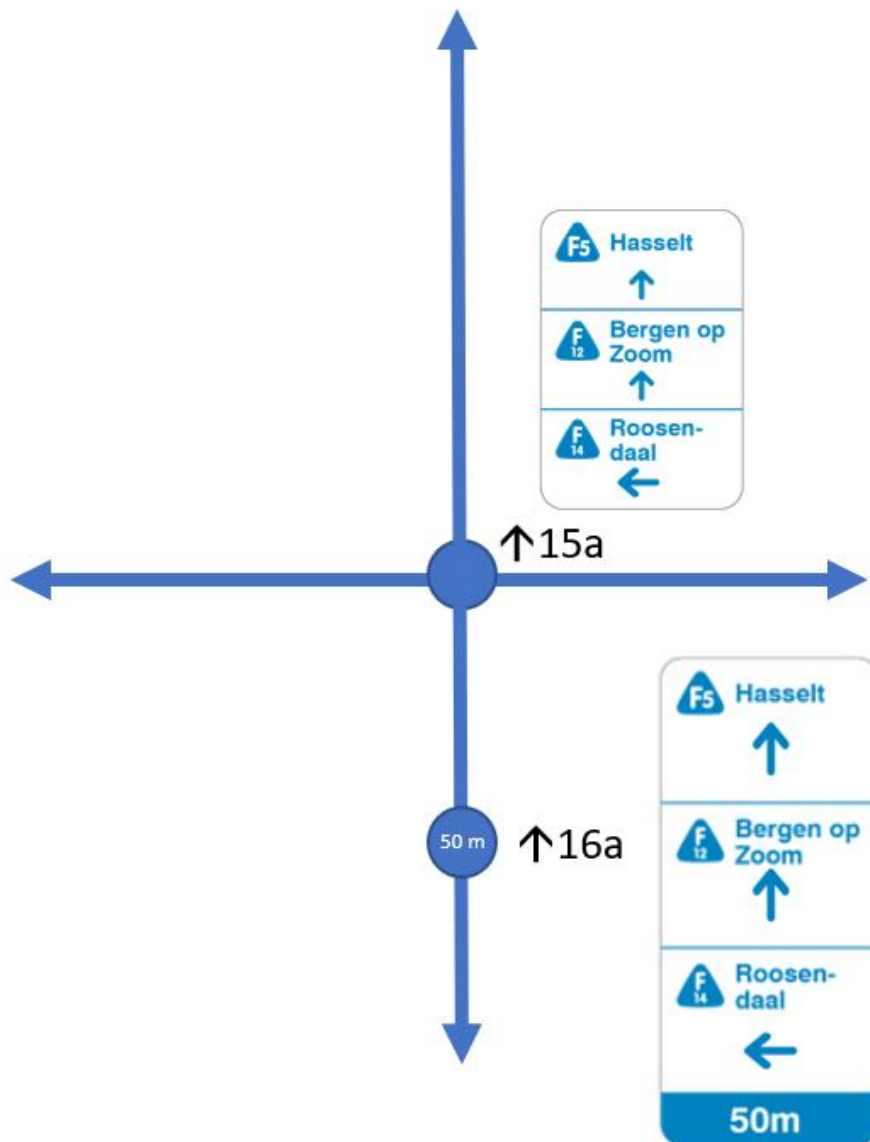
Figuur 68: Ontwerp BS18

Figuur 69: Specs BS18

5 Speciale situaties: kruispunt van fietssnelwegen

Gebruik [BS15a: startpunt van de samenlopende fietssnelwegen \(bv. station van een grote stad\)](#) op het kruispunt en [BS16a: samenlopend - verschillende eindbestemmingen \(rijrichting: weg van het gezamenlijke startpunt\)](#) als vooraankondiging.

Figuur 70: splitsing van fietssnelwegen

6 Speciale situaties: Bebording over de taalgrens

Het fietssnelwegennetwerk gaat over taalgrenzen heen. In het Brussels hoofdstedelijk gewest gaat de F-routetaal over in C-routetaal en is de term 'Cyclostrade' van toepassing. De overgang van de F naar de C logo's wordt duidelijk gemaakt aan de hand van een overgangsbord.

Functie/ omschrijving

- Identificatie
- Richting geven
- Oriënteren
- Overgang aangeven

Materiaal

Bord, afmetingen 400x600 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1

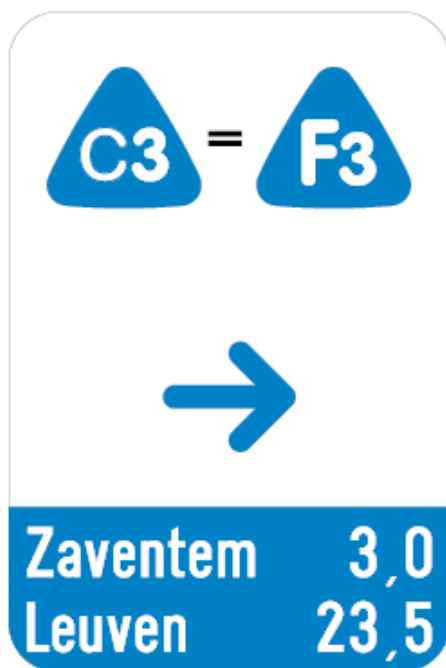
Toepassing

Aan de grens met Brussel hoofdstedelijk gewest en Wallonië om de overgang van fietssnelwegen naar Cyclostrade bebording aan te geven. Kan vervangend of aanvullend werken op het richtingsaanduidingsbord (BS2) op die plaats.

Kenmerken

- Opbouw: witte achtergrond met blauw opschrift, blauwe balk met wit opschrift (kleur: zie hoofdstuk 2 Huisstijl)
- F-logo met nummer: Fx, Fxx of Fxxx, gelijkheidsteken, C-logo met nummer: Cx, Cxx of Cxxx
- Pijl voor richtingaanduiding
- Blauw vlak met twee plaatsnamen + afstanden
- Lettertype: volgens algemene omzendbrief van de wegsignalisatie (SNV of Zwitsers Normschrift Regular)

- Logogrootte: 128 mm hoog, 140mm breed
- Pijldikte: 17 mm
- Lettergrootte³⁵ bestemmingen: 35 mm (min. 25 mm bij lange bestemmingen)
- Bestemmingen: steden, gemeentes, deelgemeentes en stations op de fietssnelwegroute, volgens bestemmingenlijst, eerstvolgende bestemming bovenaan en daaronder eindbestemming. Bij einde van de route: enkel eindbestemming.
- Afstandsanguiding: in kilometers, <10 km: tot op decimaal, >10 km: tot op geheel getal, zonder vermelding 'km'
- Berekening km: zie Aan de slag
- Uitlijning plaatsnamen: links
- Uitlijning kilometers: rechts (op zelfde regel als overeenkomstige plaatsnaam)

Figuur 71: Overgangsbord van C naar F netwerk

³⁵We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

7 Speciale situaties: tijdelijk promotiebord fietssnelweg

Vaak wordt er niet gewacht met bewegwijzeringen tot de volledige fietssnelweg tot in de puntjes afgewerkt is. Vanaf er een voldoende lang en zinvol routeonderdeel is, kan de bewegwijzering geplaatst worden. In afwachting het uitrollen van de volledige bewegwijzering kan er wel een promotiebord geplaatst worden. Zo is het duidelijk voor de fietser dat hij/zij op een fietssnelweg fietst.

Functie/ omschrijving

- Identificatie
- Promotie

Materiaal

Bord, afmetingen 400x600 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250, reflectietype 1

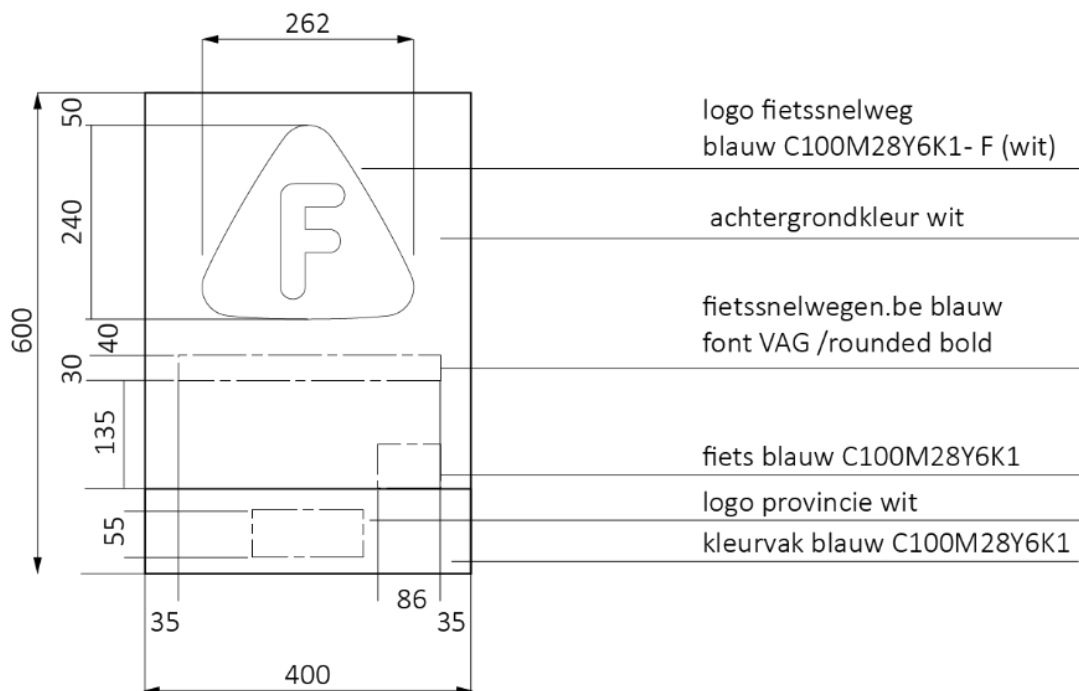
Kenmerken

- Opbouw: witte achtergrond met blauw opschrift (kleur: zie hoofdstuk 2 Huisstijl)
- F-logo **zonder** nummer
- Lettertype: volgens algemene omzendbrief van de wegsignalisatie (SNV of Zwitsers Normschrift Regular)
- Logogrootte: 240 mm
- Lettergrootte³⁶ fietssnelwegen.be: 30 mm
- Kleurvak blauw met logo provincie: 55mm

Figuur 72: Tijdelijk promotiebord fietssnelwegen

³⁶We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

Figuur 73: Technische fiche tijdelijk promotiebord fietssnelwegen

8 Fietstelzuilen

Op verschillende plaatsen op de fietssnelweg worden er tellingen van het fietsverkeer uitgevoerd. Op vaste telplaatsen wordt een fietstelzuil met display geplaatst. De display toont het aantal fietser per dag en per jaar op die locatie.

Functie/ omschrijving

- Identificatie
- Promotie
- Informatief

Materiaal

Bord, afmetingen 800x2500 mm volgens actuele versie van standaardbestek 250 of aangepast, reflectietype 1

Toepassing

Naast vaste telplaatsen op de fietssnelweg. De fietstelzuil mag de zichtbaarheid van de fietser niet belemmeren.

Kenmerken

- Opbouw: blauwe en zwarte karakters op witte achtergrond, witte karakters in blauwe balk (kleur: zie Huisstijl)
- F-logo met nummer

- Onderschrift 'fietsnelweg', tekengrootte³⁷ 160pt
- Onderschrift 2 eindbestemmingen, tekengrootte³⁸ 220pt
- Lijndikte: 25pt
- Logogrootte F: 160 mm hoog
- Lettertype: volgens algemene omzendbrief van de wegsignalisatie (SNV of Zwitsers Normschrift Regular), gecentreerd
- Witte karakters in blauwe balk 'vandaag', 'dit jaar', 'fietsnelwegen.be', tekengrootte³⁹ 220pt
- Logo provincie op witte achtergrond, max 240 mm hoog
- Partner logo's: 100 mm

³⁷ We drukken lettergrootte uit als x-hoogte.

³⁸ Zie 36.

³⁹ Zie 36.

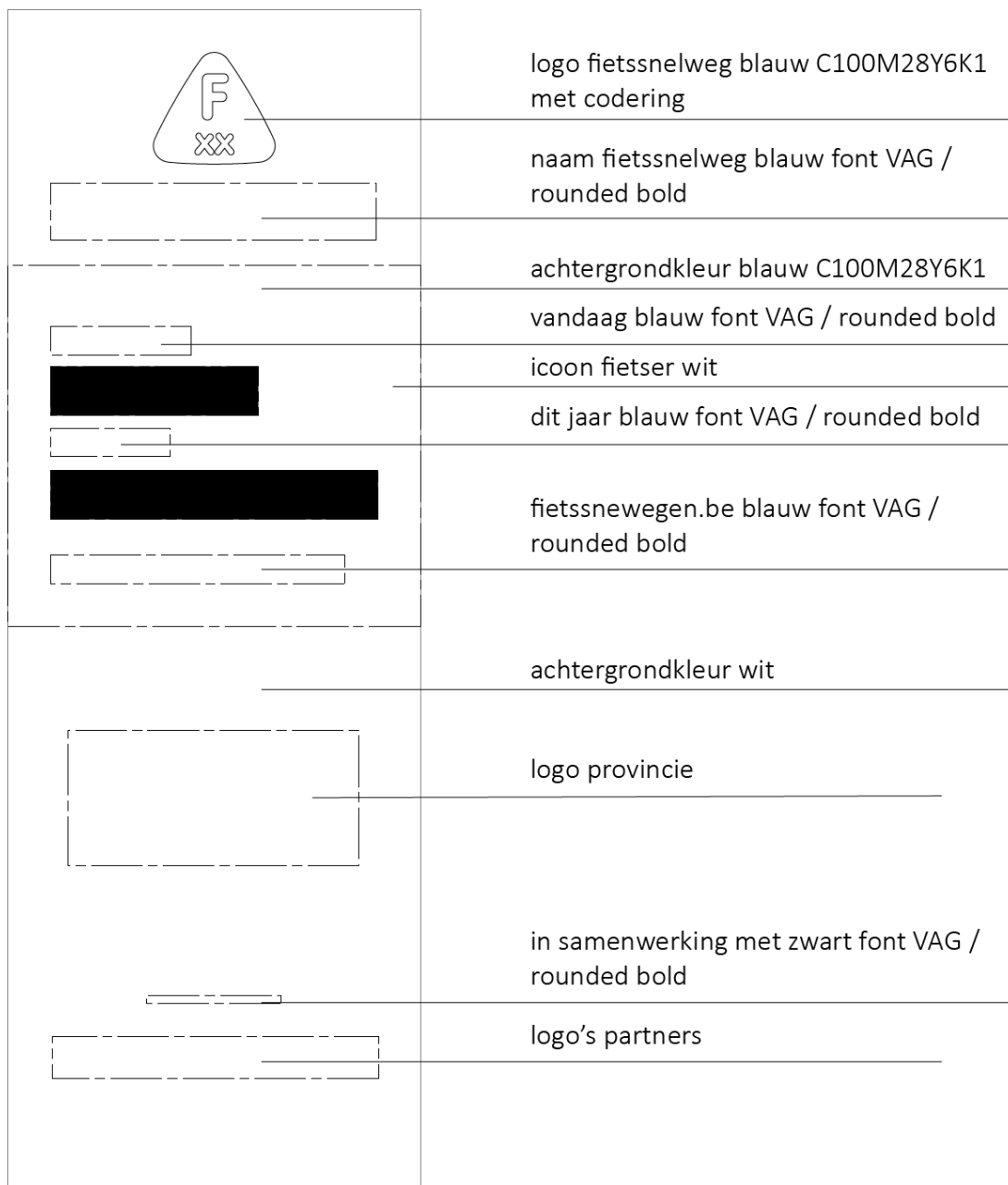
Figuur 74: ontwerp fietstelzuil Vlaams-Brabant (zonder fietssnelwegen titel)

Figuur 75: ontwerp fietstelzuil Oost-Vlaanderen (met fietssnelwegen titel)

Figuur 76: ontwerp fietstelzuil op dubbelopende fietssnelweg

Figuur 77: Technische tekening fietstelzuil

80 mm		80 mm
80 mm	Brussel - Leuven	500 mm
40 mm	vandaag	700 mm
50 mm		
120 mm	dit jaar	
50 mm		
100 mm		
70 mm	fietssnelwegen.be	50 mm
460 mm	 Max. 240 mm	
85 mm	Max. 540 mm	
85 mm	In samenwerking met	
	 leuven Vlaanderen verbeelding werkt	100 mm
		200 mm

Figuur 78: fietstelzuil met afmetingen

9 Standaardopstellingen

9.1 Kruispuntopstellingen

Het gebruik van de bouwstenen is sterk afhankelijk van de situatie. Een aantal bouwstenen zullen standaard gebruikt worden in reguliere situaties. Een aantal bouwstenen zijn bedoeld voor uitzonderlijke of tijdelijke situaties. Afhankelijk van het type kruispunt worden verschillende bouwstenen al dan niet toegepast. Verder wegen we overzichtelijkheid en potentieel van een kruispunt/ weg af om te bepalen welke en hoeveel bouwstenen er nodig zijn voor een duidelijke bewegwijzering. Bij een overzichtelijk kruispunt met weinig potentieel passen we doorgaans minder bouwstenen toe dan bij een onoverzichtelijk kruispunt met veel potentieel. Door te diversifiëren in aantallen bouwstenen naargelang de situatie vermijden we een overdaad aan borden en kunnen we de kosten voor bewegwijzering drukken.

Als afwegingscriteria voor overzichtelijkheid en potentieel, beschouwen we volgende elementen:

- Overzichtelijkheid
Om te bepalen of een kruispunt al dan niet overzichtelijk is, gaan we na of het antwoord op onderstaande vragen 'ja' is:
Is het verloop van de fietssnelwegroute logisch en rechtlijnig (vb. op een jaagpad of langsheen de spoorweg)? Zijn fietsers op de fietssnelweg in de voorrang? Loopt de fietsstraat of fietsweg over het kruispunt door in dezelfde materialen, ...?
Bij een onoverzichtelijk kruispunt zullen eerder deze vragen positief beantwoord worden:
Gaat de fietssnelweg over een erg breed kruispunt met verschillende kruisende wegen, een rotonde, is er een kantwissel ten opzichte van het spoor, een richtingverandering terwijl de weg rechtdoor loopt, een drukke stedelijke omgeving, ...?
- Potentieel
Verwachten we dat veel fietsers de fietssnelweg zullen oprijden via deze weg? Licht het kruispunt op in Strava, maakt de kruisende weg deel uit van het BFF- of LFF-netwerk, maakt de weg de verbinding met een woonkern of bovenlokale attractiepool, ...?

Behalve de ligging op het LFF- of BFF-netwerk, zijn de afwegingscriteria voor interpretatie vatbaar. Ga in elk geval uit van het gewenste gebruik van de fietssnelweg, niet noodzakelijk van het huidige gebruik. Uiteraard is terreinkennis essentieel: met name overzichtelijkheid is enkel ter plaatse te beoordelen door gebruikers die de route niet goed kennen. Dagelijkse gebruikers en lokale mensen helpen je dan weer bij het bepalen van het potentiële gebruik. Ook toekomstige plannen van de gemeente geven een beeld van het te verwachten potentieel.

Hieronder worden voor verschillende types kruispunten standaardopstellingen voorgesteld, rekening houdend met bovenstaande afwegingscriteria.

9.2 Kruising Fietssnelweg met gewone weg

a. Eenvoudig kruispunt

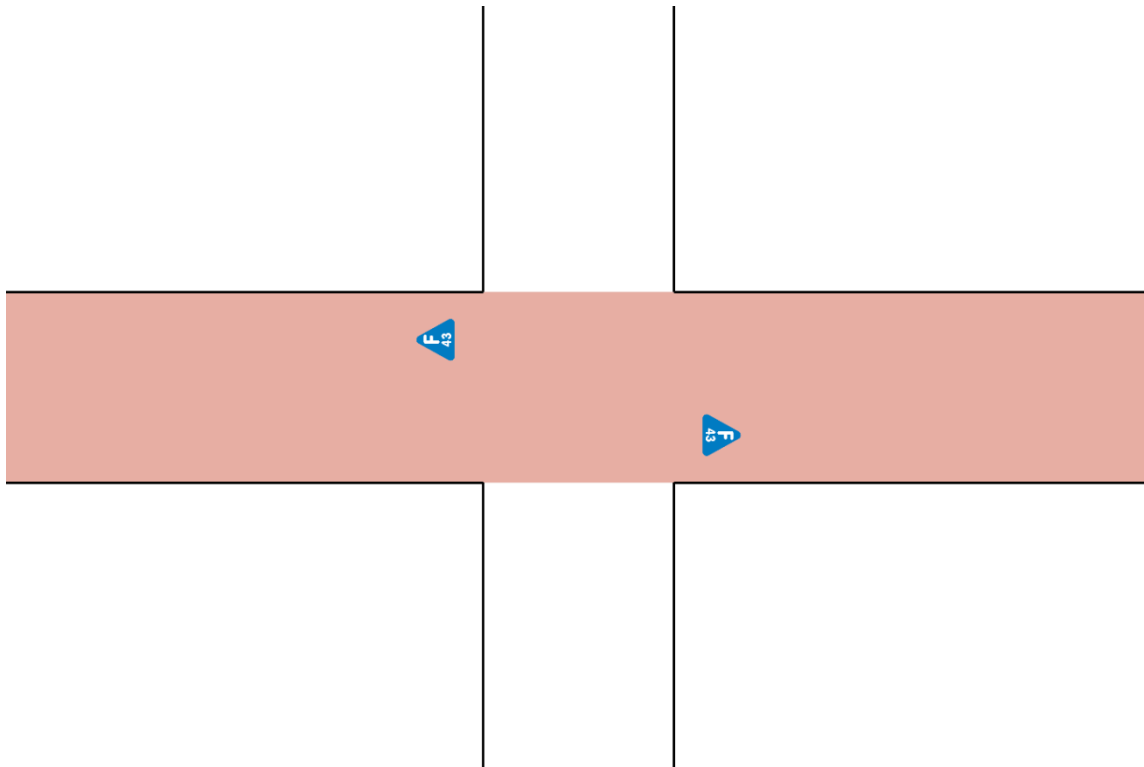
Te gebruiken bouwstenen

- [BS1a Vloersticker F + nummer](#): trekkend (en eventueel aankondigend)
- [BS2 Richtingaanduidingsbord](#)
- [BS6 Oprijbord](#)

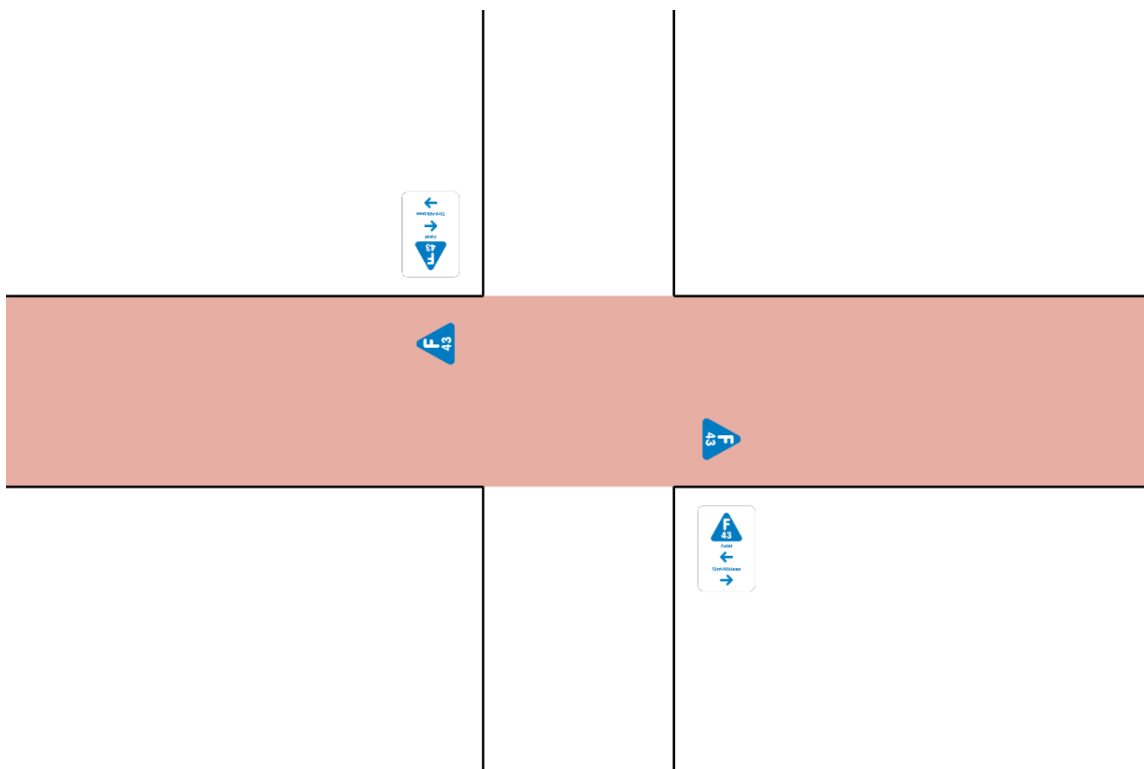
Bij de kruising met een gewone weg is de trekkende vloersticker de belangrijkste bouwsteen. De trekkende vloersticker wordt aangebracht in de rijrichting aan de 'overkant' van het kruispunt en leidt je als het ware over het kruispunt. Wanneer verwacht wordt dat via het kruispunt fietsers de fietssnelweg zullen oprijden, zal het oprijbord hen de juiste richting wijzen.

Bij onoverzichtelijke kruispunten toont het richtingaanduidingsbord de weg, eventueel ondersteund door een aankondigende vloersticker.

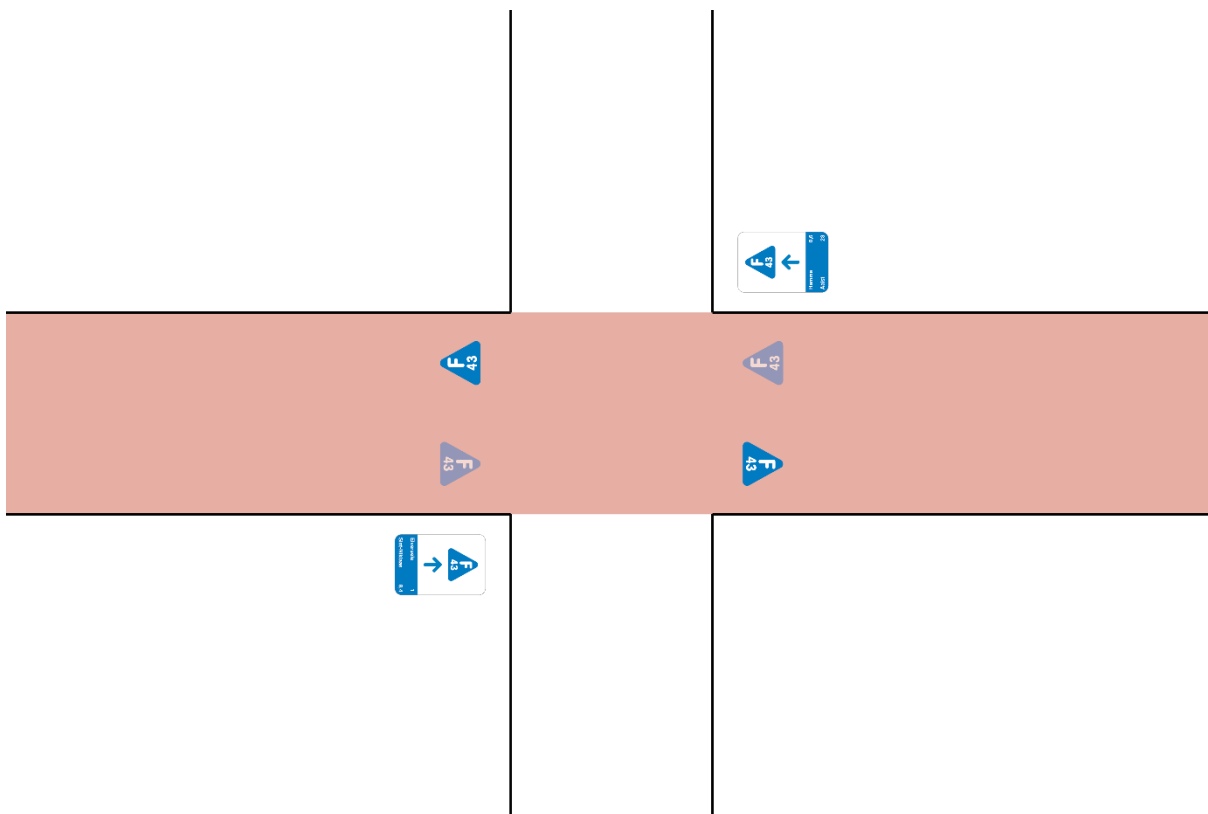
	Overzichtelijk	Onoverzichtelijk
Geen potentieel	<ul style="list-style-type: none">• BS1 trekkende vloersticker	<ul style="list-style-type: none">• (BS1 aankondigende vloersticker)• BS1 trekkende vloersticker• BS2 aankondigend richtingaanduidingsbord
Potentieel	<ul style="list-style-type: none">• BS1 trekkende vloersticker• BS6 oprijbord	<ul style="list-style-type: none">• (BS1 aankondigende vloersticker)• BS1 trekkende vloersticker• BS2 aankondigend richtingaanduidingsbord• BS6 oprijbord

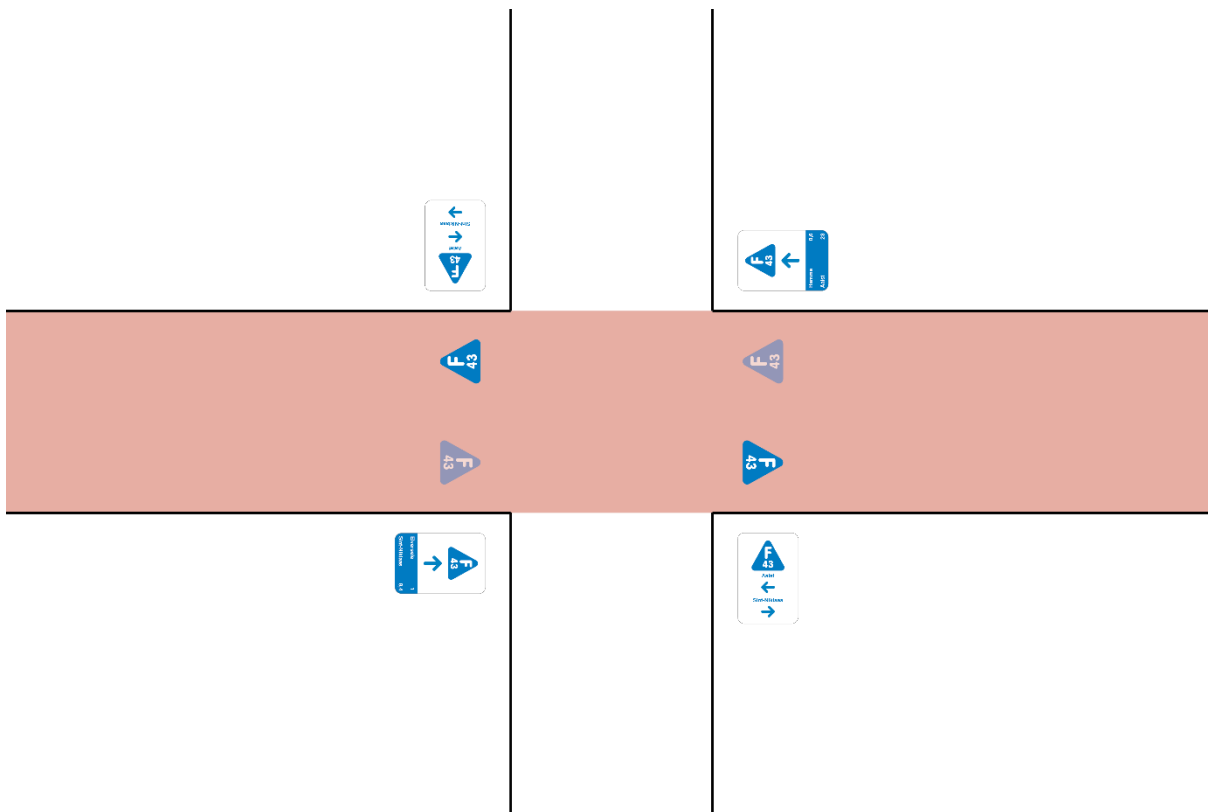
Figuur 79: Overzichtelijk kruispunt, weinig potentieel

Figuur 80: Overzichtelijk kruispunt met potentieel

Figuur 81: Onoverzichtelijk kruispunt, weinig potentieel

Figuur 82: Onoverzichtelijk kruispunt met potentieel

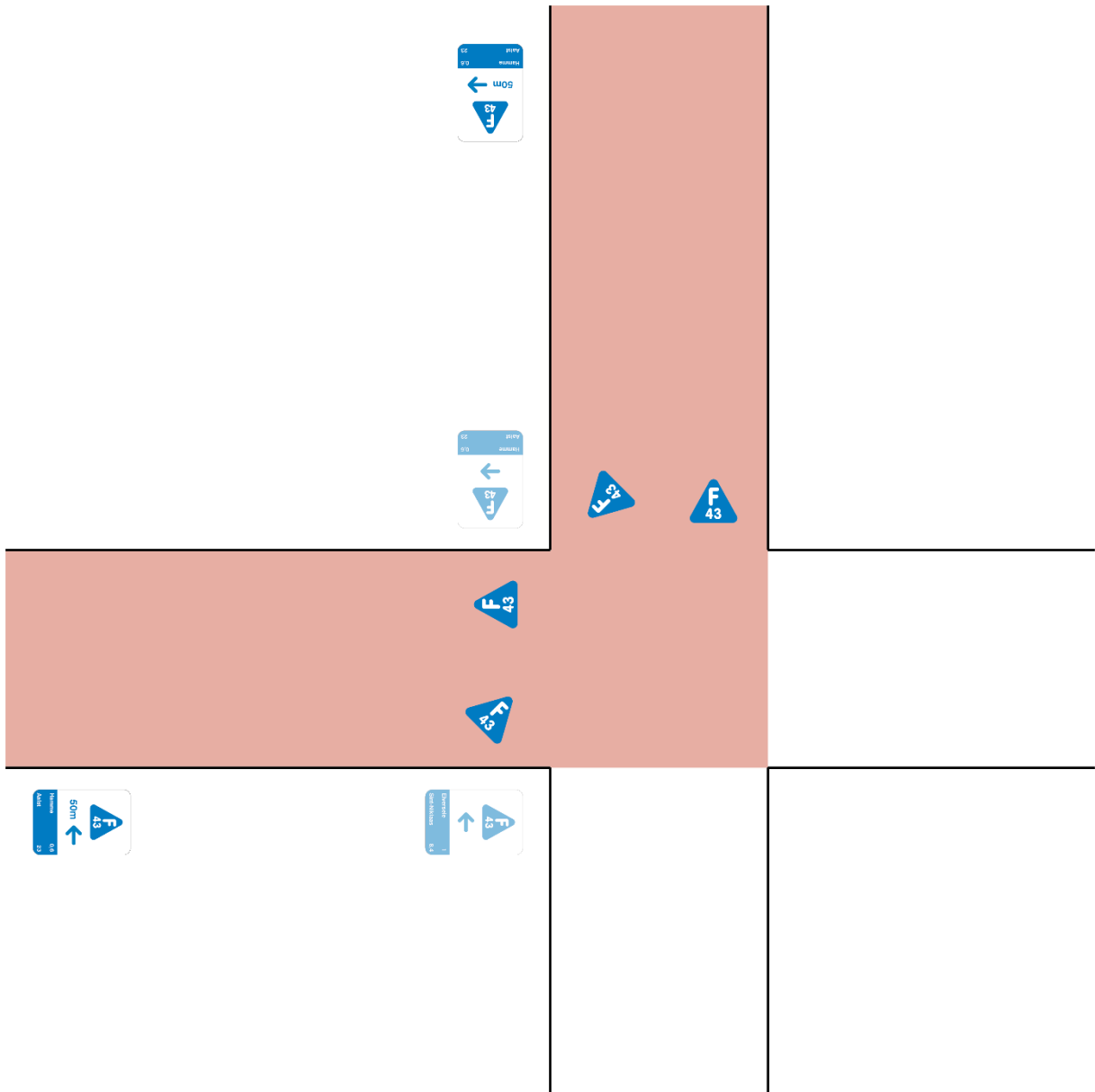
b. Richtingsverandering op fietssnelweg

Te gebruiken bouwstenen

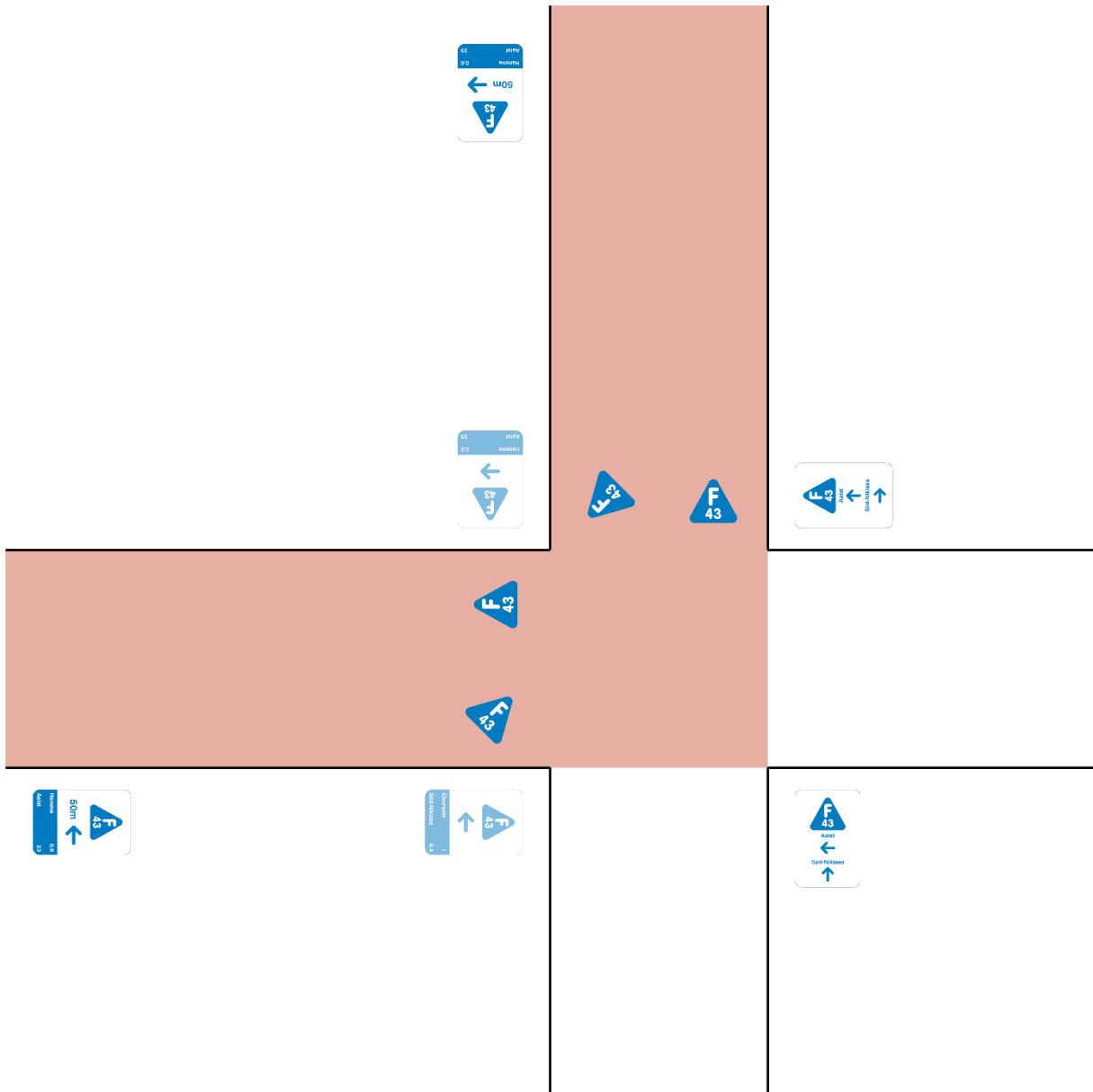
- [BS1a Vloersticker F + nummer](#): aankondigend en trekkend
- [BS2 Richtingaanduidingsbord](#): aankondigend en bevestigend
- [BS3 Vooraankondigingsbord richtingsverandering](#)
- [BS6 Oprijbord](#)

Het vooraankondigingsbord, dat 50 meter voor de richtingsverandering geplaatst wordt, zorgt voor tijdige aankondiging. De aankondigende vloersticker werkt aandachtsverhogend, eventueel samen met een aankondigend richtingaanduidingsbord. De trekkende vloersticker helpt de fietser 'over' de richtingsverandering. Een bevestigend richtingaanduidingsbord geeft het vervolg van de fietssnelweg aan, ook voor oprijdende fietsers. Het oprijbord wijst deze fietsers alvast de goede richting.

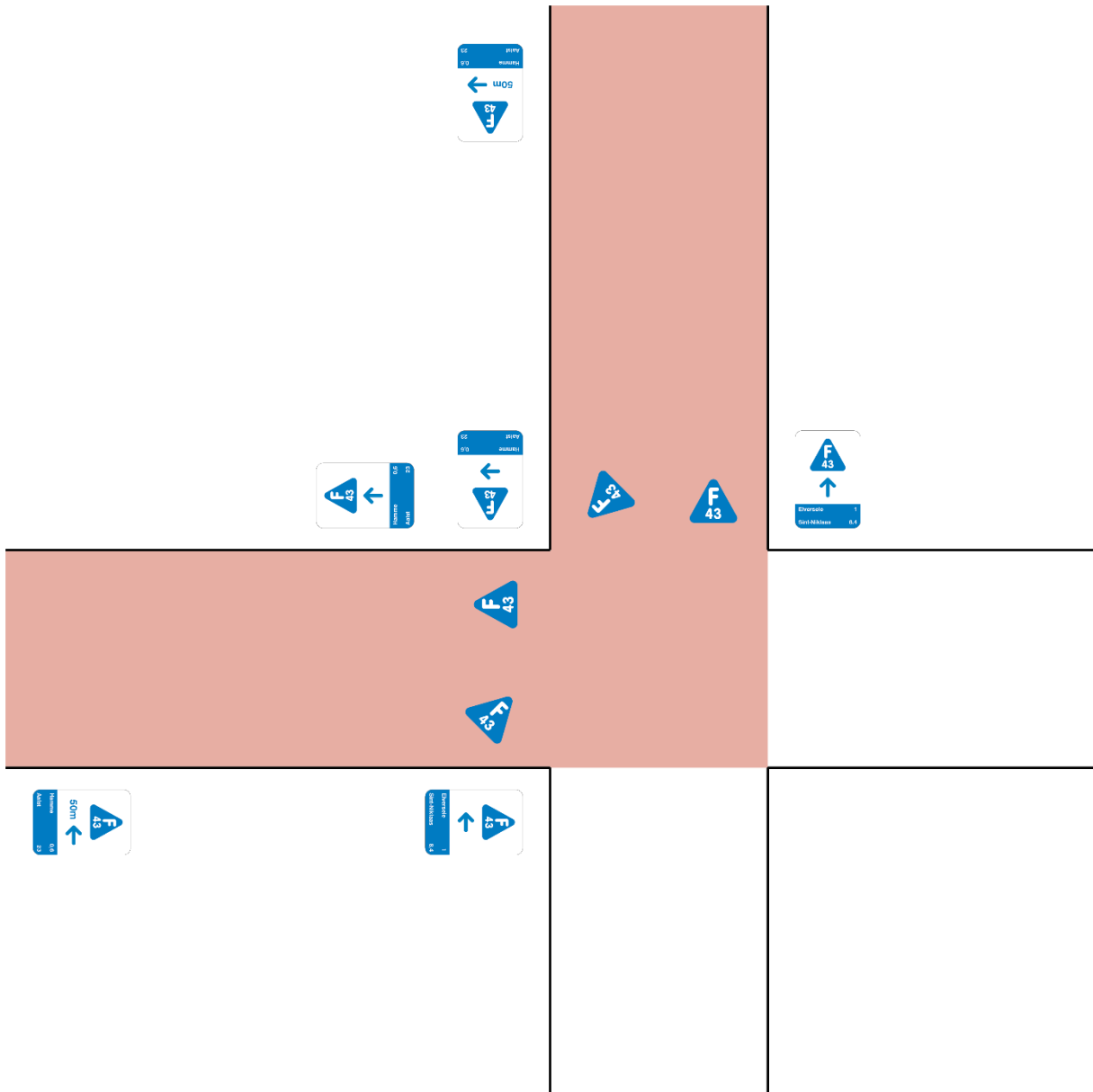
	Overzichtelijk	Onoverzichtelijk
Geen potentieel	<ul style="list-style-type: none"> • BS1 aankondigende vloersticker 45° • BS1 trekkende vloersticker • (BS2 aankondigend richtingaanduidingsbord) • BS3 vooraankondigingsbord richtingsverandering 	<ul style="list-style-type: none"> • BS1 aankondigende vloersticker 45° • BS1 trekkende vloersticker • BS2 aankondigend richtingaanduidingsbord • BS2 bevestigend richtingaanduidingsbord • BS3 vooraankondigingsbord richtingsverandering
Potentieel	<ul style="list-style-type: none"> • BS1 aankondigende vloersticker 45° • BS1 trekkende vloersticker • (BS2 aankondigend richtingaanduidingsbord) • BS3 vooraankondigingsbord richtingsverandering • BS6 oprijbord 	<ul style="list-style-type: none"> • BS1 aankondigende vloersticker 45° • BS1 trekkende vloersticker • BS2 aankondigend richtingaanduidingsbord • BS2 bevestigend richtingaanduidingsbord • BS3 vooraankondigingsbord richtingsverandering • BS6 oprijbord

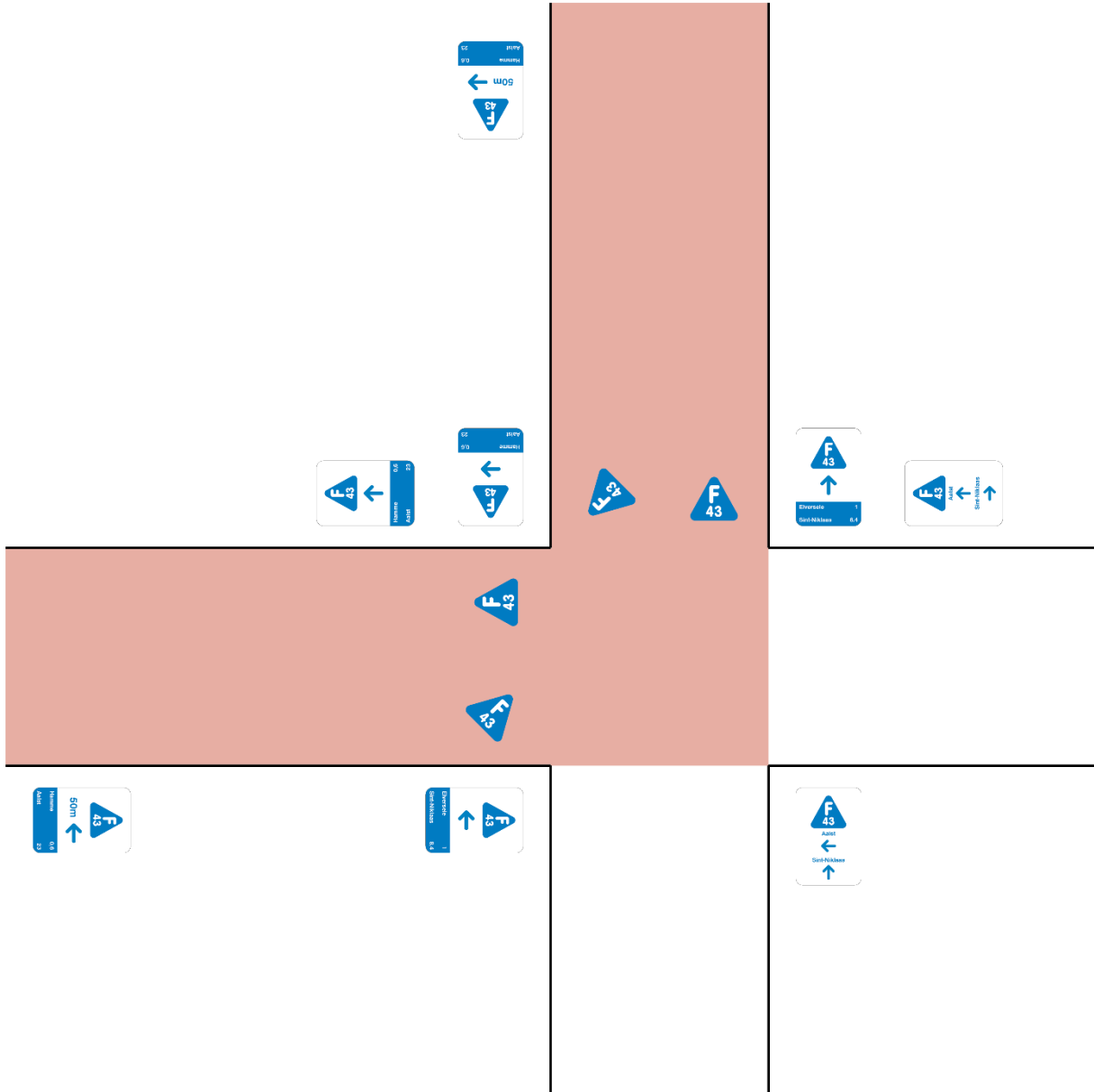
Figuur 83: Overzichtelijk kruispunt, weinig potentieel

Figuur 84: Overzichtelijk kruispunt met potentieel

Figuur 85: Onoverzichtelijk kruispunt, geen potentieel:

Figuur 86: Onoverzichtelijk kruispunt met potentieel

9.3 Kruising Fietssnelweg met BFF

a. Eenvoudig kruispunt

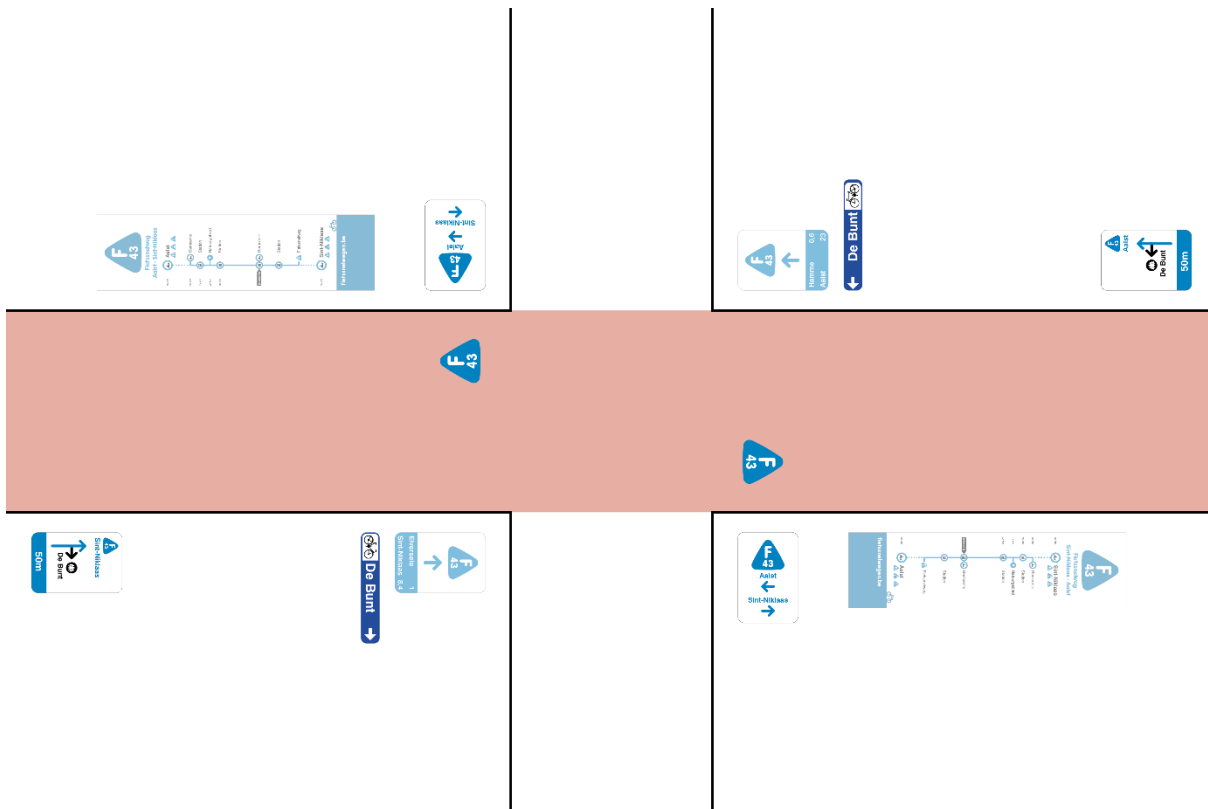
Te gebruiken bouwstenen

- [BS1a Vloersticker F + nummer](#): aankondigend en trekkend
- [BS2 Richtingaanduidingsbord](#): aankondigend en bevestigend
- [BS5 Vooraankondigingsbord afrit naar bestemming](#)
- [BS13 Routebord](#)
- [BS6 Oprijbord](#)
- Wegcodeborden F34b1, F34b2, F34c1 en F34c2

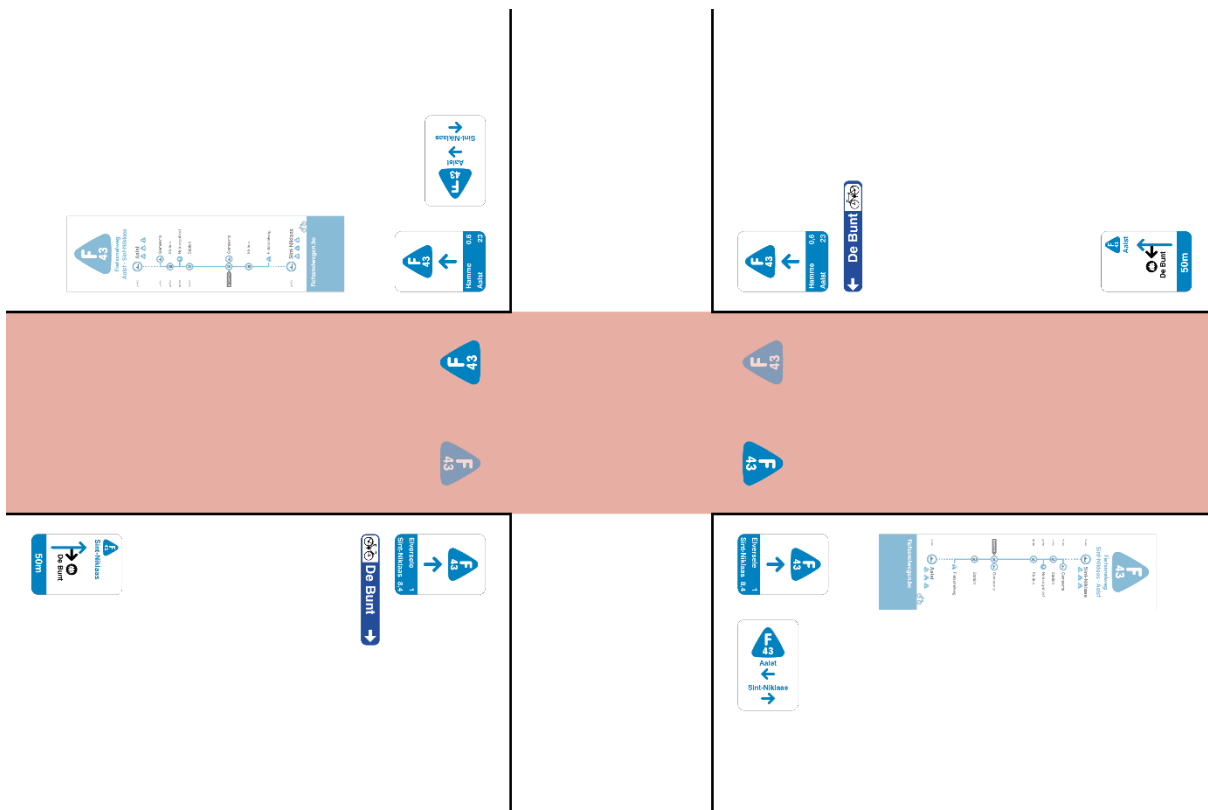
De kruising met een BFF-route impliceert steeds een potentieel aan oprijdende fietsers. Ook is er steeds een afrit richting de bestemming van de BFF-route. Het vooraankondigingsbord, dat 50 meter voor de richtingsverandering geplaatst wordt, zorgt voor tijdige aankondiging. De aankondigende vloersticker werkt desgewenst aandachtsverhogend, samen met een aankondigend richtingaanduidingsbord. Een wegcodebord F34b1, F34b2, F34c1 en F34c2 wijst de richting naar de bestemming op de BFF-route. Bij onoverzichtelijke kruispunten toont het richtingaanduidingsbord de weg, eventueel ondersteund door een aankondigende vloersticker. De trekkende vloersticker helpt de fietser 'over' het kruispunt, een bevestigend richtingaanduidingsbord geeft het vervolg van de fietssnelweg aan, ook voor oprijdende fietsers. Het oprijbord wijst deze fietsers alvast de goede richting. Dit bevestigende richtingaanduidingsbord kan aangevuld worden met een routebord, dat een overzicht geeft van een deel van de voorliggende fietssnelweg.

	Overzichtelijk	Onoverzichtelijk
Potentieel ⁴⁰	<ul style="list-style-type: none"> • BS1 trekkende vloersticker • (BS2 aankondigend richtingaanduidingsbord) • (BS13 routebord) • BS5 vooraankondigingsbord afrit naar bestemming • BS6 oprijbord • Wegcodebord F34b1, F34b2, F34c1 en F34c2 richting bestemming 	<ul style="list-style-type: none"> • (BS1 aankondigende vloersticker) • BS1 trekkende vloersticker • BS2 aankondigend richtingaanduidingsbord • BS2 bevestigend richtingaanduidingsbord (en BS13 routebord) • BS5 vooraankondigingsbord afrit naar bestemming • BS6 oprijbord • Wegcodebord F34b1, F34b2, F34c1 en F34c2 richting bestemming

⁴⁰ Hier is enkel het scenario 'potentieel' mogelijk aangezien BFF altijd potentieel heeft.

Figuur 87: Kruising met BFF-route, overzichtelijk

Figuur 88: Kruising met BFF-route, onoverzichtelijk

b. Richtingsverandering op Fietssnelweg

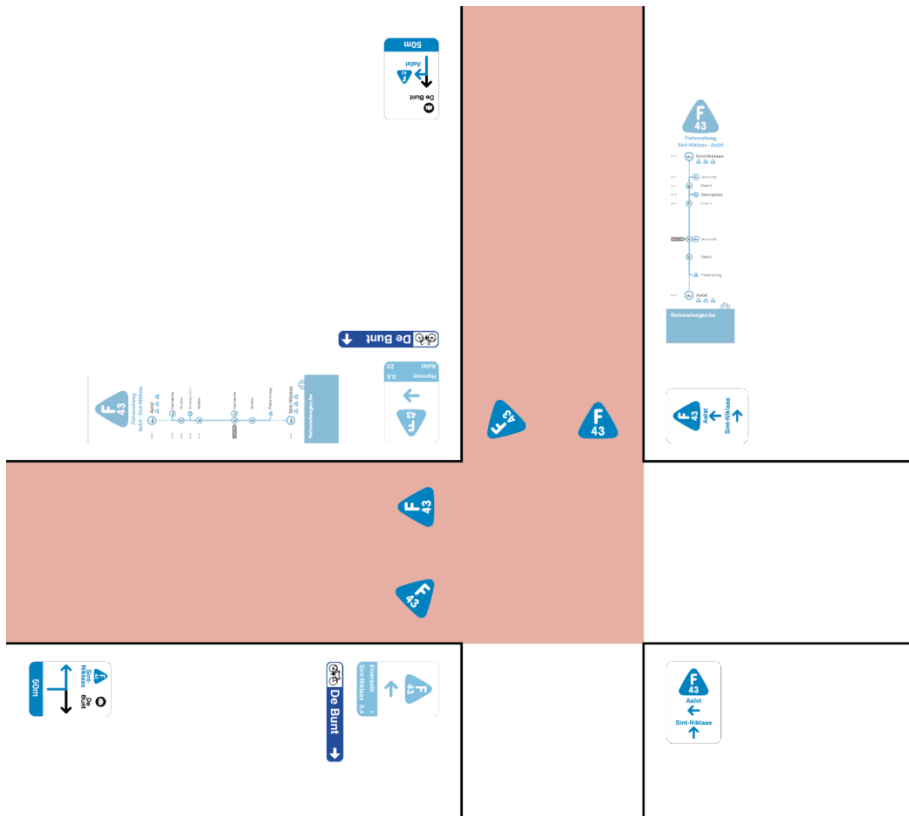
Te gebruiken bouwstenen

- [BS1a Vloersticker F + nummer](#): aankondigend en trekkend
- [BS2 Richtingaanduidingsbord](#): aankondigend en bevestigend
- [BS5 Vooraankondigingsbord afrit naar bestemming](#)
- [BS13 Routebord](#)
- [BS6 Oprijbord](#)
- Wegcodebord F34b1, F34b2, F34c1 en F34c2

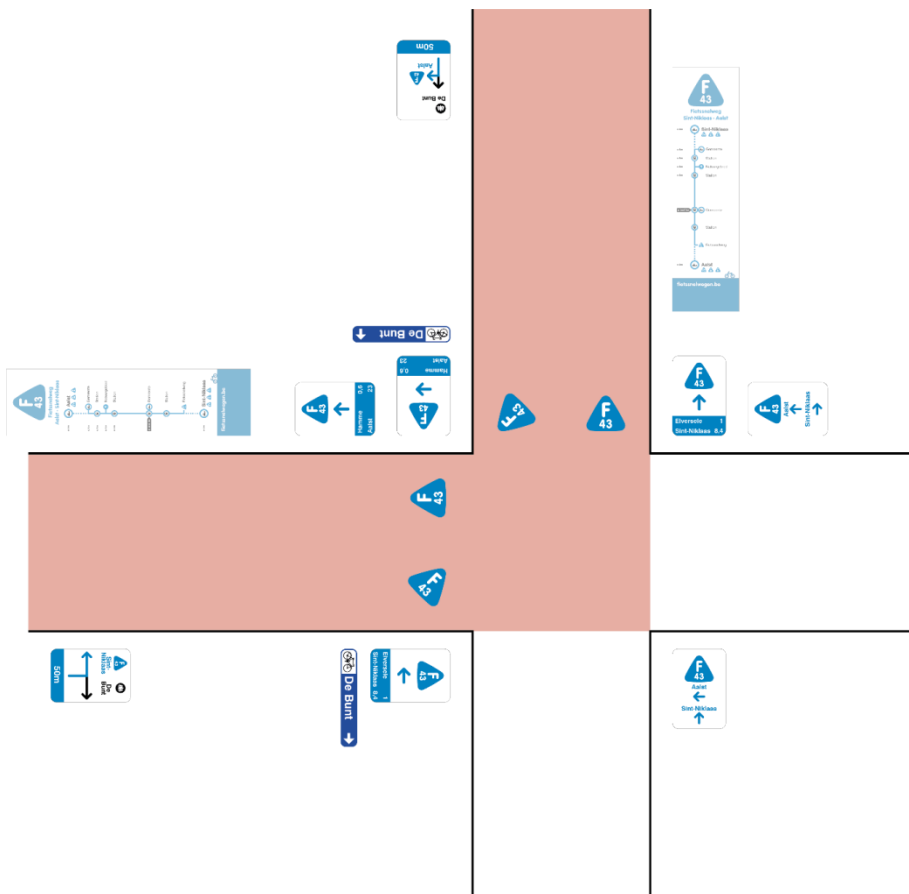
Het vooraankondigingsbord afrit naar bestemming 50 meter zorgt voor tijdige aankondiging. De aankondigende vloersticker werkt aandachtsverhogend, eventueel samen met een aankondigend richtingaanduidingsbord. Een wegcodebord F34b1, F34b2, F34c1 en F34c2 wijst de richting naar de bestemming op de BFF-route. De trekkende vloersticker helpt de fietser door de richtingsverandering. Een bevestigend richtingaanduidingsbord geeft het vervolg van de fietssnelweg aan, ook voor oprijdende fietsers. Het oprijbord wijst deze fietsers alvast de goede richting. Dit bevestigende richtingaanduidingsbord kan aangevuld worden met een routebord, dat een overzicht geeft van een deel van de voorliggende fietssnelweg.

	Overzichtelijk	Onoverzichtelijk
Potentieel ⁴¹	<ul style="list-style-type: none"> • BS1 aankondigende vloersticker 45° • BS1 trekkende vloersticker • (BS2 aankondigend richtingaanduidingsbord) • BS5 vooraankondigingsbord afrit naar bestemming • BS6 oprijbord • (BS13 routebord) • Wegcodebord F34b1, F34b2, F34c1 en F34c2 richting bestemming 	<ul style="list-style-type: none"> • BS1 aankondigende vloersticker 45° • BS1 trekkende vloersticker • BS2 bevestigend richtingaanduidingsbord (en BS13 routebord) • BS2 aankondigend richtingaanduidingsbord • BS5 vooraankondigingsbord afrit naar bestemming • BS6 oprijbord • Wegcodebord F34b1, F34b2, F34c1 en F34c2 richting bestemming

⁴¹ Hier is enkel het scenario 'potentieel' mogelijk aangezien we ons op de fietssnelweg bevinden en die heeft steeds potentieel.

Figuur 89: BFF-kruising, richtingsverandering, overzichtelijk

Figuur 90: BFF-kruising, richtingsverandering, onoverzichtelijk

9.4 Splitsing van 2 fietssnelwegen

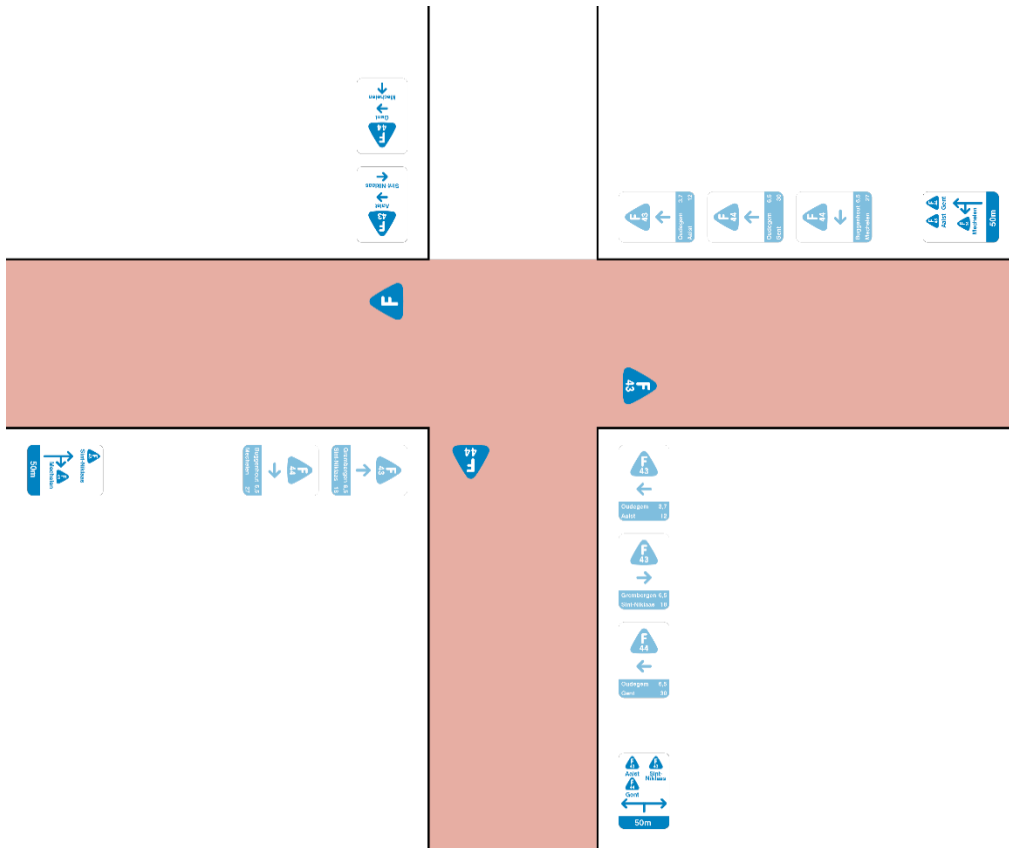
Te gebruiken bouwstenen

- [BS2 Richtingaanduidingsbord](#): aankondigend
- [BS1b Vloersticker F \(zonder nummer \)](#) en 2x [BS1a Vloersticker F + nummer](#): trekkend
- [BS4 Vooraankondigingsbord splitsing fietssnelwegen](#)
- 2 x [BS2 Richtingaanduidingsbord](#): aankondigend en bevestigend
- 2 x [BS6 Oprijbord](#)

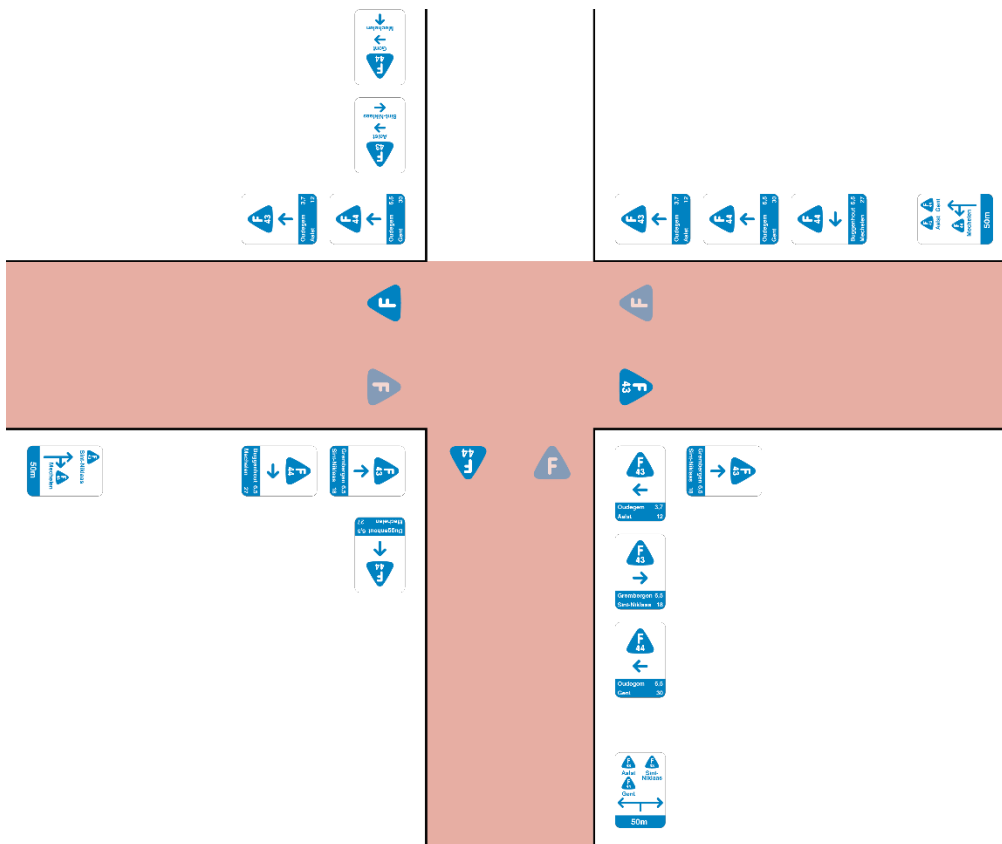
Het vooraankondigingsbord, dat 50 meter voor de splitsing van de fietssnelwegen geplaatst wordt, zorgt voor tijdige aankondiging. De aankondigende vloerstickers met F-nummer op de splitsing werken desgewenst aandachtsverhogend. Deze worden desgevallend 45° gedraaid in de richting van de fietssnelweg in kwestie. Deze aankondigende vloerstickers gaan samen met 2 aankondigende richtingaanduidingsborden, één voor elke fietssnelweg. De trekkende vloerstickers met F-nummers helpen de fietser voorbij de splitsing. Een bevestigend richtingaanduidingsbord op elke tak geeft het vervolg van de fietssnelweg aan, ook voor oprijdende fietsers. De oprijborden wijzen deze fietsers alvast de goede richting. De bevestigende richtingaanduidingsborden kunnen aangevuld worden door routeborden, die een overzicht geven van bestemmingen op de voorliggende fietssnelwegen.

	Overzichtelijk	Onoverzichtelijk
Potentieel ⁴²	<ul style="list-style-type: none"> • BS1 trekkende vloersticker met F-nummer op elke tak • (BS2 aankondigend richtingaanduidingsbord) • (BS2 bevestigend richtingaanduidingsbord en/of BS13 routebord op elke tak) • BS4 vooraankondigingsbord splitsing fietssnelwegen 	<ul style="list-style-type: none"> • BS1 trekkende vloersticker met F-nummer op elke tak • (BS1 aankondigende vloersticker) • BS2 aankondigend richtingaanduidingsbord • BS2 bevestigend richtingaanduidingsbord en/of BS13 routebord op elke tak • BS4 vooraankondigingsbord splitsing fietssnelwegen

⁴² Hier is enkel het scenario 'potentieel' mogelijk aangezien we ons op de fietssnelweg bevinden en die heeft steeds potentieel.

Figuur 91: Splitsing van fietssnelwegen, overzichtelijk

Figuur 92: Splitsing van fietssnelwegen, onoverzichtelijk

9.5 Alternatieve routes

a. Obstructies: permanent, maar beperkt in tijd

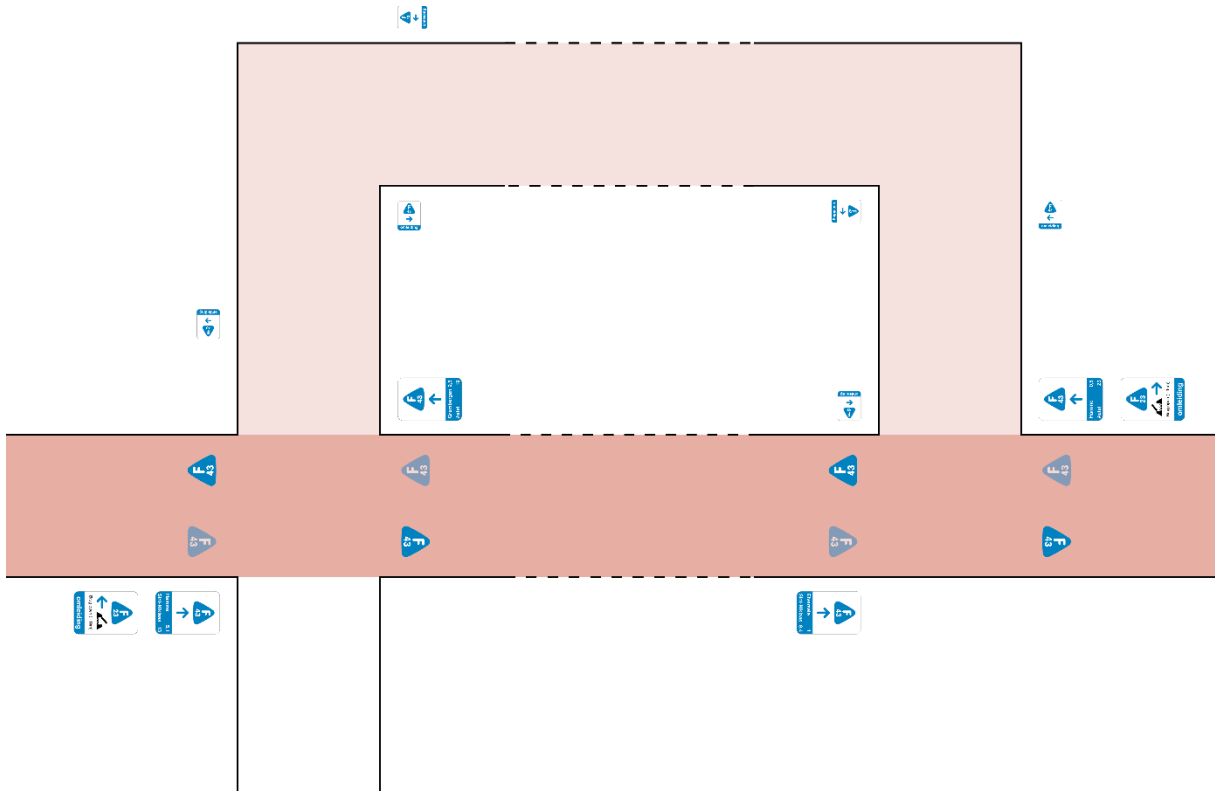
Op sommige locaties langs fietssnelwegen zijn er permanente obstructies. Op bepaalde momenten is de route hier dan onderbroken voor een beperkte tijd. Voorbeelden hiervan zijn overslag op de kade of het openen van een brug. Fietsers kunnen dan voor de duur van de overslag of tijdens het open staan van de brug de aangeduide alternatieve route volgen.

Te gebruiken bouwstenen

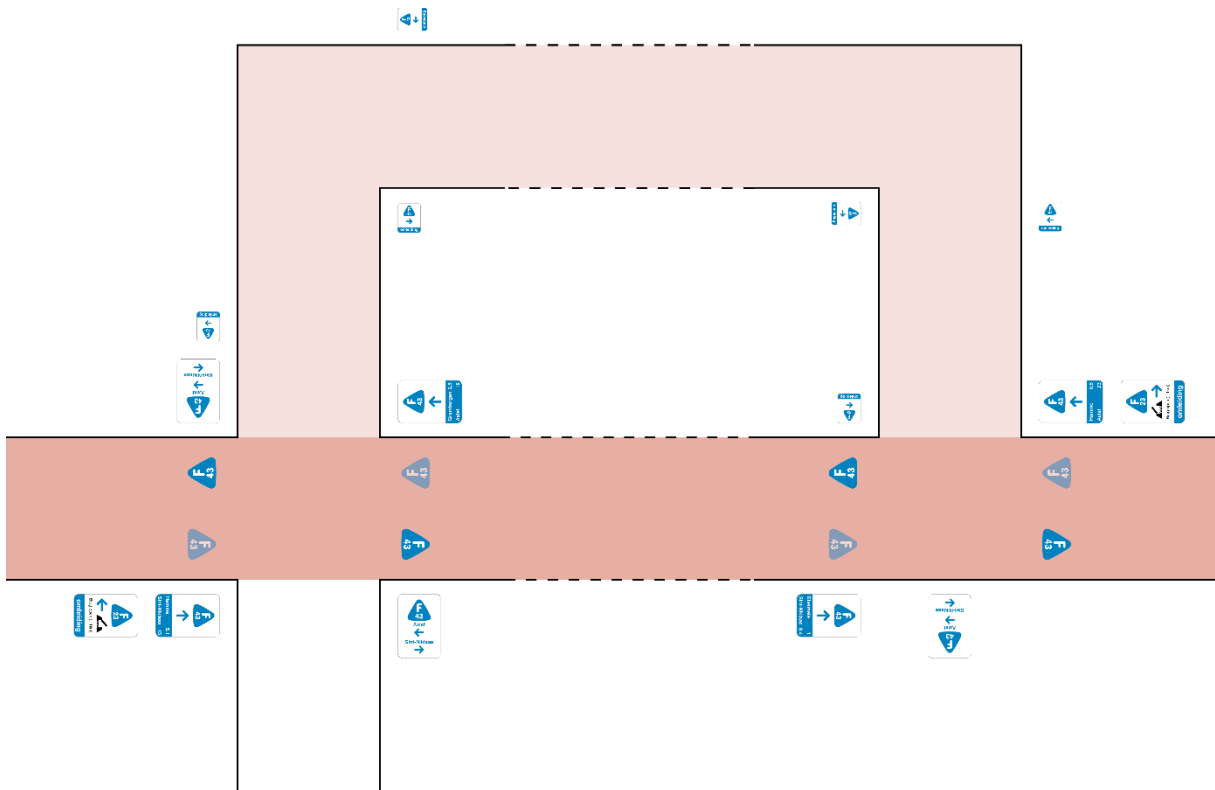
- [BS2 Richtingaanduidingsbord](#): aankondigend
- [BS8 Aankondigingsbord permanente omleiding bij regelmatige obstructie](#)
- [BS10 Multifunctioneel richtingaanduidingsbord op het traject van een omleidingsroute](#)
- [BS6 Oprijbord](#)

Het aankondigende richtingaanduidingsbord geeft de richting van de fietssnelwegroute aan. Op dezelfde paal geeft het aankondigingsbord 'omleiding alternatieve route' de richting aan van de alternatieve route bij obstructies. Op de route wordt de richting net voor elk kruispunt aangekondigd met een richtingaanduidingsbord 'omleiding'. Het oprijbord wijst deze fietsers de goede richting op het vervolgtraject van de fietssnelweg, en helpt ook fietsers die via de alternatieve route de fietssnelweg bereiken, op weg. De bebording buiten de alternatieve route volgt de standaardopstelling zoals beschreven in bovenstaande kruispuntopstellingen.

	Overzichtelijk
Geen potentieel	<ul style="list-style-type: none">• BS2 aankondigend richtingaanduidingsbord• BS8 aankondigingsbord omleiding alternatieve route• BS10 richtingaanduidingsbord 'permanente omleiding'
Potentieel	<ul style="list-style-type: none">• BS2 aankondigend richtingaanduidingsbord• BS8 aankondigingsbord omleiding alternatieve route• BS6 oprijbord• BS10 richtingaanduidingsbord 'permanente omleiding'

Figuur 93: Permanente obstructie, omleiding alternatieve route, geen potentieel

Figuur 94: Permanente obstructie, omleiding alternatieve route, potentieel

b. Wegwerkzaamheden

Te gebruiken bouwstenen

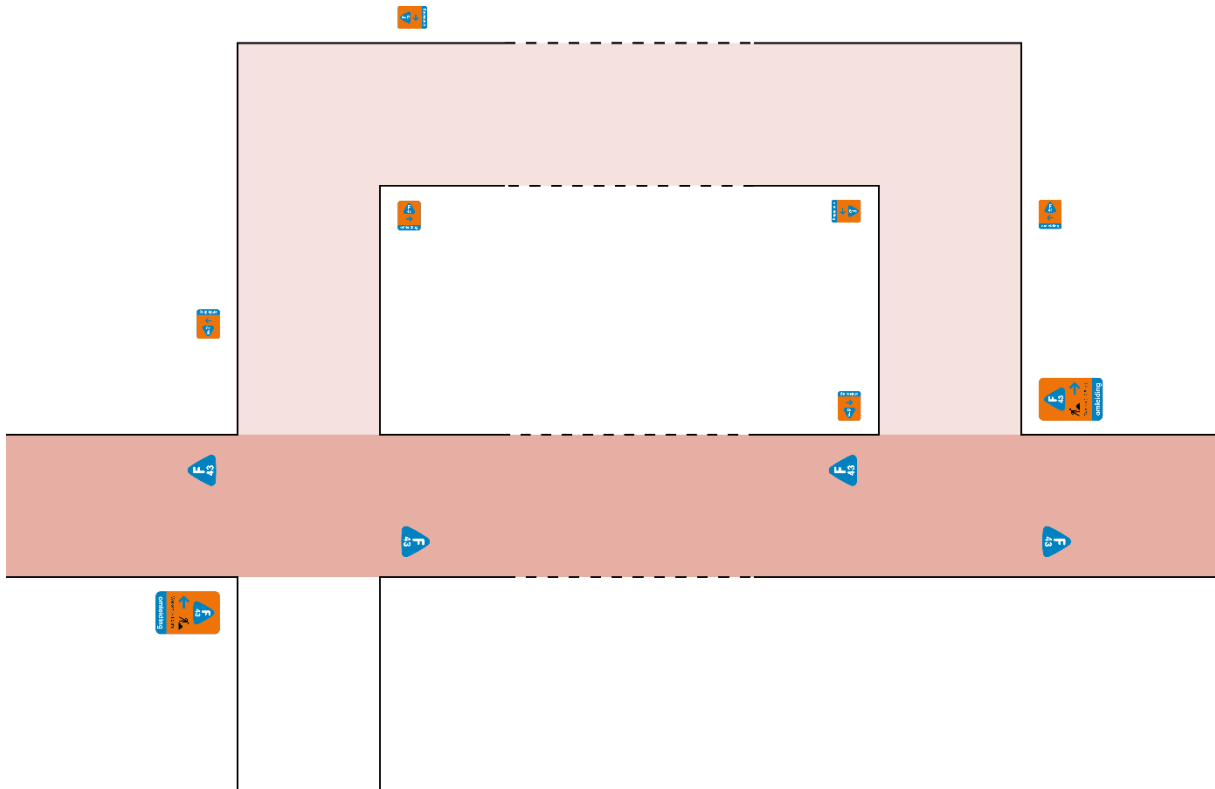
- [BS2 Richtingaanduidingsbord](#): aankondigend
- [Aankondigingsbord omleidingen](#)
- [BS9a. Aankondigingsbord tijdelijke omleiding \(door werken\)](#)
- [BS11 Richtingaanduidingsbord tijdelijke omleiding](#)
- [BS6 Oprijbord](#)

Net voor de omleiding geeft het aankondigingsbord 'tijdelijke omleidingsroute' de richting aan van de omleidingsroute. Indien een richtingaanduidingsbord aanwezig is, wordt het aankondigingsbord 'tijdelijke omleidingsroute' nabij dit bord geplaatst.

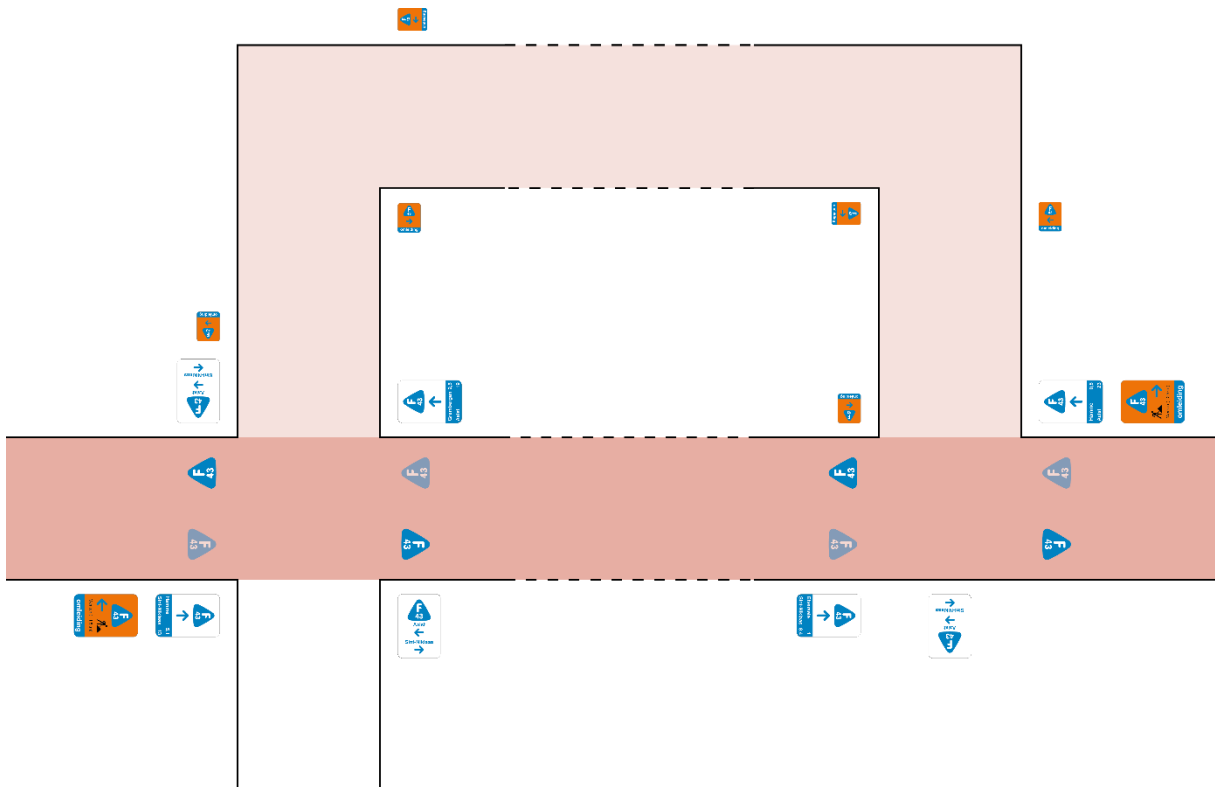
Op de route wordt de richting net voor elk kruispunt aangekondigd met een richtingaanduidingsbord 'omleiding', met een oranje achtergrond en desgewenst in een tijdelijke uitvoering.

De bebording buiten de wegwerkzaamheden volgt de standaardopstelling zoals beschreven in bovenstaande kruispuntopstellingen.

	Overzichtelijk
Gewoon kruispunt	<ul style="list-style-type: none">• BS9 aankondigingsbord 'tijdelijke omleidingsroute'• BS11 richtingaanduidingsbord 'tijdelijke omleiding'
BFF	<ul style="list-style-type: none">• BS2 aankondigend richtingaanduidingsbord• BS9 aankondigingsbord 'tijdelijke omleidingsroute'• BS11 richtingaanduidingsbord 'tijdelijke omleiding'• BS6 oprijbord

Figuur 95: Tijdelijke omleidingsrouteroute

Figuur 96: Tijdelijke omleidingsrouteroute, BFF-kruispunt

10 Plaatsing van de borden en wegmarkeringen

Voor de plaatsing van borden kan de actuele versie van het standaardbestek 250 gevolgd worden. Veel gemeenten hebben aanvullende bepalingen. Hieronder worden enkele algemene aanwijzingen meegegeven, die echter steeds ter plaatse bekeken moeten worden en vastgelegd samen met de gemeente of de wegbeheerder.

- Aandachtspunt: Sommige gemeentes/ wegbeheerders hebben specifieke eisen over waar borden mogen hangen (vb. niet toegestaan aan verlichtingspalen). Dit is best na te vragen voor het opstellen van het plan.
- Afstand tot de weg
Zowel het standaardbestek 250 als het vademecum fietsvoorzieningen schrijft een minimumafstand van 75 cm. voor. Belangrijk is om hierbij rekening te houden met de rand van het bord.
- De borden worden in principe op standaardpalen van 76 mm geplaatst.
- Paalhoogte is in principe 1.5m. Wanneer verschillende borden gecombineerd worden op een paal, is paalhoogte 2.1 m aangewezen. Ook om het zicht op de weg te garanderen kan een hogere paal toegepast worden.
- Wanneer de paal op een voetpad geplaatst wordt, moet minimum 1m vrije ruimte voor voetgangers overblijven. Indien nodig moeten de borden voldoende hoog, 2.1m, geplaatst worden.
- Voor de duidelijkheid is het beter niet teveel borden op dezelfde paal te plaatsen. Echter moet een 'palenbos' ook vermeden worden zodat combinatie van borden op eenzelfde paal vaak wel aangewezen is.
- Aankondigende wegmarkeringen worden ter hoogte van het aanwezige bord geplaatst, of net voor het kruispunt in kwestie. Wegmarkeringen in de bocht moeten vermeden worden.
- Trekkende of bevestigende wegmarkeringen moeten zichtbaar zijn vanaf de andere zijde van de kruising.

11 Toepassing van routetaal op niet-afgewerkte en deels afgewerkte fietssnelwegen en op geïsoleerde projecten: wat kan?

Soms wil een bouwheer een stuk fietssnelweg of een realisatie al duidelijk kenbaar maken als een deel van de (toekomstige) fietssnelweg. Kan de routetaal daartoe gebruikt worden?

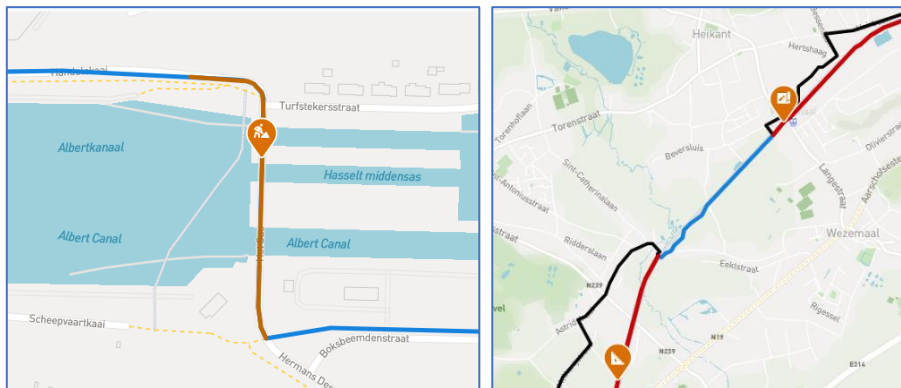
We onderscheiden voor deze vraag 2 situaties:

Situatie 1:

Vraag voor branding van een realisatie die geïsoleerd ligt (de route ervoor en erna is nog niet gerealiseerd - de realisatie geeft dus geen verbinding), of die op een fietssnelweg ligt die nog niet bewegwijzerd is (en dat in de nabije toekomst ook niet zal zijn).

Bv. stuk in Rotselaar (F25) : gerealiseerd stuk ligt nog tussen 2 delen die nog niet gerealiseerd zijn;

bv. nieuwe fietsbrug Langeman in Hasselt (F72): brug verbindt twee bestaande stukken fietssnelweg maar deze route is nog niet bewegwijzerd.

In deze situatie wil je vooral kenbaar maken dat deze realisatie deel uit maakt van een toekomstige fietssnelweg. Dat kan je door de F-huisstijl op deze realisatie te gaan toepassen in communicatiekanalen, niet door toepassing van de routetaal.

- *Wat kan niet?*

Het toepassen van de standaard F-borden en de vloerstickers kan in deze situatie niet. De realisatie bestaat uit een te klein deel van een route: ze geeft geen zinvol stuk om fietsers over te begeleiden of sluit niet aan op een gerealiseerde route.

F-borden en vloerstickers maken deel uit van de routetaal en moeten altijd hun functie als routewegwijzer en 'broodkruimeltje' blijven behouden, dat is bij deze toepassing niet het geval. Vloerstickers zijn in een beperkte oplage ook ongelooflijk duur.

- *Wat kan wel?*

Je kan de F-huisstijl gebruiken op communicatiedragers, zoals informatiezuilen, werfdoeken, banners of promoborden.

Informeer passanten in tekst, beeld en kaart over het groter kader waarin deze infrastructuur/deze investering past. Maak duidelijk dat dit een toekomstig stuk fietssnelweg is. Maak investeerders of partners kenbaar. Verwijs voor verdere info naar www.fietssnelwegen.be.

Enkele voorbeelden:

Figuur 97: Driehoekige informatiezuil in Rotselaar (3 panelen)

Figuur 98: Promobord (Limburgse fietssnelwegen)

Een betekenisvol stuk van een fietssnelweg (vb corridor naar een stad, er is minstens een duidelijk start of eindpunt aan het stukje route) kan al bewegwijzerd worden met routetaal (F-borden en vloermarkeringen), ook als de volledige route nog niet af is. Dit kan ook als er nog beperkte omleidingen op het betekenisvolle stuk aanwezig zijn. Vanaf minimale bruikbaarheid van het stuk kan bewegwijzering worden toegepast.

Weeg goed af welke combinatie van middelen je gebruikt ivf levensduur van borden (reken minstens op 7 jaar), kost, potentieel. Gebruik eventueel alleen borden of alleen vloerstickers. Hou er rekening mee dat vloerstickers in beperkte oplage heel erg duur zijn.

Waar de route stopt (verdere ontwikkeling nodig), voorzie je informatie, bv. een zuil om te informeren over het ruimer kader (zie hiervoor).

Schematisch voorgesteld: (rood : niet-gerealiseerd, blauw : gerealiseerd, zwart: tijdelijke omleiding)

Situatie 1:

Geïsoleerde realisatie op route die nog niet klaar en bewegwijzerd is:

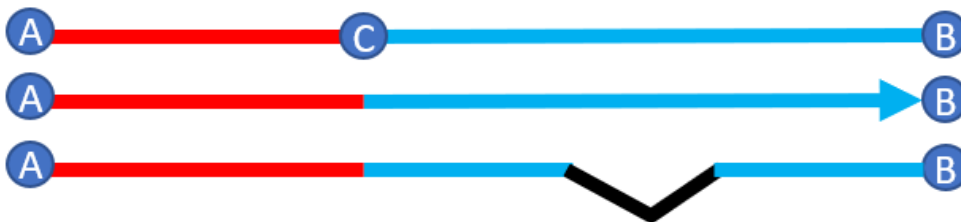
- Gebruik geen routetaal-bouwstenen.
- Gebruik de F-huisstijl in communicatiedragers en biedt informatie over de toekomstige fietssnelweg.

Situatie 2:

De fietssnelweg is niet volledig klaar. Een voldoende groot aaneengesloten stuk route vormt echter een betekenisvol en bruikbaar geheel. Het verbindt twee betekenisvolle plaatsen of vormt een corridor naar de eindbestemming. Eventueel tijdelijke (maar goed befietsbare) omleidingen zijn aanvaardbaar.

- Het is toegelaten om routetaal toe te passen op dit stuk route.

Figuur 101: Schematisch overzicht toepassing routetaal op niet-afgewerkte en deels afgewerkte routes

12 Figurenlijst

Figuur 1: Fietssnelwegenlogo (F-logo)	5
Figuur 2: Fietssnelwegenlogo (F-logo)	10
Figuur 3: Voorbeelden van fietssnelweglogo's met verschillende nummering	10
Figuur 4: Kleurenkaart huisstijl.....	11
Figuur 5: Toepassing vloersticker met 1 cijfer op fietssnelweg F3, ©Lander Loeckx	12
Figuur 6: Ontwerp van vloersticker voor fietssnelweg F6 (1 cijfer)	13
Figuur 7: Ontwerp van vloersticker voor fietssnelweg F12 (2 cijfers).....	13
Figuur 8: Ontwerp van vloersticker voor fietssnelweg F221 (3 cijfers).....	14
Figuur 9: Technische tekening van vloersticker voor fietssnelweg F3	14
Figuur 10: Technische tekening van vloersticker voor fietssnelweg F41	14
Figuur 11: Technische tekening van vloersticker voor fietssnelweg FR10.....	15
Figuur 12: Terreinvoorbeeld van vloersticker zonder nummer	16
Figuur 13: Ontwerp van vloersticker met F-logo zonder nummer.....	17
Figuur 14: Technische tekening van vloersticker met F-logo zonder nummer	17
Figuur 15: Toepassing vloersticker zonder nummer, 45°	18
Figuur 16: Richtingaanduidingsbord	19
Figuur 17: Ontwerpen van richtingaanduidingsborden in verschillende richtingen.....	21
Figuur 18: Technische tekening van richtingaanduidingsbord.....	22
Figuur 19: Ontwerpen vooraankondigingsborden richtingsverandering in verschillende richtingen ..	24
Figuur 20: Technische tekening van vooraankondigingsbord richtingsverandering.....	25
Figuur 21: Wegwijzer wegcode F34 aanbevolen reisweg voor fietsers - links: functionele bestemming (F34b), rechts - recreatief/toeristische POI (F34c).....	27
Figuur 22: Ontwerpen van vooraankondigingsborden afrit naar bestemming	28
Figuur 23: Technische tekening van vooraankondigingsbord afrit naar bestemming.....	29
Figuur 24: Ontwerpen oprijborden in verschillende richtingen voor fietssnelwegen F43 en F701.....	31
Figuur 25: Technische tekening van oprijbord	31
Figuur 26: Ontwerpen wegwijzers naar fietssnelweg	34
Figuur 27: Technische fiche wegwijzer naar fietssnelweg 200mm x 700mm	34
Figuur 28: Technische fiche wegwijzer naar fietssnelweg 150mm x 900mm, enkele bestemming	35
Figuur 29: Technische fiche wegwijzer naar fietssnelweg 150mm x 900mm, dubbele bestemming... ..	35
Figuur 30: Technische fiche wegwijzer naar fietssnelweg 300mm x 1300mm, enkele bestemming	35
Figuur 31: Technische fiche wegwijzer nr fietssnelweg 300mm x 1300mm, dubbele bestemming.....	35
Figuur 32: Ontwerpen aankondigingsborden omleiding alternatieve route brug of kadewerken.....	37
Figuur 33: Technische fiche van aankondigingsborden omleiding alternatieve route	38
Figuur 34: Ontwerpen van aankondigingsborden tijdelijke omleidingsroute.....	41
Figuur 35: Technische fiche van aankondigingsbord tijdelijke omleidingsroute	42
Figuur 36: Ontwerp aankondigingsbord bij tijdelijke omleiding omwille van ontbrekende schakel in de fietssnelweg.....	44
Figuur 37: Technische fiche BS9b tijdelijke omleiding omwille van ontbrekende schakel in de fietssnelweg.....	44
Figuur 38: Ontwerp van richtingaanduidingsbord omleiding/tijdelijke route met pijl en logo	46
Figuur 39: Technische fiche van richtingaanduidingsbord permanente omleiding	47
Figuur 40: Ontwerp hectometerbord.....	49
Figuur 41: Technische tekening hectometerbord	49
Figuur 42: Ontwerp routebord.....	52

Figuur 43: Technische tekening van routebord.....	53
Figuur 44: Afmetingen routebord	54
Figuur 45: Ontwerp routezuil	57
Figuur 46: Technische tekening van routezuil.....	58
Figuur 47: afmetingen routezuil.....	59
Figuur 48: BS15-situaties schematisch voorgesteld.....	61
Figuur 49: Ontwerp BS15a: startpunt	62
Figuur 50: Technische specificaties BS15a	62
Figuur 51: Ontwerp BS15b	63
Figuur 52: Technische specificaties BS15b	64
Figuur 53: Ontwerp BS15c.....	65
Figuur 54: Technische specs BS15c	65
Figuur 55: Ontwerp BS15d + BS2.....	66
Figuur 56: Technische specs BS15d. Voor specs BS2: zie eerder in dit handboek.	67
Figuur 57: Ontwerp BS15e + BS2.....	68
Figuur 58: Technische specs BS15e. Voor de specs van BS2: zie elders in dit handboek.	69
Figuur 59: BS15-situaties schematisch voorgesteld.....	70
Figuur 60: Ontwerp BS16a.....	71
Figuur 61: Technische fiche BS16a	72
Figuur 62: Ontwerp BS16b	73
Figuur 63: Technische specs BS16b.....	74
Figuur 64: Ontwerp oprijbord bij dubbelopende fietssnelwegen.....	75
Figuur 65: Specs BS17 Orijbord bij dubbelopende fietssnelwegen.....	76
Figuur 66: Ontwerp BS18	77
Figuur 67: Specs BS18.....	77
Figuur 68: splitsing van fietssnelwegen.....	78
Figuur 69: Overgangsbord van C naar F netwerk.....	80
Figuur 70: ontwerp fietstelzuil Vlaams-Brabant (zonder fietssnelwegen titel)	84
Figuur 71: ontwerp fietstelzuil Oost-Vlaanderen (met fietssnelwegen titel)	84
Figuur 72: ontwerp fietstelzuil op dubbelopende fietssnelweg.....	84
Figuur 73: Technische tekening fietstelzuil	85
Figuur 74: fietstelzuil met afmetingen	86
Figuur 75: Overzichtelijk kruispunt, weinig potentieel	89
Figuur 76: Overzichtelijk kruispunt met potentieel	89
Figuur 77: Onoverzichtelijk kruispunt, weinig potentieel	90
Figuur 78: Onoverzichtelijk kruispunt met potentieel	90
Figuur 79: Overzichtelijk kruispunt, weinig potentieel	92
Figuur 80: Overzichtelijk kruispunt met potentieel	93
Figuur 81: Onoverzichtelijk kruispunt, geen potentieel:.....	94
Figuur 82: Onoverzichtelijk kruispunt met potentieel	95
Figuur 83: Kruising met BFF-route, overzichtelijk	97
Figuur 84: Kruising met BFF-route, onoverzichtelijk.....	97
Figuur 85: BFF-kruising, richtingsverandering, overzichtelijk	99
Figuur 86: BFF-kruising, richtingsverandering, onoverzichtelijk	99
Figuur 87: Splitsing van fietssnelwegen, overzichtelijk.....	101
Figuur 88: Splitsing van fietssnelwegen, onoverzichtelijk.....	101
Figuur 89: Permanente obstructie, omleiding alternatieve route, geen potentieel.....	103
Figuur 90: Permanente obstructie, omleiding alternatieve route, potentieel	103

Figuur 91: Tijdelijke omleidingsrouteroute	105
Figuur 92: Tijdelijke omleidingsrouteroute, BFF-kruispunt.....	105
Figuur 93: Driehoekige informatiezuil in Rotselaar (3 panelen)	108
Figuur 94: Promobord (Limburgse fietssnelwegen).....	108
Figuur 95: Werfdoek F20.....	109
Figuur 96: Banner (provincie Antwerpen).....	109
Figuur 97: Schematisch overzicht toepassing routetaal op niet-afgewerkte en deels afgewerkte routes	110

13 Colofon

Het handboek Routetaal Fietssnelwegen werd uitgewerkt door de Interprovinciale stuurgroep Leesbaarheid Fietssnelwegen, werkgroep Routetaal Fietssnelwegen binnen de Interprovinciale Samenwerking Leesbaarheid Fietssnelwegen van de provincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Antwerpen, Vlaams-Brabant en Limburg.

Foto's: Lander Loeckx, provincie Antwerpen, provincie Limburg, Provincie Vlaams-Brabant

Bedankt aan de Interprovinciale Stuurgroep Leesbaarheid Fietssnelwegen, de collega's uit de diensten 'Mobiliteit' van alle provincies en iedereen die een bijdrage leverde aan het handboek.

OPGELET: dit handboek is voortdurend in evolutie en wordt aangevuld met nieuwe inzichten rond de bouwstenen, hun design en hun toepassingen.

© De provinciebesturen van Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen, 2020, Provincieplein 1, 3010 Leuven.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.